

BERXWEDAN

HER TÎŞT JÎ BO ENÎYA RÎZGARÎYA NETEWA KURDÎSTAN

Sayı: 25 / Ağustos 1986 / 1.50.-DM

HRK YENİ BİR SAVAŞ YILINA GÖRKEMLİ EYLEMLERLE GİRİYOR

15 Ağustos Atılımının üçüncü yılına girerken, ulusal kurtuluş mücadelemiz tüm Kürdistan sathına yayılarak ve derinliğine gelişerek büyümeye devam ediyor. PKK-ERNK-HRK üçlüsü, doğruluğu pratikte kanıtlanan proletaryanın ulusal kurtuluşçu çizgisi temelinde Kürdistan halkını her geçen gün daha fazla devrim safına çekerek güçlü askeri eylemlerle de beslenen ulusal kurtuluş savaşımızı başarıyla yürütüyor. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Savaşı iki yıllık mücadele sonucunda yalnızca içte değil, uluslararası alanda da somut bir gerçeklik olarak kabul edilmek zorunda kalmış, içerde ve dışarda çeşitli politikalar üzerinde etkisini duyurmaya başlamıştır.

Sömürgeci-faşist cunta, varlığını ısrarla gizlemeye çalıştığı ulusal kurtuluş mücadelemizin, her türlü politikasının belirlenmesinde temel odak noktası olduğunu giderek daha çok açığa

vurmak zorunda kalmaktadır. İç siyasal gelişmelerde açıkça gözlenen bu durum, Türk ordusunun yeni bir düzenlemeye giderek, savaş dönemlerinde uygulanan, cephe komutanlıklarının en üst düzeyde yetkilerle donatılması uygulamasına başvurması ile doruk noktasına çıktı. Evet, 15 Ağustos Atılımının üçüncü yılına girilirken, faşist Türk sömürgecileri, Kürdistan'daki savaş gerçekliğini kabul etmek zorunda kalarak ordusunu resmen buna göre düzenlemeye başlamıştır. Böylece, iki yıldan beridir yaşanan objektif savaş durumu, Türk sömürgecileri tarafından zımnen de olsa itiraf edilmiş oluyor. Ve bu savaşta Türk ordusunun yetmezlik içine düştüğü, savaşı sürdürebilmek için yeni düzenlemelere ihtiyaç duyduğu gerçeği de gözler önüne serilmiş oluyor. Bu, Kürdistan Ulusal Kurtuluşçu Güçlerinin daha ilk adımda sömürgeci orduya karşı zafer

Devamı Syf: 3'de

15 Ağustos Atılımı Halkımıza Kutlu Olsun

Kürdistan halkının yeniden doğuşunun müjdecisi Şanlı 15 Ağustos Atılımı üçüncü yılına giriyor. 1984 Ağustos Atılımından bu yana yaşanan iki yıllık süreç, Kürdistan tarihinin en şanlı sayfalarını teşkil ediyor. İki yıl önce Eruh ve Şemdinli'de sömürgecinin beyninde patlayan intikam silahlarımız bugün kuzeyden güneye, doğudan batıya Kürdistan'ın dört bir tarafında yankılanıyor.

Daha iki yıl öncesine kadar sömürgeci faşizmin koyu karanlığında, geleceğinden umutsuz kılınmaya çalışılan Kürdistan halkı bugün geleceğini kendi elleri ile yaratmanın sevinç ve coşkusunu yaşıyor. Halkımız uyanıyor, bilinçleniyor ve ERNK saflarında çelikten birliğini yaratıyor.

Kurtuluş Birliklerimiz, peşpeşe geliştirdikleri eylemlerle her geçen gün düşmanı biraz daha kahrediyor. Sömürgeci ordu Kurtuluş Kuvvetlerimizin gücü karşısında tutunamıyor; dağılıyor ve derin bir acz içine sürükleniyor. Faşist Türk devleti temellerinden sarsılıyor, KUKM'nin gelişimi karşısında artık varlığını sürdüremez bir noktaya sürükleniyor. Halkımız, Kurtuluş Kuvvetlerini günbegün büyütürken topyekun ayağa kalkışın şafağını yaşıyor.

Evet, 15 Ağustos Atılımı, üçüncü yılına artık Kürdistan halkının zaferini garantilemiş olarak giriyor. Halkımız çağdaş dünya ile arasında kurduğu yıkılmaz köprüden tüm hızı ile geleceğe akıyor. Bağımsız, Birleşik, Demokratik Kürdistan'a giden yol, PKK-ERNK-HRK üçlüsünün hünerli ellerinde biçimleniyor, aydınlanıyor.

Üçüncü yıla böylesine güçlü temellerde giren 15 Ağustos Şanlı Atılımını tüm coşkumuzla selamlıyoruz.

Yurtseverler, Demokratlar!

Türkiye ve Kürdistan halklarının azgın katili, emek, özgürlük ve insanlık düşmanı faşist cunta işbaşına gelişinin 6. yılına giriyor. Beş yıldır halklarımız üzerinde akılmaz baskı, zulüm ve işkenceler uygulayan; halklarımızın en yiğit evlatlarını, öncülerini katleden, zindanlara tıkan, yurdundan uzaklara süren; uyguladığı ekonomik politika ile halklarımızın elinde-avucunda ne varsa gaspedip bir lokma ekmeğe hasret bırakan; insanlarımızı doymak bilmez bir hırsla iliklerine dek sömürdüğü yetmiyormuş gibi bir de yaban ellere salarak onların alın terinden beslenen bu çağdışı güruh, halklarımıza pahalı ödetmeyi amaçladığı yeni bir karanlık yıla girmeyi hedefliyor.

Ancak bugün gerçekler çok başka bir dilden konuşuyor. Tarihin çarkları bugün daha büyük bir hızla yurtsever Kürdistan ve emekçi Türkiye halklarının çıkarları doğrultusunda dönüyor. Her geçen gün faşist cuntanın sonunu yakınlaştıran görkemli gelişmeleri müjdeliyor. Kürdistan halkının ellerinde yükselen bağımsızlık ve özgürlük bayrağına, Türkiye emekçi halkının özgürlük ve halk demokrasisi bayrağının yükselişi eşlik ediyor.

İşte bu gerçekleri hep bir ağızdan haykırmak ve sömürgeci-faşist cuntayı bir kez daha lanetlemek için, 6 Eylül 1986 günü, Köln-Ebertplatz'da, saat 10.00'da başlayacak olan 12 Eylül Faşist Cuntasını Protesto Yürüyüşü'ne kitlesel olarak katılalım, birliğimizi ve mücadele azmimizi güçlendirelim, düşmanı bir kez daha gür sloganlarımızla kahredelim!

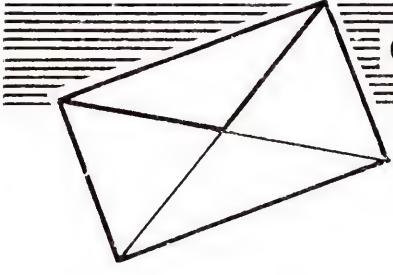
KÜRDİSTAN TARİHİ ULUSAL DİRENİŞ SAVAŞIMIZDA DİLE GELİYOR

"Eğer bu isyan olduğu gibi tarihe geçirilmiş olsaydı, yazılanları okuyup da ağlamayan, ateş gibi tutuşmayan tek bir insan kalmayacaktı..."

Kürdistan'da yüzyılın başlarında yaşanan isyanlara tanık olmuş Melle Abdurrahman, direnişleri, ihanetleri, mahkemeleri, idamları ve vahşi katliamlarıyla Şeyh Sait isyanını anlatıyor.

YAZISI SAYFA 10'DA

Değerli Berxwedan Okuyucuları,

Berxwedan, halkımızın, yani sizlerin gözü, kulağı ve dili olmayı amaç edinmiş bir yayın organıdır. O, yayın hayatına başladığından bu yana sizlerin öz sesi olmaya dikkat etmiş ve bu ilkesinden taviz vermeksizin bugüne dek gelebilmiştir. Başta Kürdistan halkının sorunları ve mücadelesi olmak üzere dünyadaki gelişmeleri okuyucularına aktarma çabası içinde olmuş, yurtseverlikle enternasyonalizmi en güçlü bir tarzda birleştirme temelinde tutarlı bir yayın politikası sürdürmüştür.

Berxwedan, yayın hayatı süresince okuyucuları ile arasında güçlü bağlar kurmayı temel amaçlarından birisi olarak görmüş ve sayfalarında zaman zaman onların değerlendirmele-

rine de yer vermiştir. Ancak amacımız bu bağları daha güçlendirmek, Berxwedan'ı her zamankinden daha çok ortak eserimiz haline getirmektir. Ortak sesimiz olan Berxwedan'ın ortak emeğimizin ürünü olmasını istiyoruz.

Berxwedan, bu amaçla, sayfalarına "Okuyucu Mektuplarından" adı altında yeni bir sayfa eklemektedir. Bu sayfa okuyucularımızın mektuplarına yer verecek, onların kalemin-den çıkacaktır. Tüm okuyucularımızı, Berxwedan'a sahip çıktıkları gibi, kendi sayfalarına da sahip çıkmaya ve onu yazıları ile beslemeye çağırıyoruz. Amacımız, her sayıda birkaç okuyucumuzun görüşlerine yer vermektir. Bu nedenle, yazıların kısa ve öz olması önem taşımaktadır. Tüm okuyucularımızın mücadelemizi kalemleri ile de besleyeceklerine inanıyor, onları Berxwedan'ı görüş ve önerileriyle de beslemeye çağırıyoruz.

Berxwedan Redaksiyonu

“PKK’nin Devrimci Eylemleri Yurtdışında da Biz Yurtseverleri Saflara Çekiyor”

Sömürgeci düşman işgal altında tuttuğu ülkemizde, halkımızın ulusal bilincini ve yurtseverlik duygularını tamamen yok etmeye hız vermiştir. Bu amaçla yurdun her köşesinde düşmanın dayattığı asimilasyon araçları yoğunlaştırılmıştır. Düşman bir yandan asimilasyon ve çeşitli baskı yöntemlerini kullanırken diğer yandan da ülkemizin yeraltı ve yerüstü kaynaklarını talan etmiştir. Yurtseverlik bilinç ve duygularını önemli oranda kaybeden halkımız tamamen ortaçağ karanlığına itilmiş bir yaşam biçimiyle başbaşa bırakılmıştır. Bununla da kalınmamış, giderek politik birliğinin de tarumar olmasına yol açılmıştır. Kültürel birliği zayıflatılan ve politik örgütlülüğünü kaybeden halkımıza dayatılan asimilasyon ve baskıyla her alanda sömürgecilik yöntemleri en rahat bir şekilde uygulanmıştır. Eğer ulusal bütünlüğü zayıflatılmasaydı halkımız, kendisine dayatılan bu en hunhar sömürgecilik biçimini kabul edebilir miydi? Elbette ki hayır.

Olumsuzluklar ve suni çelişkiler yumağı olan bir sosyal-yapı ortamında ortaya çıkan halkımızın biricik öncü gücü PKK, sömürgeci baskı ve şiddete karşı devrimci şiddet kullanmak suretiyle, halkımızın üstüne çekilmiş kara perdeyi yırtarak onun layık olduğu gerçek yaşam ışıklarını göstermiştir. Bu doğru temelde

tüm ağırlığını ortaya koyan PKK, öncü kadrolarıyla en yoğun mücadeleyi vererek açtığı çığırda ulusal bilinci yaratıp politik ve askeri örgütlenme olgusunu gerçekleştirmiştir. Bu uğurda yüzlerce öncü kadro ve militan şehit vererek mücadeleyi yüce bir düzeye kavuşturmuştur. PKK’nin bu devrimci eylemlerinin yurtdışına yansımaları ki, dünyanın kopuk bir parçası sayılan Avustralya kıtasında yaşayan beni de siyaset alanına çekmiştir.

Eskiden yurtsever bile değildim. Sömürgecilik çarkının en rahat kullanılan bir dişlisi durumuna getirilmiştim. Hatta bir Türk milliyetçisiydim bile. Peki bugün bu düzeye nasıl geldim? Abartmadan gerçekleri dizmeye devam edelim. 15 Ağustos eylemleriyle gözlerim ülkemizin sorunlarına nasıl açıldı? Eylemi gerçekleştiren partinin PKK olduğunu söylüyorlardı. Arkasından birbirini izleyen eylemler... eylemler. Bir taraftan da hapishanelerde gös-

terilen direnmelerin dünyada yattığı yankı... Tüm bunlar dikkatimi çekiyor, Partimi ve ülkemizi tanıtmaya sevk ediyordu. İşte beni bugünkü düzeye getiren gerçekler bunlardı. Şüphesiz bu soylu direnmeler benim gibi yüzbinlerce insanımızı uyandırmış ve mücadele alanlarına yöneltmiştir.

BIJÎ PKK-ERNK-HRK

BIJÎ SEROK APO

Ajdar-Avustralya

25.6.1986

KÜRDİSTAN ULUSAL KURTULUŞ SAVAŞINDA YERİNİ ALAN KÜRDİSTAN KADININA SÖMÜRGEÇİLİĞİN SALDIRISI NEYİN İTİRAFI?

Bu son dönemlerde burjuva basınının başını çektiği utanmazca propaganda saldırıları, sömürgeçiliğe karşı halkımızın intikam silahı olan HRK birliklerince günbegün geliştirilip güçlendirilen savaşın acımasız pratiğinin düşmana dayatılması ve bunun yanısıra halkımızın tüm kesimlerini PKK önderliğindeki ERNK bayrağı altında toplayacak yurtsever cephe örgütlerinin yaratılmaya başlanması nın düşmanda yarattığı acı çığlıklardır.

Düşman, Kürdistan halkının en hassas yanlarına seslenerek, bu yolla Kürdistan halkının öncü örgütlerine karşı kendi güçlerine siper olacak milis yapılar örgüt-

lemeye çalışmaktadır. Kendi çirkef özünü Kürdistan ve Türkiye halklarından gizlemenin çabaları içine girmektedir. Ama nafile!

Tüm hızıyla giderek güçlenen Kürdistan Ulusal Kurtuluş Savaşı, düşmanın bu alçakça çabalarını günbegün ortaya sermekte; ne kadar kirli yönü varsa açığa çıkarmaktadır.

Son dönemlerde düşman bu çabalarının bir parçası olarak, ezilen toplumun yarısını oluşturan kadınlara yönelmiş, bu kesimin ulusal kurtuluş mücadelemizdeki yerini almasını engellemek için şarlatan basını devreye sokmuştur.

Bunlardan bazı alıntılar ya-

palım:

“Doğu’da bir kaymakamın açıklamasına göre, bölücü eşkiya bir hafta içinde 10 genç kıza dağa kaldırdı” (Hürriyet). Bu ilk çığlık görünüşte ne kadar da masum! Düşman halkımızın dostu pozuna bürünüp sözde kadınlarımızı sahip çıkmakta. Ancak ikinci çığlık gerçeği hemen ele vermektedir: “Hain 22 dişi militanı açıklıyoruz” (Hürriyet). Bu başlık altında Kürdistan kadınının mücadele içindeki yerini alması karşısında düşmanın içine düştüğü çıkmaz dile getirilmektedir. Mücadelemize karşı CIA, MİT ve kontr-gerilla çalışmalarını hızlandırırken, TC ba-

Devamı Syf: 18’de

HRK Yeni Bir Savaş Yılına Görkemli Eylemlerle Giriyor

Baştarafı Syf: 1'de

kazandıklarını ve gelecek mücadele dönemine çok güçlü temellerde girdiklerini ortaya koyuyor.

Yaz Atılımının bütün hızıyla devam ettiği günümüzde, HRK güçleri 15 Ağustos'un üçüncü yılını tüm Kürdistan sahinde peşpeşe gerçekleştirdikleri eylemlerle kutluyorlar. Giderek nitelik ve nicelikçe güçlenen eylemlerimiz, faşist Türk ordusuna ve yerli işbirlikçileri ajan-milis çetelere ölümcül darbeler indiriyor. Onları işlemez kılıyor. Her gün Kürdistan'ın bir başka alanından ses veren eylemlerimizden bugüne kadar öğrenebildiklerimiz şunlardır:

1-) Hakkari'nin Bestler minükasında bulunan bir karakolun yanıbaşındaki tepelere bombalı pankartlar asılmış: pankartlar uzun süre imha edilemeden asılı kalmıştır.

2-) 16 Nisan günü, Gabar Dağı'nda HRK'ye bağlı bir birliğimiz ile düşmanın 25 kişilik özel vurucu timi ve Derşew'e bağlı milis çeteler arasında çatışma çıkmış. 4 düşman askerini ölümlle cezalandıran HRK birliği hiçbir kayıp vermezken, düşman güçleri panik içerisinde geri çekilmek zorunda kalmışlardır.

3-) 16 Nisan günü, Gabar Dağı'nda bulunan ve Mahsum

KORKMAZ yoldaşın şehit düştüğü çatışmada yaralanan Kallender İLHAN (Metin) yoldaşı yakalamak için operasyona girişen düşman güçleri, bu yoldaşımızın yaralı olmasına rağmen gerçekleştirdiği görkemli bir direniş sonucu saflarından 3 asker ile 1 ajan-muhbiri ölü vermiş, Metin yoldaş ise direnerek şehit düştüştür.

4-) 22 Nisan günü, Şırnak'a bağlı Kereş Köyüne düzenlenen bir eylemle, ihbarcılık amacıyla kullanılan telsize el konmuş, ihbarcılık yaptığı belirlenen köy muhtarı ise 100.000 TL para cezasına çarptırılmıştır.

5-) 29 Nisan günü, Pervari'nin Omyanus Köyünde bulunan düşman birliğine saldırılmış, 1 asker ölümlle cezalandırılmıştır.

6-) 29 Nisan günü, Pervari Kaal Köyünde, Oryan Köyüne mensup milis çetelerle çatışma çıkmış, 1 yurtsever köylü yaralanmıştır.

7-) 11 Mayıs günü, Uludere'nin Elean muntikasında sömürgeci-faşist ordu birlikleri ile bir HRK birliği arasında çıkan çatışmada 1 subay, 2 asker öldürülmüş, çok sayıda asker yaralanmıştır. Ayrıca, HRK güçlerine karşı kullanılan düşmanın bir Kurt köpeği de vurulmuştur.

Çıkan çatışmada, HRK'nin değerli militanlarından Emin

DAL (Hasan) yoldaş, kahramanca bir direniş sergileyerek kendisini yoldaşlarına siper etmiş, "Biji PKK" sloganları arasında şehit düştüştür.

8-) 16 Mayıs günü, Şırnak'ın Xirbikê Bestê Köyündeki düşman taburundan Omyanus Köyündeki düşman birliğine erzak götüren güçlere pusu kurulmuş, eylem sonucu 6 katır yükü erzak kamulaştırılırken, taşıma işinde zorla kullanılan köylülere yönelik yapılan propagandalarda da düşmana alet olmamaları istenmiştir.

9-) 20 Mayıs günü, Güney Kürdistan'a geçen bir HRK birliği, kontr-gerilla timlerince döşenmiş bir mayının patlaması sonucu, Mehmet Emin SEZGİN (Hacı Ömer) isimli değerli savaşçısını şehit vermiştir.

10-) 22 Mayıs günü, Çirav Dağı'nda helikopterler desteğindeki düşman güçlerinin rokettarlar ve orta otomatik silahlarla giriştiği bir saldırıda HRK güçleri kahramanca direnmiş; 2 subay, 18 asker ve 4 çeteyi ölümlle cezalandırmışlardır. Çatışmada ayrıca düşman çok sayıda yaralı vermiştir.

Düşmanın üstün teknikle donatılmış güçlerine karşı kahramanca direnen HRK savaşçılarından Abdullah ACAR (Yasar), Abdulkadir HANÇER (Hacı Musa) ve Ekrem ... (Adnan) yoldaşlar şehit düştüştür.

11-) Uludere'nin Rüpin ve Şırnak'ın Oryan köylerinde devrimci birliklerin ikna çalışmaları sonucu, silah almış bulunan bir kısım köylü silahları faşist devlete iade etmiş; çetecilik bu alanlarda bütünüyle işlemez kılınmıştır.

12-) Bingöl'ün Kiğı ilçesine bağlı Topraklı Köyünde bir eylem düzenleyen HRK güçleri halka yönelik sözlü propaganda yapıp bildiri dağıtmış; bu arada, ajanlık yaptığı kesin olarak tespit edilen Nurettin Akan adlı haini de ölümlle cezalandırmışlardır.

13-) Temmuz ayı başlarında, Bingöl-Kuruca (Xezik) köyünde 1 ajan ölümlle cezalandırılmış; olay sonrasında alana gelen helikopterler eşliğindeki düşman birlikleri ile HRK güçleri arasın-

da çatışma çıkmış, ancak HRK güçleri kayıp vermeden alandan uzaklaşmayı başarmışlardır.

14-) İhanetçi Hidayet Bozyigit'in Bingöl'deki evine HRK birliklerince bir saldırı düzenlenmiş, evde bulunmayan hain-şerefsiz bir ölümden kurtulurken 2 yakını ölmüş, bazıları da yaralanmıştır.

15-) 26 Mayıs günü, Şemdinli'nin Nirkola Köyünde sömürgecilerin gönüllü çetesi Musa Şen'in siminof marka tüfeği ile 43 mermisi ve 1 dürbün kamulaştırılmıştır.

16-) 30 Mayıs günü, Şemdinli Nehri Köyünden Reşit Çiftçi'ye ait bir adet kalaşnikof marka tüfek, 29 mermisi ve şarjörü ile birlikte kamulaştırılmıştır.

17-) 2 Haziran günü, Şemdinli'nin Kolita Köyünde Selahattin ... adlı şahıs köy koruculuğuna soyunmakla nasıl ihanetçi bir rol oynadığı konusunda uyarılmış ve serbest bırakılmıştır.

18-) 17-18 Haziran günleri, Şemdinli'nin Herki Köyüne düzenlenen bir eylemle köy tümünden silahsızlandırılmıştır. Eylemde, çetelere ait olan 2 adet kalaşnikof, bunların 4 adet şarjörü ile 72 mermisi ve 12 adet bruno marka tüfek ile bunların 10 adet kütüklüğü ve 340 mermisi kamulaştırılmıştır.

19-) Temmuz ayı başlarında Şemdinli'nin Derecik köyüne düzenlenen bir baskında 2 köy korucusu öldürülürken, 4'ü de yaralanmıştır.

20-) Hakkari'nin Uludere ilçesine bağlı Ortabağ kasabasında bir eve yapılan baskında 3 hain öldürülmüş, 2'si yaralanmıştır.

21-) Şırnak ve Uludere arasındaki Geçitboyu Köyünde gerçekleştirilen bir eylemde 6 hain cezalandırılmıştır.

22-) Erüh'a bağlı Görmeç Köyüne düzenlenen bir baskın sırasında 3 köy korucusu ölümlle cezalandırılmıştır.

23-) Siirt'e bağlı Dereköyün'de Mehmet Olgaç'ın çiftliğine bir baskın düzenlendi. Baskında M. Olgaç'ın çetelerinden 3'ü öldürüldü. Eylem esnasında Hainin de içinde bulunduğu 4 çete ise ağır yaralandı. Ayrıca çiftlikteki hububat ateşe verilerek çete örgütleyicisi hain M. Olgaç'a büyük maddi zarar verilmiştir.

Kürdistanlı Emekçiler Düzenledikleri Gecelerde Bir Kez Daha Kürdistan'ı Yaşadılar

Avrupa'nın değişik kent merkezlerinde Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine güç vermek, ERNK ile dayanışmayı dile getirmek, UKM'de şehit düşen direnişçileri anmak amacıyla yerel geceler düzenlendi.

Hollanda: Amsterdam ve Amheim merkezlerinde yapılan gecelere 1000'i aşkın Kürdistanlı emekçinin yanı sıra, çok sayıda yabancı ilerici ve demokratın da katılımı sağlandı. Kürdistanlı yurtseverler tarafından beğeniy-le izlenen geceler hakkında görüşlerini dile getiren yabancı kuruluşlardan temsilciler de, gecelerden etkilendiklerini belirttiler. Bazı demokrat ilerici misafirler, "Diğer demokrasi ve kurtuluş hareketlerinin halkınızın bu kararlılığından ve mücadeleye bağlılığından örnek alacağı çok şey var. Siz militan bir halk yaratmaktasınız" diyerek düşüncelerini dile getirdiler.

İsviçre: Basel ve Delemond'da yapılan gecelere ise yine 1000'i aşkın kitlenin katılımı gerçekleştirildi. Düzenlenen geceler oldukça coşkulu geçerek yurtsever Kürdistanlıların beğenisini kazandı.

Fransa: Paris ve Mulhouse'daki gecelere toplam 600 civarında kitle katıldı. Geceler Kürdistan'ın değişik yörelerinden olan emekçilerin militan daya-

nışmasını daha da güçlendirdi.

Almanya: Hannover'e bağlı Lerte'de 29.6.1986 tarihinde ERNK ile dayanışma ve şehitleri anma gecesi düzenlendi. Bölgesel düzeyde yapılan gece her alanda Ulusal Kurtuluş Cephesi'nin kitleselleştiğini bir kez daha ortaya koydu. 300'ün üzerinde yurtseverin katıldığı bu gecede atılan gür sloganlar, verilen bağışlar ve hep birlikte çekilen halaylar coşkuyu doruğa ulaştırdı.

Duisburg'da 13 Temmuz'da düzenlenen geceye ise 600'ü aşkın Kürdistanlı yurtsever katıldı. Kadın-çocuk, genç-ihtiyar

her yaşta insanın geceye katılımı, Kürdistan'da yaşanan halk savaşı gerçekliğini bir kez daha gözler önüne sererken, halkla bütünleşen mücadelemizin gücünü de ortaya koymaktaydı.

12 Temmuz'da Bonn'da yapılan ve 500 civarında Kürdistanlı emekçinin katıldığı, 14 Temmuz Direnişçilerini Anma Gecesi'nde kitleler zindan direnişçilerinin bugün Kürdistan dağlarında yankısını bulan direnme ruhunu bir kez daha yaşatarak ulusal kurtuluşa bağlılıklarını güçlendirdiler.

Avusturya: Viyana'da Kürdistan'ın diğer parçalarından bazı

güçlerle birlikte düzenlenen geceye 150 civarında kitle katılımı sağlandı. Koma Şikestun ve folklor ekibinin programı geceye katılan kitlenin beğenisini kazandı. Bu gece, değişik parçalardan Kürdistanlı yurtseverlerin gelmesi ve kaynaşmasında önemli bir zemin olmuştur.

Bunların dışında daha birçok bölgede ulusal direniş şehitlerimizi anmak amacıyla yerel geceler ve kitle toplantıları düzenlendi. Düzenlenen toplantıların eğitici ve seviyeli oluşu ve gece programlarının zenginliği kitleler üzerinde oldukça olumlu etkiler yarattı.

WDR-Köln Radyosunun Yeni Bir Provakasyonu

Almanya'da bulunan Türkiye'ye emekçilere yönelik olarak yayın yapan WDR-Köln Radyosu Türkçe Redaksiyonu, geçtiğimiz günlerde, bu alandaki Kürdistanlılarda derin tepkilere yolaçan bir haber yayınladı. Habere göre; Avrupa Konseyi'nin bir toplantısına katılmak üzere İstanbul'da bulunan Yeşiller milletvekillerinden Uli Fischer, bir basın toplantısı yapmış ve toplantıda "PKK'yi bir caniler çetesi olarak nitelendirmiş"ti. Ayrıca, her türlü şiddete karşı olduklarını belirten Fischer, "PKK'nin eylemlerini kınamış"tı.

Bu haberin yayınlanmasından sonra, Almanya'nın dört bir

tarafında bulunan Kürdistanlı yurtseverler, Yeşiller milletvekili Uli Fischer'e protesto mektupları göndermeye ve faşist diktatörlüğün kucağında PKK'yi karalaması nedeniyle tepkilerini dile getirmeye başladılar. Bu gelişmelere bağlı olarak, Feyka-Kurdistan yetkilileri, Uli Fischer'le bir telefon konuşması yaptılar. Böylece durumdan haberdar olan Uli Fischer, bir açıklama yaparak, basın toplantısında bu tür sözler sarfetmediğini ve elindeki basın toplantısı kasetlerinin buna kanıt olduğunu belirtti.

Böylece, WDR-Köln Radyosunun, yayınlarında ard niyetli

amaçlarla bilinçli olarak böylesi bir habere yer verdiği gerçeği açığa çıkmış oluyor. WDR-Köln Radyosu, geçmişte de aynı türden bir yalan haberle dikkatleri Hamburg üzerine çekmeye çalışmış ve sahte bir konsolosluk baskını haberini ortaya atmıştı. Bu sansasyonel haberlerle Hamburg'daki bazı çevrelerin ekmeğine yağ süren ve ortamı daha da gerginleştirmek isteyen WDR-Köln Radyosu, son olarak Yeşiller milletvekili Uli Fischer ağzından böylesi sahte sözler yayınlayarak bu amacını daha çok açığa vurmuştur.

WDR-Köln Radyosu, bu provakasyonu ile yalnızca PKK'

ye yönelik hummalı karalama kampanyaları içerisinde olan güçlerin değil, sözcüsü olduğu TC'nin de amaçlarına hizmet etmiş bulunmaktadır. Tüm yurtsever ve demokratlar, karanlık güçlerin istediği türden bulanık bir ortam yaratmayı hedefleyen bu tür provakasyonlar karşısında uyanık olmalı ve WDR-Köln Radyosunun tutumunu teşhir etmelidirler. WDR-Köln Radyosu ve perde arkasındaki uzantıları iyi bilmelidirler ki, bu tür provakasyonlarla hiçbir yere varamayacak, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi ve önderi-ne leke süremeyeceklerdir.

“Kürdistan’daki İşkence, İdam ve Sürgünlere Karşı İmza Kampanyası” Başarıyla Sonuçlandı

Nisan 1986’da, Avrupa’nın değişik ülkelerinde, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesini Avrupa kamuoyuna tanıtmak ve TC’nin özel savaş uygulamalarını Avrupalı kurum ve kuruluşlar nezdinde teşhir etmek için faaliyet yürüten Kürdistan-Komitee’nin Avrupa çapında başlatmış olduğu imza kampanyası başarıyla sonuçlandı. İmza kampanyasına Kürdistanlı yurtseverlerin yanı sıra, bizzat Avrupalı dost örgüt, kişi ve kuruluşlar da katıldılar. Başta uluslararası sendika başkanları, parlamenterler, parti başkanları olmak üzere, toplam 63.837 kişi kampanyanın istemlerine imzalarıyla katıldılar. Toplanan imzalar değişik tarihlerde heyetler tarafından Birleşmiş Milletler, Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Konseyine sunuldu.

Toplam imzaların orijinalleri 12 Haziran günü, 5 kişilik bir heyet tarafından Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komisyonunun Cenevre merkezindeki yetkililerine teslim edildi. BM adına imza teslim görüşmesine hukuk doktoru bayan Meike-Noll-Wagenfeld katıldı. Daha önce hazırlanmış bulunan Birleşmiş Millet-

lerin çeşitli girişimlerde bulunmasını talep eden, çeşitli istemleri içeren bir mektup Komisyona elden verildi. Görüşmede, Kürdistan’da gelişen bağımsızlık mücadelesi ve Türk devletinin Kürdistan halkına yönelik vahşet derecesine varan özel savaş uygulamaları konusunda bilgi verildi.

Komisyon adına konuşan bayan Noll-Wagenfeld; “Kürdistan’daki duruma ilişkin olarak sunulan bilgilerin ve imzaların ciddiyetle incelenip, gerekli girişimlerin yapılacağını ve komisyon üyesi 43 devletin konuya ilişkin olarak bilgilendirileceğini” belirtti. Görüşme sonrası basına da kampanyaya ilişkin olarak bilgi verildi.

İmzaların bir diğer kopyası da 30 Haziran’da Avrupa Parlamentosunun Luxemburg’daki merkezine ve Avrupa Konseyinin Strasburg’daki bürosuna iletilti. İmzaları alan bu kuruluşların temsilcileri, politik ve hukuk komisyonlarında sorunun ele alınacağını belirttiler.

Ayrıca, faşist cuntanın Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine karşı yürürlüğe koyduğu özel savaş metodlarını protesto

eden ve mücadele ile dayanışma içerisinde olduğunu belgeleyen 63.837 imzanın bir diğer nüshası da, protesto mahiyetinde TC’nin parlamento başkanı Necmettin Karaduman’a gönderildi.

Avrupa’nın birçok merkezinde sürdürülen imza kampanyasının da gösterdiği gibi, artık faşist Türk sömürgeciliğine karşı, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi ile dayanışma içinde olan güçlü bir dış kamuoyu oluşmuştur. Kampanya boyunca hitap edilen yüzbinlerce Avrupalı ilerici-demokrat bu dayanışmayı açıkça dile getirmişlerdir.

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine ve önderliğine karşı geliştirilen bin bir türlü saldırı kampanyasına rağmen bunca insanın mücadelemiz ile dayanışma içinde olması düşündürücü ve sevindiricidir. Kürdistan’da her atılımla görkemli bir şekilde, yeni yeni mevziler kazanarak gelişip güçlenen mücadelemize karşı emperyalizm gözde insanların bile feda etmekte; mücadeleye sunulan destek ve dayanışmayı kesmek, mücadelesinin uluslararası olumlu yan kısmını önlemek için akıl almaz komplolara girişebilmekte; TC’-

ye diplomatik kan vermeye çalışmaktadır.

Diğer taraftan tasfiyeci sol ile Kürt küçük-burjuva grupları bazı gerici çevrelerle oluşturdukları ittifaklar temelinde, başta Almanya olmak üzere, Avrupa’nın çeşitli ülkelerinde, yabancı kamuoyunun KUKM’ne karşı düşmanca çabalara yönelmesi için en soysuzca metodlara başvurmakta; bu maksatla polisle dahi işbirliğine girmekten çekinmemektedir. “Sol”, bugün bu tutumıyla, sömürgeciliğin, halk gerçekliğimiz ve mücadelemiz üzerinde tecrit duvarları örme çabasına, “sol”dan destek sunuyor.

Fakat KUKM, ülke zemininde olduğu gibi yurtdışında da sürekli gelişimi ve kararlı direnişi ile Türk sömürgeciliği, emperyalizm ve onların sol’dan yamayıcıları tasfiyeci-reformistlerin bütün bu çabalarını yerle bir etmiş ve her şeye rağmen kendisini ilerici insanlığa kabul ettirmiştir. İmza kampanyası bunun en büyük kanıtlarından birisi olmuştur. Artık hiçbir güç, Kürdistan halkının ilerici insanlıkla arasında kurduğu bu dostluk ve dayanışma köprüsünü yıkamayacaktır.

– Hiçbir Tasfiyeci-Provakatif Çaba, İftira ve Yalan İlerici İnsanlığın Mücadelemizle Dayanışmasını Engelleyemez!

– Yaşasın Halkımız Üzerindeki Tecrit Duvarlarını Parçalayan PKK-ERNK-HRK Önderliğindeki Bağımsızlık Mücadelemiz!

BİR ASKERE CEVAP:

Hiçbir Çarpıtma Mücadelemizin Kitlesele Karakterini Gözardı Ettiremez

Rubar Gernas

Üçüncü yıldönümüne ulaştığımız 15 Ağustos Devrimci Atılımı, bu iki yıllık savaş sürecinde dostu düşmanı daha net biçimde ortaya koydu. Sadece Kürdistan'da değil, Türkiye alanında da devrime karşı tutumu netleştirdi. Bazıları hala ara bir yol bulmak için şaşkınca dolaşıp dursalar da, hiçbir sonuç elde edemeyecekleri ve sonuçta Türk burjuvazisine hizmetleri oranında ceza ya da mükafat alacakları gözönündedir. Devrim kaçını güruhlar gerçek yüzlerini gizlemek için birçok sahte yollara başvuruyorlar. Ulusal Kurtuluş Direnişimizi başka biçimlerde sömürmenin hesaplarını görmek mümkündür. Halkımız devrimin mahşerini, altüst oluşunu yaşarken, birçoklarının bundan yararlanmak isteyeceği açıktır. Sorunu sadece yararlanma düzeyinde ele almadıklarını, aynı zamanda çarpıtmalardan da kaçınmadıklarını biliyoruz.

Kürdistan halkının PKK önderliğindeki ulusal bağımsızlık savaşı karşısında olumlu tavır almak artık insan olmanın, çağdaş olmanın bir gereği iken, küçük-burjuvazinin en geri kesimlerini temsil eden bazı çevreler saldırılarında hala en ölçsüz bir düzeyde duruyorlar.

Mayıs 1986'da çıkan ve Yavuz Erkal imzası ile yayınlanan, "Kürt Halkına Karşı Nasıl Savaşım" adlı bir broşürden söz etmek istiyoruz. Broşür tanıtılırken, Yavuz Erkal'ın Kürt halkına karşı "savaşmak zorunda bırakılan" bir "ilerici" olduğu belirtiliyor. Yazı okununca Erkal'ın ilericiliği daha iyi anlaşılıyor, ama asıl değinmek istediğimiz yazılanların ardındaki mantıktır. Yazının amacı TC'nin Kürdistan'da yürüttüğü savaşın vahşi ve kuralsız yüzünü ortaya koymak olarak gösteriliyor. Ama ardından, Kürdistan halkının asıl durumu saklanmaya çalışılıyor. İşte asıl üzerinde durulması gereken de budur.

Yine burada bazı noktalara değinmeden geçemeyeceğiz. Yavuz Erkal'ın "Kürt halkına karşı savaşmak zorunda bırakıl-

mış bir ilerici" olmasını pek yadırgamıyoruz. Çünkü beş yüzyıla yakın bir zamandan beridir, Yavuz Selim'den Yavuz Erkal'a kadar çok sayıda Türk, Kürdistan'da "savaşmak zorunda kalmıştır." Tabii, bazıları komutan, bazıları er olarak; yine bazıları gönüllü, bazıları ise gönülsüz ve vicdan azabı içinde görevlerini icra etmişlerdir. Ancak değişmeyen tek şey, ülkemizdeki savaş ve uygulanan vahşet olmuştur. Asıl değinmek istediğimiz nokta ise, Yavuz Erkal ve daha nice-lerinin Kürdistan'da savaşmak zorunda kalmalarının gerçek sorumlusunun kim olduğunun daha iyi anlaşılmasıdır.

Sözkonusu broşür, "Sol Birlik" üyesi ve T'K'P'ye yamanmak için fırsat kollayan bir grubun yayınları arasında çıktı. Bu grubun mücadelemize en adice saldıran bir güruh olduğunu belirtmek gerekir. "Kilimci Esnafı" kafasını siyaset arenasında sürdürmeye çalışan bu grup, kendi devrim kaçınılığını gizlemek için, PKK'yi, TC'ye savaş açıp devrimi geliştirerek devrimcilerin şehit düşmesine sebep olmakla suçlayacak kadar adileşen bir örümcek kafanın mantığıyla hareket ediyor. Türkiye'de proletarya partisi olduğunu iddia edenlerin devrim karşısında nasıl SHP'nin kuyruğuna takılmak için uğraştıklarını biliyoruz. Böyle yapmakla, TC'nin Kürdistan'daki vahşetine nasıl göz yumduklarını ve sorunun SHP tarafından çarpıtılarak istismar edilmesini nasıl alkışladıklarını açıkça görüyoruz. Ancak sorun bununla da sınırlı kalmamaktadır.

Broşürün yazılması ve basılması ile bir taşla iki kuş vurulmak istendiği yazının sonlarında daha iyi anlaşılıyor. Yavuz Erkal şöyle diyor:

"Halk gerçekten PKK'lileri desteklemiyordu. Anlayışlarını, yöntemlerini beğenmediğinden mi, yoksa desteklerlerse askerin kendilerine neler yapacağını bildiklerinden mi bilmiyorum. Bence her ikisinin de etkili olduğudur." (Syf: 48) Yavuz Erkal,

gerçekte hiçbir şey öğrenmemiş ve bilmiyor. Kendisinin kelle avcısı bir asker olarak, halkın PKK'lileri destekleyip desteklemediğini bilmesi çok anormal olurdu. Halk kendisinin desteğini elbetteki bir askere söyleyecek değildi. Kaldı ki Yavuz Erkal bu yazdıklarını Kürdistan'daki izlenimleri ile değil, kendisinin hem "Komünist" hem de "Emek Partisi" olduğunu iddia eden örümceklenmiş beynin mantığı ile söylüyor. Eğer biraz demokratik, biraz ilericilik temelinde bakmış olsaydı, kendisinin de içinde bulunduğu o kelle avcıları sürüsünün vahşetini şimdi bile biraz olsun hatırlasaydı; devrimcilerin kitle desteğine en güçlü biçimde sahip olmaksızın o alanda bir saat bile yaşayamayacağını bilirdi. Yoksa TC'nin korkunç saldırgan ve büyük askeri gücüyle bile yaşayamadığı bu alanların devrimciler için nasıl manevra alanı olabildiğini görmedi mi acaba?

Yavuz Erkal, broşürünü, halka karşı savaşmış olmanın ezikliğini duyduğu için yazdığını anlatmaya çalışıyor, ama devletine olan bağlılığını ve şovenliğini de hemen ele veriyor. Örneğin, halkın TC'ye karşı olan tutumunda ulusal sorununun ve bağımsızlık-özgürlük istemlerinin temel etkisini hiç gözönüne almadan şöyle diyor: "*Halkın genel eğilimi olarak belirteyim; kesinlikle devleti desteklemiyorlar ve karşılar. Devletin kendilerine yaptıklarından sonra Kürt halkının devleti destekleyeceğini düşünmek bile saçmadır.*" Evet, sorun sadece köy meydanaındaki sıradayağı, zorla alınan keçiler, yapılan hakaretler ve işkenceler düzeyinde ele alınıyor! Aslında hiç de saf birine benzemeyen Yavuz Erkal, halkımızın düşmanları SHP'lilerin değerlendirmesini burada yeniden sunuyor.

Kontr-gerillanın ülkemizdeki tüm yöntemleri ve oyunlarını gizleyip, sorunu sadece birkaç işkenceci ve kelle avcısı timin köylülerle olan sorunu gibi ele alan ve halkı kendisinden soğuttuğu için

devlete sitem eden bu broşür yazarının asıl çabalarından bir başkasının da, bizzat TC'nin akıldanesi olmaya soyunması olduğu söylenebilir. Yavuz Erkal, olayların tanığı olduğunu söylerken, taraf tutan bir tanık olduğunu da hemen ele veriyor.

Evet, bu tanık taraf tutuyor ve saldırgana, halka şefkat gösterip gerçek öncüyü böylece boğabileceğini öğütlüyor.

Bay tanık! Tanıklığınızı gerçekten yapmak istiyorsanız, gelişmeleri kelle avcısı mantığı ile değil, bizzat insanlık ölçüleri ile değerlendirin. Bir kelle avcısının halkla öncüsünün bağları olmadığını belirtmesi normaldir. Ama siz, yaptıklarınızdan gerçekten utanç duyuyorsanız, böyle demekle fazlaca objektif olmuyorsunuz. Devlet şefkat gösterse, durum bugünkünden daha farklı mı olurdu sanıyorsunuz? Şunu iyice bilin ki siz oraya bir kelle avcısı olarak değil de, bir şefkat misyoneri olarak da gitseydiniz sonuç değişmeyecekti. Halkımız bugün olduğu gibi, PKK önderliğinde bağımsızlık yolunda emin adımlarla yine ilerleyecekti. Düşmanlarının bile saygısını ve hayranlığını kazanan PKK militanlarının durumunu kendiniz dile getiriyorsunuz. Öyleyse, nasıl oluyor da böylesi insanların halktan destek görmediğini söyleyebiliyorsunuz?

Yavuz Erkal'ın halkımıza ve PKK'ye karşı savaşta TC safalarında olmaktan utanç duymasına bir diyeceğimiz olmaz. Yine bu rolünden dolayı halkın kendisine layık göreceği yargıyı saygıyla karşılaması da normaldir. Ki saygıyla karşılamasa da halkın yargısı mutlaka yerini bulur. Ancak onun daha önce işlediği suçlara bu defa da gönüllü olarak yenilerini eklemesi hiç de hoşgörülle karşılanamaz. Çünkü bu tavır, halkımızın direnişini öncüsünden ayrı gösterip devrimci sorumluluktan bucak bucak kaçanların tutumunu meşru göstermeye hizmet ediyor. Yavuz Erkal'ın peşinden gittiği bazı bayların niyetini herkes

Devamı Syf: 18'de

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi geliştikçe Türk ordusu içindeki çürüme ve dağılma da derinleşmeye, intiharlar, kaçışlar, cinayetler ve komplolar peşpeşe yaşanmaya başladı. Giderek artan bu olaylar hakkında bize çok sayıda yazı ve haber ulaşmaktadır. Bunlardan iki örneği, Türk ordusunun çirkef yüzünü sergilemek açısından okuyucularımıza sunuyoruz.

Türk Ordusu Bir Cinayet Yuvasıdır

Düşman, Ordu İçindeki Kürdistanlıları Komplolarla Katlediyor

1 Ocak 1985 günü, Sarıkamış-Yağni tepelerinde, Sarıkamış 7. Hudut Taburunun maaşı olan 2.300.000 Türk lirasını getirmekle görevlendirilen Assubay Kıdemli Başçavuş Useme Bayram komutasındaki ekibe, 7. Hudut Taburu Komutanının emriyle bir üstegmen, iki assubay ve üç er tarafından pusu kurulması, parayı getiren ekibin etkisizleştirilerek para ve silahlarına el konulması istenir.

Kürdistan'da sömürgecilğin askeri tesisleri, ikmal yolları, vs vb. hedeflerine yönelik eylemlerin yoğunluk kazanması ve müsadereelerin artması üzerine, sözde hudut taburunu devrimci intikam eylemleri karşısında duyarlı kılmak amacıyla böylesi bir saldırı planlanır. Ancak pusu biçimindeki bu tatbikat eyleminin ilginç yönü, tatbikat kisvesi altında yapılan pusu eyleminde saldırı görevini yerine getirecek olan jan-

darma erinin katledilmesinin amaçlanmış olmasıdır.

Parayı getirmekle görevli ekibin "pusu tatbikatı"ndan haberi yoktur. Yoğunlaşan eylemler ve müsadereleler karşısında bekleyiş, panik ve korku içinde olan ekip, güçlü silahlarla donatılmış ve hazırlıklıdır. Özel kar giysileri giydirilmiş olan pusu ekibindeki üç er ise, eğitim mermileriyle donatılmışlardır ve bu pusunun bir tatbikat olduğu düşüncesi ile hareket etmektedirler. Pusu ekibindeki üç subay ise, atış alanının tamamen dışındadır.

Nihayet, parayı getiren ekip arabası görünür. Plan gereği bir er yola çıkarak araca 'dur' işareti verir. Araçtakiler şaşkınlık ve panik içindeyken, ikinci erin korumasında Dersimli er Düzali Özel, araca yönelerek, görevi gereği içindekileri etkisizleştirmek ve müsadereyi gerçekleştirmek için hareket eder. Böylece,

açık ve kolay hedef pozisyonundaki Düzali Özel, araçta bulunanlar tarafından kurşunlanır; çünkü o bir Kürdistanlıdır.

Hızlı bir bilinçlenme temeline kiteselleşerek peşpeşe eylemlerle daha da gelişen Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi, tüm Kürdistan'ı sarmış, yığınları harekete geçirerek güçlü atılımlar kaydetmiştir. Bu mücadelede kendi akibetini görebilen sömürgeciler etkisiz kalmanın, çaresizleşmenin, korku ve paniğin verdiği dürtüyle katliam ve vahşi uygulamalarını ulusal imhaya vardırılmışlardır. Kürdistan'da hayatın her alanında görülen bu vahşet, orduda huzursuzluğun başlamasıyla bu alana kaydırılmıştır. Ordu içindeki devrimci, demokrat ve yurtseverler açık hedef durumuna getirilerek komplolarla katledilmektedir. KUKM'nin orduda yarattığı ayrışma ve huzursuzluk

bu komploları hızlandırmaktadır.

Eğitim zayıatı, kaza, hastalık, kendini vurma, başkası tarafından vurulma, cinnet getirme, vb. kisvelerle yüzlerce devrimci-demokrat ve yurtsever katledilmiştir. Dersimli yurtsever Düzali Özel bu örneklerden sadece birisidir.

Düzali Özel olayında ordudaki huzursuzluk daha da artmıştır. Olayı örtbas etmek isteyen sömürgeciler, Sarıkamış Askeri Mahkemesinde, olaya neden olanlar hakkında, ölüme sebebiyet vermekten dava açmışsa da bu geçiştirme ve olayı örtbas etme huzursuzluğu daha da artırmıştır. Duruma bu aşamada Milli Savunma Bakanlığı müdahale etmiş; gönderilen bilirkişi heyeti, huzursuzluğu gidermek için tabur komutanı ve diğer görevlilerin gözden çıkartılması doğrultusunda görüş belirtmiştir.

Bir Berxwedan Okuyucusu

Şırnak'ta Bir Askeri Bunalım

Ben, Diyarbakır'da 7. Kolordu 3. Topçu Taburu Kah. Bölüğünde askerlik yapmaktaydım. Bir bahar sabahı uyandığımızda askeriyede bir kargaşalık olduğunu gördük. Bir arkadaşına, bu kargaşalık nedir diye sordum. Arkadaş, "Şırnak'ta Irak Kürtleri buradaki eşkiyalarla birleşip bizim sınırındaki köylerimize baskın yapmışlar ve askerler öldürülmüş" diye cevap verdi. Bunları sana kim söyledi dedim. Arkadaş da, "3. Bataryanın teğmeni söyledi" dedi. Ve o gün sabah kahvaltısı dahi yapmadan 7. Kolordu alarına geçirilerek bütün tabur bir araya toplandı. Subaylar gelip teknil aldılar. Ayrıca bölüklerdeki ve bataryalardaki iriyarı askerler belirlendi. Seçilen bu askerler Şırnak'a gideceklerdi. 203'lük topları, diğer araçları ve yiyecekleri hazırladılar. Araçlar sıralar halinde Şırnak'a

doğru hareket ettiler. Giden askerler bir aya yakın süre Şırnak dağlarında kamp kurdular. Fakat bu süreç içerisinde hiçbir şey başaramadan geri döndüler.

Bizim bölükten de bir arkadaş gitmişti, kendisine, ne olup bittiğini sordum. Arkadaş anlatmaya başladı: "Kardeşim biz dağa çıktık; orayı aradık burayı aradık, ama hiçbir eşkiyaya rastlayamadık, fakat sonra bizden uzak bir yere baktık ki orada bütün eşkiyalar toplanmışlar ve birisi de emirler veriyor. Biz korkumuzdan bulunduğumuz yere olduğu gibi yattık. Ama subaylarımız bizden daha çok korkuyorlardı. Sonra eşkiyalar dağıldılar, ancak aramalarımızda yine hiçbirine rastlayamadık.

Kamp yerimize döndüğümüzde aramızdaki assubay ile bir çavuş kavgaya tutuşarak bir-

birlerine yumruk yumruğa giriştiler. Zaten askeriye bir bunalım içindeydi. Assubay ile çavuşu ayırmaya çalıştık, ama arkadaşların tüm çabalarına rağmen sakinleşmediler. Sonra bir binbaşının gelip kızmasıyla, assubay ve çavuş kavgalarına son verdiler.

Aradan üç gün geçmişti. Çavuş, arkadaşlarına, 'Ben çadırıma gideceğim ama bu assubay beni öldürecek, ne zaman öldürecekse de bilemem' diyerek kendi çadırına gitti. Tabii assubay bunu her zaman takip ettiğinden, o da çavuşun ardından çadıra girdi ve tabancasını ateşleyip çavuşu çadırın içinde yere serdi. Çavuşun arkadaşları silah seslerini duyar duymaz hemen yerlerinden fırlayıp çadıra koştu- lar ve çavuşun kan revan içinde yerde yattığını gördüler. Assu-

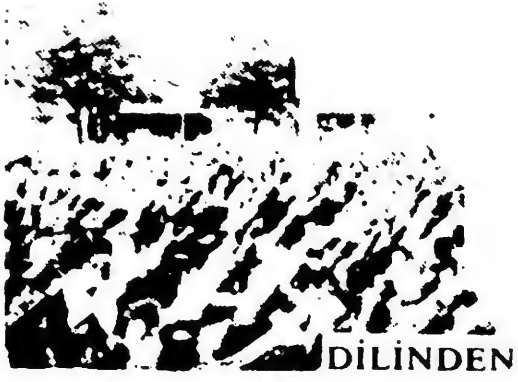
bayı hemen yakalayan çavuşun arkadaşları, ağzına G-3'ün namlusunu soktular ve diğer silahları da göğsüne dayadılar. Tam onu öldürecekleri sırada dışardan yetişen subaylar duruma müdahale ettiler. Assubayı bağlayıp tuğgenerale bildirdiler. Tuğgeneral geldi assubayı ayaklarından tavana asarak dövmeye başladı. Assubay daha sonra da mahkemeye verilmek üzere götürüldü. Çavuş da daha hastaneye yetiştirilmeden yolda öldü. Subaylar, artık biz erlerden korktukları için bize çok iyi davranmaya başladılar."

Evet, arkadaşımın bana anlattığı gerçekler bunlar. Bu olay Türk ordusunda her gün yaşanan bunalımlardan sadece bir örnek. Böylesine çürümüş bir yapı uzun ömürlü olamayacaktır.

İSO

EMEÇİLERİN

DİLİNDEN

Ben Doğu Kürdistanlı yoksul ve emekçi bir köylüyüm. Şimdiye kadar tanıdığım partiler hakkındaki görüşlerimi yazmak istiyorum.

Lanet olası Şah zamanında, bizim parçada herhangi bir siyasi çalışmaya, siyasi mücadeleye tanık olmadım. Fakat, diğer parçada Barzani'nin mücadelesi vardı. Onlar da, zamanla faşist bir diktatörlük olan İran Şahlık rejimine sırtlarını dayamışlardı. İpleri İran Şahı'nın eline geçmişti. Köyleri ve şehirleri bombalanmış; bomardımandan kaçanların bir kısmı İran'a sığınmışlardı. Şah da onlara küçük bir şehir (ordugah) inşa etmişti. Bu küçük şehir (ordugah), bizim muntıkada, İran-Irak hududuna yakın bir yerdedir. O zamanlar Şah'ın askerleri ordugahın çevresinde nöbet tutuyorlardı. Bundan amaç, yöredeki halkla ilişkilerini kesmektir. Buna rağmen, Doğu Kürdistan'daki halk, kardeşlerine yardım etmekten geri durmadı.

1975 yılında Cezayir'de imzalanan Şah-Saddam antlaşmasından sonra, Şah I-KDP'ne yardımı kesti. Böylece, Güney Kürdistan'daki mücadelenin de sırtı yere geldi. Mücadele, devrim başından beri ezilmeye mahkumdu. Çünkü, sırtını dayadığı Şah, hiçbir zaman Kürtlerin dostu değildi. Bu mücadelede çıkarı vardı ve çıkarı bittiği anda desteğini kesti.

Devrim ezildikten sonra, ordugah da kaldırıldı. Buradaki I-KDP'lilerin bir kısmı, evlerinde oturmaktansa gidip Irak'a teslim olmayı tercih ettiler. Geriye kalanları ise, Şan, Fars ve Azeri şehirlerine dağıttı. Aileleri bile bölüp parçaladı. Bununla, halkın birbiriyle ilişkisini kesmek ve ileride başına bela açmalarını önlemek istiyordu. (Her şehire birkaç aileyi yerleştirip İran işçisi yaptı.)

1979 yılında İran halkı, geri-

ci, burjuva ve kan emici Şahlık rejimini yıkarak devrim yaptı. O zaman, her taraftan parti ve örgütler fişkırmaya başladı. I-KDP, mültecileriyle birlikte İran şehirlerinden gelip bizim muntıkaya yerleşti. İran-KDP de başkaldırdı ve halk silahlanıp onların yanında yer aldı. Öyle bir aşamaya gelinmişti ki, bu parçada İran devletinin hiçbir gücü kalmamıştı.

Irak ve İran KDP'leri içerisinde Kuzey Kürdistanlı bazı partilere mensup şahıslarla da tanıştık. Ama, tanıştığımız bu şahısların temsil ettikleri parti ve örgütlerin hiçbirisi halkın çıkarlarını temsil etmiyordu. Onların da içinde yer aldığı I-KDP ve I-KDP'nin uğrunda silahlı mücadele verdikleri otonomi, halkın istemi değildi. Önderlikleri ağa, aşiret reisleri veya halkını ve kimliğini inkar edip başka millet ve şahıslara uşaklık edenlerin eline geçmişti. O bakımdan da, halka önderlik yapamıyorlardı. Halk bilinçlenip ilerledi, ama onlar mücadelenin gerisinde kaldılar.

İran devriminden sonra Kürdistan'ın bütün şehir ve köyleri I-KDP'nin elindeydi. Ama, elle tutulacak hiçbir çalışmaları yoktu. Halkı bilinçlendirip örgütlemek, birlik ve beraberliği sağlamak için hiçbir çabaları yoktu. Yaptıkları şey, ellerinde bulunan silahlı güçlerini halka göstermekten ibaretti. Halbuki halk, bağımsızlık ve özgürlüğe susamıştı. Bu susamışlığını gidermek için silaha sarılmıştı. Yaşlısı, genci, çocuğu, kadını, herkes savaşıyor ve büyük fedakarlıklar gösteriyordu. Bu uğurda çok şehit verildi. Köyler yakıldı, evler yıkıldı. Halk, her yönüyle devrime hizmet etti ve her zaman da böyle bir hizmete hazırdır. Ama, doğru-dürüst bir önderlik yoktur. Halk, gerçek önderlikten yoksundur.

Mesela, ordugahı örnek verelim. Burada, halka yol göstericilik yapamayan ve bunun için en küçük bir çaba harcamayan bir parti, Büyük Kürdistan'a nasıl öncülük yapabilir? Ordugahta

her gece birkaç evi ziyaret edip onlarla Kürdistan tarihi, isyanlar ve yenilginin sebepleri hakkında konuşabilirlerdi. Halka, devrimle ilgili bilimsel kitaplar dağıtabilirlerdi. Ama bu yönlü hiçbir çalışmaları olmadı. Mevcut partiler bunun yerine kardeş kavgasını, birbirine düşmanlığı körüklediler. Herkesi birbirine düşman ettiler. Bu düşmanlık öyle bir safhaya gelmişti ki, çocuklar bile artık birbirine düşman olmuştu. Çocukların yanından birileri geçtiğinde, "Bu İranlı, bu Iraklıdır" diye ayırım yapıyorlardı. Kürtlük adına bir şey kalmamıştı. İranlı ve Iraklı olarak savaşıyordu. Bu yüzdendir ki, bu güçler bugünküye kadar zayıflıyorlar ve imhayla yüz yüzedirler. Öyle bir gün gelecek ki, mücadeleyi bırakıp kaçacaklar ve tüm gerçeklere sırt çevirecekler.

Bu partilerin her biri kendisini ya düşmanın kucağına atmış, ya da Avrupa gibi rahat yerleri kendisine karargah yapmıştır. Böyle yapıyorlar ki, düşmanın ayakları altında inim inim inleyen Kürt halkının haykırışları, lanetleri onların kulağına ulaşmasın. Bu çilekeş ve derbeder halkı, yapayalnız ve sahipsiz olarak kendi kaderine terk ettiler. Kürt halkı, artık şu gerçeği çok iyi kavramıştır ki, bu güçler Kürdistan'ın kurtuluşuna kesinlikle karşılar. Çünkü, onlar sınıf çıkarları gereği, mevcut konumlarıyla yaşamlarını sürdürmek istiyorlar.

Ben, bir gün köyün çobanlığını yaparken, birkaç insanla tanıştım. Biraz sohbet ettikten sonra, bu kişilerin PKK'li olduklarını anladım. Bunlar, o zamana kadar tanıdığım partilerin renginde değillerdi. Her şeyden önemlisi, devrimci bir ahlaka sahiptiler. Bu da, benim için çok mühim bir ölçüydü. Çünkü, tüm yaşamım boyunca bu denli temiz bir ahlaka tanık olmamıştım. Eskiden, eline silah alıp düşmana karşı savaşan her kişinin devrimci ve yurtsever olduğunu düşünüyorduk. Ama, gerçekler bunun böyle olmadığını gösterdi. Diğer partilerin pratiği bunun

doğru olmadığını gösterdi. Önderlik konusunda farklılık vardır. PKK, bağımsızlık ve özgürlük için kurulmuştur. Hedefi diğer partilerinki gibi otonomi değil, bağımsızlıktır. Bu, ezilen-çilekeş Kürt halkının da öz istemidir. Halk, otonominin kendi sınıf çıkarlarına hizmet edemeyeceğini biliyor ve kendisini sömürgeci egemenlikten, sınıfsal baskıdan kurtaracağına inanmıyor artık. Çünkü, otonomi için mücadele eden güçlerin akibetini de gördük.

Diğer taraftan, PKK'nin önderliği ağa, bey ve şeyhlerin elinde değil, küçük-burjuvaların elinde de değil. Önderlik, ezilen sınıfın elindedir. Bunun içindir ki, PKK bağımsız, müstakil ve özgür bir Kürdistan istiyor ve bu amaca ulaşmak için mücadele ediyor. Böyle bir Kürdistan'dan, ağa ve aşiret reislerinin bir çıkarı yoktur. PKK, biz işçilerin gerçek partisidir. Ve biz, ezilen halkların, sömürülen sınıfların kurtuluşunu, PKK'nin çizdiği yolda görüyoruz.

PKK, kardeş kavgasına ve her türlü ittifaksızlığa karşıdır. Kürdistan'ın diğer parçalarında, bölük-pörçük olan partilerin birliğini sağlamak için çalışmıştır. Hatta, bu uğurda önder kadrolarını bile şehit vermiştir. İç çatışmalara son verip güç birliğiyle düşmana karşı direnmeleri ve savaşmaları için çaba harcamıştır. PKK, yalnız halkların ve partilerin birliği için çalışmakla yetinmeyip, aşiret çatışmalarını durdurmak için de elinden geleni yapıyor. İki komşunun arasındaki anlaşmazlıktan tutun, Kürdistan'ın iki parçası arasındaki çelişiklere kadar, her türlü anlaşmazlığa karşı mücadele ediyor. Çünkü, düşman en küçük bir çelişkidenden yararlanıyor ve sürekli bölünmüşlüğü körüklüyor. Zaten, düşmanın da istediği halkımızı parçalayıp birbirine düşürmek değil mi?

Düşman, bayanların, erkeklerle omuz omuza savaşmaması için her türlü çirkefliliği yapmıştır. Bu sakat anlayışı atalarımızın ve

bugünkü büyüklerimizin kafasına yerleştirmiştir. Çünkü, düşman, birliğin her türlüsüne karşıdır. Birliğin, dirliği doğuracağını çok iyi biliyor. Daha önce tanıdığım partiler, bayanların savaşmasını bize çarpıtarak tanıtmışlardı. Ama PKK, birlik ve beraberliğin bu çeşidini de bize öğretti. Böyle bir anlayıştan dolayıdır ki, düşmanla, silah elde savaşarak şehit düşen birkaç bayan devrimcisi bile var. Halk, artık eskilerin, "Kadınlar kırılan bir ağaç gibidir" sözüne itibar etmiyor. PKK, kadınların da sabahdan akşama kadar erkeklerle birlikte çalışabileceğini, devrimcilik yapabileceğini, silah elde peşmergelik yapabileceğini, halk arasında -özellikle kadınlar arasında- siyasi çalışma yürütebileceğini halka pratiğiyle kavratmıştır. Kadınlarımız, devrimden kendilerinin daha fazla çıkarı olduğunu bilincine varmışlardır artık. Çünkü, kadınlar üzerindeki baskı ve zulüm daha fazladır.

Her şeyden önemlisi, PKK'nin hiçbir düşmana sırtını dayamamasıdır. PKK, sırtını halkına dayamış ve bu halkın desteğiyle, halkın da özlemi olan bağımsızlık olgusuna ulaşmak istiyor.

Halkın desteklediği ve halka mal olan bir devrimi ezmeye hiçbir kuvvetin gücü yetmez. Hiçbir güç bunun önünde engel olamaz.

İran devrimini, İran halkının kendisi yapmıştır. Şah ve elindeki güçler, dişlerine kadar silahla donatılmış olmalarına rağmen devrimi engelleyemediler.

Amerikan emperyalizminin bölgedeki jandarmalığını yapan Şah rejimi yıkıldıktan sonra, bu görev Türk devletine devredildi. Kürdistan'ın en büyük parçası, Türk devletinin egemenliği altındadır. Türk devleti, Kürdistan devriminin şahsında, Ortadoğu'daki devrimci mücadelenin kasaplığını yapıyor. Kürt halkının en azgın düşmanı Türk devletidir. Bugün 15-20 milyon Kürt, bu sülük devletin egemenliği altında inliyor. Buna rağmen o, hala bu kadar Kürdün varlığını inkar ediyor. "Bunlar dağ Türkleridir ve dağda medeniyetle ilişkisiz kaldıkları için değişik bir Türk lehçesi kullanıyorlar" diyor. O bakımdan, Kürtçe konuşmak bile suç unsurdur ve cezalandırılır.

PKK, bu denli faşist bir devlete karşı silahlı bir mücadele yürütüyor. Eğer, PKK sırtını cefakar halkına dayamasaydı,

bu kadar zalim ve zorba bir devlete karşı savaşımında bir adım bile ilerleyemezdi. PKK, güçlü bir temele sahiptir. Halkının gönlünde yer edinmiştir ve halk da partisini gözbebeği gibi koruyor.

Gün geçtikçe eylemler fazlalaşıyor ve Türk devletine güçlü darbeler vuruyor. Türk devleti, bütün gücünü seferber ederek var gücüyle mücadeleye yükleniyor ki, bu parçadaki devrimci mücadeleyi durdursun. Ama nafil!

Doğu ve Güney Kürdistan'a egemen olan devletler arasında savaş var. Bu devletler, askeri güçlerinin çoğunu birbirleriyle savaşmak için kullanıyorlar. O bakımdan, Kürdistan'daki mevcut güçleri çok azdır. Buna rağmen, bu parçalardaki parti ve örgütler, mücadelelerini ilerletmiyorlar. Çünkü, sağlam bir temele sahip değiller ve istemleri, halkın istemleriyle çelişiyor. Buna karşılık, Türk devleti herhangi bir devletle savaşmıyor ve üstelik Ortadoğu'nun en güçlü ordusuna sahiptir. Bütün bunlara rağmen, Kürt halkı, PKK önderliğinde Türk devletine karşı amansızca savaşıyor.

Benim gibi bir emekçi, bir çoban bile PKK'yle tanıştıktan

sonra, yeni ve aydınlık bir yola sahip oldu. O inançtayım ki, Kürdistan halkı PKK'nin önderliğinde kurtuluşu sağlayacaktır. Çünkü, PKK halkına ve kendisine düşman güçleri iyi tanıyor. Bu konuda iyice pişmiş; bu halkın derdinin درمانını iyi ve doğru tespit etmiştir.

PKK'li arkadaşlarda doğru ve dürüst bir ahlak mevcut olduğunu belirtmiştim. Onlar, kişisel çıkarlarını hiç düşünmezler. Yemeğe, rahata, mal ve mülke tutkuları yoktur. Tek tutkuları, baskı altında inim inim inleyen bu halkın kurtuluşunu zaferle taçlandırmaktır.

Bu Parti, bizim gönlünden partimizdir. Bağımsızlığımızı, bu Partinin önderliğinde ve çizdiği yolda görüyorum. Diğer taraftan, inancım odur ki, Türk devletinin sömürgesi olan Büyük Kürdistan (Kürdistan'ın en büyük parçası) kurtulmayıncaya kadar diğer parçalar kurtulamaz. O bakımdan, güç ve imkanlarımız dahilinde bu parçadaki mücadeleye yardım etmeliyiz.

Biz, sömürge halkların geçmişi-ne bakmalıyız. Küba ve Vietnam devrimlerinden dersler çıkarmalıyız, onların mücadelelerini örnek almalıyız. Onlar, nasıl ve hangi yolla bağımsızlıklarına ulaştılar? Biz, onlardan daha zayıf değiliz. Bizi sömüren ülkeler, onları sömürenlerden daha güçlü değildirler. Onların devrimlerinin önderliği ağa ve şeyhlerin elinde değildi; ezilen sınıfın elindeydi. Devrimleri bilimseldi. Bu çağdaş bilimin yolunda gittikleri ve onu kendilerine kılavuz seçtikleri için bağımsızlık ve özgürlüklerine kavuştular. Ve emeğinin öz sahibi olarak dünyada devlet oldular. Şimdi, bütün dünya onları tanıyor. Ama, dünyada o kadar Kürt olmasına rağmen kimse bizi tanımıyor.

PKK, halkını sömürgecilikten kurtarmak ve bütün dünyaya kabul ettirmek için Kürdistan'da, bilimsel bir devrim yapmak istiyor.

Bu sözler, köylü bir emekçinin gönlünden çıkan sözlerdir. Bunların, herkesin gönlünde yer etmesi temennimdir.

BAPİR

Doğu Kürdistan'dan
Bir Yurtsever

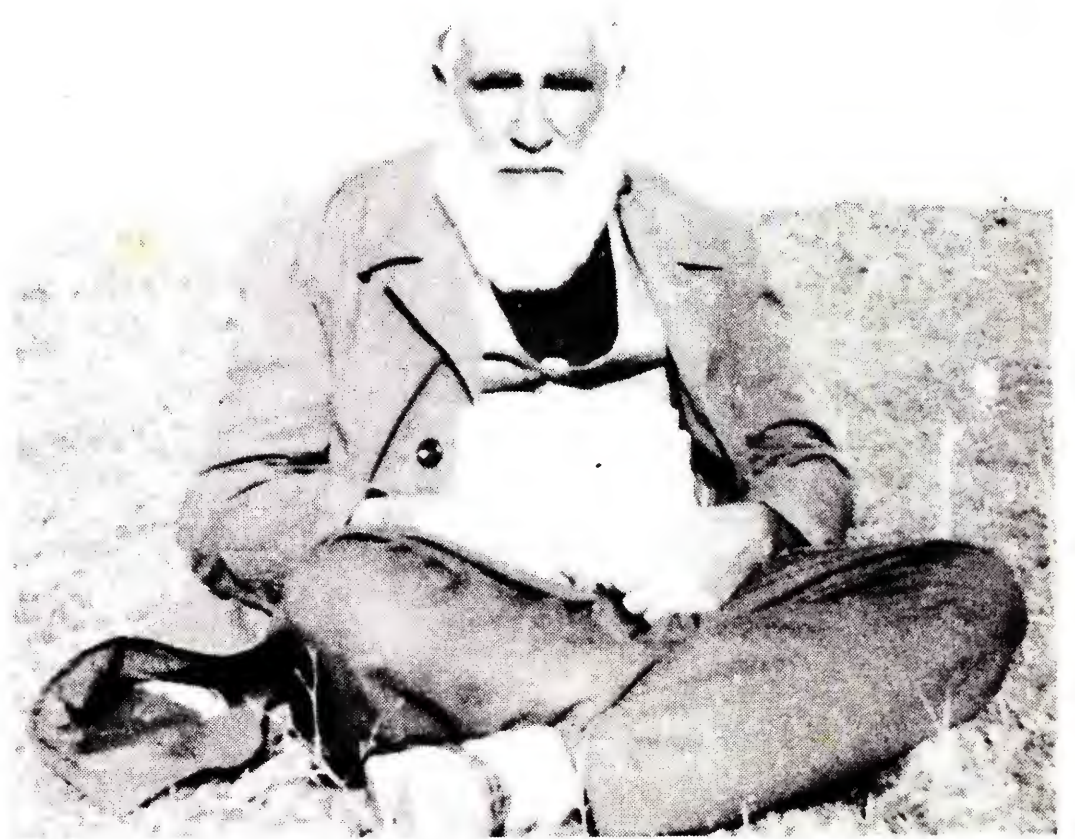
Kürdistan'da geleceğin yaratılış mücadelesi geliştikçe, geçmiş tarihimiz de anlam kazanıyor. Kürdistan tarihi bağımsızlık savaşımızda dile geliyor.

Kürdistan daha düne kadar, geçmişi ve geleceğiyle karanlığa gömülmüş bir ülkeydi. Sömürgecilerin halkımızın şahsında tüm insanlığa karşı işledikleri en ağır suçlar bile, karartılan tarihin ardına gizlenebilmekteydi. Kürdistan'da kalemler yakın döneme kadar hiçbir zaman bu ülke ve halk adına yazmadı, diller bu ülke ve halk adına konuşmadı, gözler bu ülke ve halk adına göremedi. Görmek, söylemek ve yazmak isteyenler en vahşi şekilde katledildiler. Katliam sadece fiziki imha ile de sınırlı kalmadı.

Tüm bir vahşet cenderesi içinde ulusal kişiliğimiz silinmek istendi. İnsanlık gelişmesinin zirvesine varırken, Kürdistan'da aynı insanlık katliamından geçirildi. Ve bu sanki hiç yaşanmamış gibi kabul ettirilmeye çalışıldı. Ama bu Türk sömürgeciliği ve dünya gericiliğinin en büyük yanılgısıydı.

Çünkü, halkımız sömürgeciler ve işbirlikçilerinin karşısına tüm tarihin hesabını soran bir mücadeleyle dikildi. Geliştirdiği bağımsızlık savaşıyla, unutturulmaya çalışılan tarihimizin sayfalarını bir bir açmaya başladı ve gelecekle bağlantısını kurdu. Artık Kürdistan'da her şey, dünün nasıl kana bulandığını, nasıl kirletildiğini anlatıyor ve suçluları açığa çıkarıp hesap soruyor.

Berxwedan bugünkü tarihimizin görkemli yazılışını halkımıza malederken, geçmiş tarihimizin bilince çıkarılmasını da önemli bir görevi olarak değerlendiriyor. Bu amaçla da yaşayan tanıkların dilinden tarihimizi konuşturmayı vazgeçilmez bir gereklilik sayıyor. Bu çalışmaların bir parçası olarak, yakın dönem tarihimizin binlerce yaşayan tanığından biri olan Melle Abdurrahman'ın yaşanan vahşet, direniş ve ihanetler konusundaki gözlemlerini sayfalarımıza getiriyoruz. Üç bölüm halinde yayınlayacağımız bu yazıda, bugün 89 yaşında olan ve geçmiş isyanları, direnişleri ve sömürgeci vahşeti yakından yaşamış bulunan, günümüzde de sömürgeciliğe karşı direnişin sadık bir destekçisi olarak direnmeye devam eden Melle Abdurrahman, TC'nin kuruluşu sonrasında yaşanan Şeyh Sait isyanı ve Aliyê Yunus ailesinin isyanı ile Abdülhamit dönemine ilişkin tarihi gözler önüne seriyor.

Melle Abdurrahman

BERXWEDAN

KÜRDİSTAN TARİHİ, ULUSAL KURTULUŞ SAVAŞIMIZDA DİLE GELİYOR - I -

Şeyh Sait Efendinin isyanı, Ermeni katliamından sonra başladı. Ermeni halkı Türk hükümetinin uyguladığı zulüm ve baskıları görüyor, kendisini hak ve hukuktan mahrum ettiğini biliyordu. Devlet onların tepkilerinden korkuyordu. Bu yüzden Kürt ve Ermeni halklarını birbirine karşı savaştırarak önce Ermeni tehlikesini ortadan kaldırdı. Fakat Ermeni halkının çoğunluğu katledildikten ve geriye kalanları ise topraklarını terk edip göç ettikten sonra, Kürt halkı oyuna getirildiklerini fark etti. Halk, hükümetin uygulamalarını yakından izleyerek onun insanların bütün haklarını çiğnediğini ve halkın dostu olmadığını

anladı. Hükümet, halkın her şeyine el atıyordu. Yani hem dini ortadan kaldırmaya çalışıyor ve hem de örf ve adetleri yasaklıyordu. Halk bütün bunları görüyor ve izliyordu.

Şeyh Sait Efendi, halkın arasında gezerek ileri gelen şahıslarla görüşmeler yapıyordu. Hemen hemen hepsinin şikayetleri aynıydı. Hükümetin uygulamalarını kabul etmediklerini, onun hem insani haklarını ve hem de dini ortadan kaldırmasına karşı olduklarını belirtiyorlardı.

Bundan sonra Şeyh Sait ve arkadaşları kendi memleketlerinden aşağıya doğru inerek, Diyarbakır'a doğru yola koyul-

dular. Mahkemeye, şariata başvurarak hak ve hukuku arama amacıyla Piran ve Lice civarlarına kadar geldiler.

Bu arada Şeyh Sait'in kardeşi Şeyh Abdurrahim bu alandaki Serdê köyüne gider. Köylüler ziyaretine giderek büyük bir cemaat oluştururlar. Ziyaretçiler arasında devlet tarafından aranan köyün mahkumları da vardır. Bunu haber alan devlet, bir mülâzımın komutasındaki bir bölük jandarmayı mahkumları yakalamaları için Serdê köyüne gönderir. Askerler mahkumları yakalar ve onları götürmek ister. Köylüler götürmemeleri için ısrar ederler, ama askerler vazgeçmezler. Bunun üzerine araların-

da çatışma çıkar ve köye gelen mülâzım, subaylar ve askerler köylüler tarafından imha edilir.

İşte bu olay isyanın başlangıcı oldu. Bundan böyle mahkemeymiş, şeriatmış hiç kimse bunları ne dinledi ne de muhatap aldı. Savaş her tarafa yayılıyordu. Hükümetle halk karşı karşıya geliyor, aralarında büyük çatışmalar oluyordu. İsyancılar Diyarbakır'a kadar geldiler ve ele geçirdiler. Fakat sonradan isyan hareketi yenilince Şeyh Sait Efendi ile arkadaşları Diyarbakır'ı terk ederek memleketlerine geri gittiler. Burada olay daha da büyüdü, Lice, Hazro, Silvan, Garzan, Bekira ve Rıskotalar da isyana katıldı. Ayrıca,

Alika, Pencinara ve Ramanlıların bir kısmı da katıldı. Artık şeref ve haysiyetini düşünen onurlu her insan silahını alarak isyancıların yanında hükümete karşı savaştı. Savaş genişledikçe genişliyordu. Herkes bulunduğu yerde hükümete vuruyor, savaşıyordu.

Hükümet, silahla savaşıarak halkla baş edemeyeceğini anlamıştı. Onun için ajanlığı ve muhbirliği geliştirdi. Bazı şeyh ve ağaların önüne kemik atarak, onları isyandan vazgeçirterek teslim aldı. Direnenlerin çoğunu ise ya astılar ya da kurşuna dizdiler. Şeyh Sait ve arkadaşlarını yakalayarak Diyarbakır'a götürdüler. İsyan bastırılınca kadar, sadece ileri gelenlerden (ağa, bey, şeyh vb.) doksan bin kişiyi öldürdüler. Arkasından halkı kendi topraklarından çıkararak sürgün ettiler. Bazı aşiretler bu uygulamalara karşı direndiler. Bekira, Rışkita, Silvan'ın bir kısmı hükümete karşı uzun bir süre direndi. Hükümet onların bu direnişini bastıramayınca, aralarına ajan, muhbir sokarak güçlerini parçalayıp dağıttı ve direnişe önderlik edenlerin bir kısmını Diyarbakır'da, bir kısmını ise Elazığ'da idam etti. Bu olaydan sonra hükümet, halka karşı saldırılarını yoğunlaştırdı. Köyleri yakıp yıktı. Mesela, Şelmo adında bir köy vardı. O köyden 63 kişiyi bir eve koyarak ateşe verdiler ve o insanların hepsini diri diri yaktılar. Bu aşiretlerin, Bekiran aşiretinden Keleşé Temo, H. Mihemedé Misté ve kardeşi Hacı Ali'nin oğulları; Rışkota'dan Hızniyé Mihemed Ali (Mela Nasır Beşirili) gibi tanınmış ileri gelenleri güçlerini toparlayarak uzun bir müddet devlete karşı savaştılar. Üzerlerine gelen birçok alayı geri püskürterek darımadığın ettiler. Fakat bu fazla bir şey değiştirmede. Çünkü yalnızdılar. Ne herhangi bir güçle ittifakları vardı ve ne de kimseden yardım görüyorlardı. Bu yüzden yenildiler. Fakat her şeye rağmen direndiler, devlete teslim olmadılar.

Savaş içinde halktan çok insan öldürüldü. İsyanın bastırılmasından sonra da hükümet tüm ileri gelenleri toplayarak kimini gizlice öldürdü, kimini ise idam etti. Birçoğu da gördükleri kötü mua-

mele sonucunda cezaevinde öldü. Bazıları da sürgün edildi. 13 yıl memleketlerinden uzak, sürgünde kaldılar. İdam edilenlerin bazılarını hatırlıyorum. Bizim alana yakın olanlardan, Mehmet Ağayé Kelé (Mahmut Kepoğlu'nun babasıdır) ve akrabası Ömerê Mamê'nin yanısıra, Bekiran aşiretinden de 18 kişiyi idam ettiler. Bunlar arasında Xelilê Mısto, Hıséyné Hısé, Avdilahé Temo gibi aşiretin ileri gelenleri de vardı. Ayrıca Cemilê Çeto'yu idam ettiler. Bu şahıs isyana katılmamıştı. O hükümetin dostu, işbirlikçisiydi. Ama asılması için Kürt olması yeterdi. Çünkü hükümet yalnız isyancılara değil, bütün Kürt halkına düşmandı. Cemil her ne kadar isyancılara katılmıyarak Kürtlerle ilişkilerini kopardıysa da idam edilmekten kurtulamadı. Hatta Cemil, Zogê'deki evinde düşmandan birçok şahsı gizleyerek isyancıların elinden kurtarmıştı. Ama onun düşmana yaptığı bütün hizmetler boşa gitti. Ne de olsa düşmandı, yani Kürttü.

O zamanki mahkemeler de şimdikilerden pek farklı değildi. Şimdi nasıl ki, bizi mahkemeye(!) çıkardıklarında yapmadığımız şeyleri bize mal edip, suç delili olarak gösteriyor ve istedikleri cezaları veriyorlarsa, o zamanlar da aynı biçimde davranıyorlardı. Mesela, yakaladıkları kişiye, "Sen falan şeyi yaptın mı" diye soruyorlardı. Tutuklu şahıs, "Hayır ben yapmadım" demesine rağmen, "Evet, yapmış" diye yazıyorlardı. Yazdıklarını okutmadan altına imza attırıyorlardı. Halkın okuma yazması olmadığından yazılanların, meselelerin ne olduğunu bilmiyorlardı. Oysa idam fermanıydı tabii! Yakaladıkları her Kürdü götürüp hemen idam ediyorlardı.

Karşılıklı muharebelere daha çok erkekler katılıyordu. Doğal olarak burada öldürülenler erkekti. Ama köyleri bastıklarında durum değişiyordu. Az önce de söylediğim gibi, Şelmo köyünde 63 insanı bir eve kapatarak yaktı-

lar. Yaktıkları bu insanların büyük bir çoğunluğu kadın ve çocuktı. Bunun dışında da sayısız kadın, ihtiyar ve çocuk öldürüldü. Rastladıkları insanları sorgusuz sualsiz katlediyorlardı. Bir gün bu yaptıklarının hesabının kendilerinden sorulabileceğini hiç düşünmeden her önlerine geleni vurdular. Halk savunmasız olduğu için saldırılarında sınır tanımıyorlardı.

Halkı özellikle Türkiye kentlerine İstanbul, İzmir, Burdur, Muğla gibi şehirlere sürgüne gönderiyorlardı. Yani halkı

Şeyh Sait

memleketinden koparıp uzaklaştırmak için, onu daha ziyade Türkiye'nin batısına götürüyorlardı.

Sürgün edilenlerin büyük çoğunluğu isyana katılmayanlardı. İsyana katılanlardan da bazılarını sürgün ettiler. Fakat sayıları azdı. Çünkü onlar çoğunlukla düşmana teslim olmayarak kendilerini kurtardılar. Ancak isyana katılmayanlar, hükümete yardım edenler daha çok sayıda sürgün edildiler. Örneğin, Hazro'dan Sevdin Paşa sülalesi gibi. Devlete büyük hizmetler yapan Sevdin Paşa'nın sülalesinden bir şahıs bir gün şunları anlatıyordu: "Biz hükümete yardımcı olduk. Biz de silahlarımızı aldık ve milletin peşine düşerek avcılık yaptık, hükümet ayaklarının bastığı yeri sağlamlaştırmaya ve halkı egemenliği altına alarak herkese cezasını verinceye kadar. Ama ondan sonra bizi de sürgün ettiler. Köyümüzün nazırına (ağanın köydeki vekili)

dediler ki; 'sizin köyü onlardan almanız gerekir. Siz davacı olun, gerisini biz hallederiz.' Nazırımız köyümüz üzerinde davacı oldu. Sürgünümüz ise devam etti. Beraberimizde götürdüğümüz paralarımız da bitti. Ne evimizde bir şey kaldı ve ne de elimizden çıkan köyümüzden bir gelirimiz oldu. Bir gün duyduk ki, Atatürk, Sultan'ın sarayına gelmiş. Biz de böbürlenerek yanına gitmek için yola koyulduk. 'Biz bu adamın dostuyduk. Fakat bizi de sürgün ettiler. Her halde onun bundan haberi yok, yoksa bizi de isyancılarla aynı kefeye koymasının sebebi nedir' diye düşünüyorduk. Bunu gidip öğrenelim dedik. Saraya ulaştığımızda bir binbaşının nöbet beklediğini gördük. Tabii ki biz yine de kendimizden emin bir şekilde saraya doğru yürüdük. Fakat, binbaşı yanımıza yetiştiği gibi kolumuzdan tutup geri çekti, 'Olmaz' dedi, 'siz paşanın yanına gidemezsiniz, ben burada nöbetçiyim. Siz askerlik usulünü bilmiyor musunuz? Sizi geçirirsem beni öldürürler.' Biz yine de direttik, paşanın dostuyuz, görüşelim diye. Ama binbaşını razı edemedik. Bize, kendisiyle görüşebilmemiz için dilekçe vermemiz gerektiğini söyleyince mecbur kalarak dilekçemizi yazdık. Binbaşı dilekçemizi paşaya götürüp geldi. Paşa, gelsinler diyor' deyince saraya girdik. Mustafa Kemal başını önüne eğmiş yere bakıyordu. Biz de huzurunda ayakta bekledik. Başını kaldırıp, 'Siz kimsiniz, niçin geldiniz, işiniz nedir' diye sordu. Biz de, 'Biz Sevdin Paşalardanız. Onun evlatlarıyız. Biz senin dostunduk. Bizim memlekete geldiğinizde size bütün gücümüzle hizmet ettik. Uzun bir süre evimizde misafir kaldın. Ayrıca, biz silahlarımızı sizin için omuzlayıp milleti avladık ve halkı egemenlik altına almanıza yardımcı olduk. Oysa bizi buraya sürgün ettiler. Elimizde hiçbir mal varlığımız kalmadı. Paramız da bitti. Nazırımız köyümüzü elimizden aldığı için ordaki gelirimizden olduk. Bunlardan sizin haberiniz var mı? Bunlar sizin emrinizle mi yapıyor, yoksa bu işin memurları sizden habersiz

mi yapıyorlar' şeklinde konuş-tuk. Bize ters ters baktıktan sonra, 'Defolun, gidin namussuz herifler. Siz de o zaman silah-larınızı alıp kendi halkınızın yanında savaşıydınız... Bir de benim yanımda hak arıyorus-nuz. Nerden gelmişseniz oraya gidin' dedi. Ondan sonra gerisin geri saraydan çıktık. Kendimize kızdık, küfrettik. Anladık ki, onlar için dost yoktur. Demek ki, onlara dost da olsan, düş-man da olsun hep kötülüklerini görürsün. Vallahi onlara düş-manlık yapanlar, onları öldü-renler, onları imha edenler şe-reflerini, haysiyetlerini kurtar-dılar. Oysa biz şeref ve haysi-yetimizi koruyamadığımız gibi, varolan imkanlarımızın tümü de elimizden alındı; rezil ve peri-şan olduk. Bugün hala o dönem-de içine düştüğümüz durumun ezikliğini yaşıyoruz."

Şeyh Sait isyanı, Elazığ, Bin-göl, Diyarbakır, Muş ve Siirt alanlarını kapsamıştı. Yalnız o zamanlar halk geriye, okuma-yazma bilenlerin sayısı çok sınırlıydı. Onun için yaşananlar ka-yıtlara geçirilmedi. Eğer bu isyan olduğu gibi tarihe geçirilmiş olsaydı, yazılanları okuyup da ağlamayan, ateş gibi tutuşmayan tek bir insan kalmayacaktı. Fa-kat kayda geçirilmediği için, halkın gördüğü baskılar, acılar pek bilinmiyor. Çekilen zorluk-lar, acılar bugün anlatıldığında insanlara masal gibi geliyor.

İsyanın iki amacı vardı; bi-rincisi, bu zorba devletin ege-menliği altından çıkmak, ikincisi; dinin selametini sağlamaktı. Çün-kü devlet dini tümünden ortadan kal-dırmaya çalışıyordu. Xelil Xur-giyê Seydi ile İlyasê Muş-i, Atatürk'ün meclisinde millet-vekiliydiler. Bunlara, Atatürk'ün din ve şeriatı ortadan kaldıran kanunu zorla imzalatılmış ve bunlar istemeseler de, "Bu hükü-met laik bir hükümettir" demiş-ler. İşte bu uygulamaları gören halk, hem milli, hem de dini sorunlarını çözebilmek için dev-lete karşı savaştı. Ama halk geriye; aşiretçilik her yerde hakimdi. Bölgelerin birbirleriyle bağlantıları olmadığından yar-dımlaşma imkanları da yoktu. Bu nedenle herkes kendi bölgesinde örgütsüz bir şekilde savaştı. Bu durumları değerlendiren devlet,

bir taraftan kendi gücüyle sal-dırdı, bir taraftan da içten satın almalarla halkı birbirine düşür-meye çalıştı. Bütün bu olumsuz koşullar bir araya gelince isyanın başarıya ulaşması imkansız ol-du.

Başlangıçta isyan hareket-lerinin durumu farklılık arze-di-yordu. Bazıları çabucak bastı-rılırken, bazıları ise ilerledi. Mesela, Garzan'dan Silvan'a kadar, yine Silvan, Hazro, Lice, Hani, Elazığ'dan Diyarbakır'a kadar ilerleyenler oldu. Fakat sonradan düşman içten ihaneti geliştirince bunlar da dağıldılar. Herkes yine kendi alanında savaştı. Bu alanlar genellikle dağı-lıktır. Savaşanlar pek ovada kalmıyorlardı.

O zamanlar dışardan yardım alma imkanları yoktu. Bütün im-kanlar yerinde yaratılanlardı, bir de düşmandan elde edilen gani-metti. Zaten o zaman hükümet yok denecek kadar zayıftı.

Savaşanların silahları hemen hemen yok sayılırdı. Yalnız eski 'İstanbul'î tüfekleri vardı. Ayır-ca, 'Anahtar', 'Çapili' ve 'Çen-teli' marka tüfekleri de vardı. Bunların mermileri daha çok mermi ticareti yapanlardan alı-nıyordu.

Direnışe katılmayan komşu aşiretlerin bazıları, isyanlara ellerinden gelen yardımı yapı-yorlardı. Düşmanlık yapanlar ise, isyanları imha etmeye çalış-ıyorlardı. Düşman olan ağalar, aşiretlerini de düşman hale ge-tirerek direnişçilere karşı savaş-maya zorluyorlardı. Ama diğer dost aşiretler bütün güçleriyle yardımcı olmaya çalışıyorlardı.

Şeyh Sait isyanının belli bir savaş düzeni ve taktiği de yoktu. O zamanlar herkes kendi başına evinden kalkıp ele geçirdiği hü-kümet kuvvetlerine vuruyordu. Başboş, düzensiz hareket edi-liyordu. Planlı, programlı bir hareket biçimi yoktu. Kimin ne yaptığı belirsizdi. Her aşiret bulunduğu alanda düşmana vuru-yordu. O zamanlar kimse başka alanlara gidip gelmiyordu. Aşı-retçiliğin hüküm sürdüğü bir devirdi. Hükümet, halkı bir-birine kırdırtmak için sürekli aşiretçiliği körüklüyordu. Ağa, bey, paşalar oluşturarak halkı aşiretlere bölmüştü. Durum böy-le olmasaydı, halka karşı savaşa-

mazlardı. Müfrezeler arasında birlik ve dayanışma olmadığı için hükümeti deviremediler. Yoksa halkın karşısında hükümet bir hiçti.

İsyana önderlik eden, savaşa-kahramanlık örnekleri yara-tan şahsiyetlerden Şeyh Sait Efendiyi, kardeşlerini, ayrıca Şeyh Abdurrahman Efendiyi, Şeyh Tahir'i ve Şeyh Mehdi'yi tanıyordum. Bunların yanında, Cemilê Seyda, Şeyh Siraceddinê Mela Ansari ve Ansari ailesin-den bir kişi daha vardı. Aslında böylesi kahraman şahsiyetler çoktu. Ama o zamanlar bize lazım olmadığı için hiç kimse bunları kayda geçirmiyordu. Biz bu günlerin geleceğini, bu bilgile-rin bir gün lazım olabileceğini bilemezdik. Biz, hepimizin kök-ten imha olacağını, bir tek kişinin sağ bırakılmayacağını düşü-nüyorduk. O bakımdan bu tür şeyler fazla önemsenmedi.

İsyanların böyle meşhur kah-raman şahsiyetlerinin yanı sıra, meşhur ihanetçiler de vardı. İha-netin başını çeken Mala Qasê ailesiydi. Bu aile ve onlara bağlı olanlar, muhtarları, akrabaları, hısımları ve Şeyh Mehmê Se-limê Hezanê en meşhur iha-netçilerdi. Elllerinden geldiğince hükümete ajanlık, casusluk yap-tılar. Özellikle Mala Qasê ailesi düşmanla omuz omuza isyan-cılara karşı savaştı. Akraba, tanıdık ve dostları vardı. Onların arasına girerek hükümetin ya-nında yer alıp, isyancılara karşı savaşmaları konusunda ikna e-diyorlardı.

İsyancılardan hiçbiri dışarı ile ilişki kurmayı düşünemezdi. Çünkü o dönemde öğrenim yok-tu. Bilinçsiz ve geriydiler. On bin kişi arasında eline kalem alıp ismini yazabilecek bir insan dahi bulunamazdı. Zaten başlarına gelenler hep geriliklerindendi. Eğer bilinçsiz ve geri olmasa-lardı, halka yol gösterebilecek aydın, bilinçli 20-30 kişi olsaydı, Kürt halkı düşmanı İstanbul'a kadar sürüp oraya hapsedebile-cekti.

Her zaman Kürt halkını güç-süz düşüren şey ihanet olmuştur. İhanet edenler, isyancılara ayak bağı olup isyanın başarıya ulaş-masını engelliyorlardı. Bu durum bugün için de sözkonusudur. Bu-gün de eğer halkımız arasında

ihanetçiler olmasa, onların kökü kazınıp tükense, halk kurtulmuş sayılır. Ama şimdi her köyde birkaç hain var. Bunların hepsi tasfiye edilmeli, temizlenmeli. Aksi taktirde bu hainler yine geç-mişteki gibi halka karşı savaşa-caklar. Ama şimdi millet aklı-nı başına toplamalı. Çünkü şimdi bilinçli, münevver, okumuş in-sanlarımız var. Millet aşiretçili-ği, kişisel çıkarları bir tarafa bırakıp, birlik olmalı ve bağımsız bir Kürdistan için savaşmalıdır. Ancak o zaman mücadelelerinde başarılı olabilirler ve zaferi gör-mek kismet olur. Ama araların-daki hainlere hayat hakkı tanı-dıkları sürece bu iş yürümez. Bu akrabamdır, tanışımdır, dostum-dur diyerek ihanetine göz yumar-sa, elbetteki durum daha da kötüleşir. Yok eğer her Kürt insanı vatanım, milletim, şere-fim, haysiyetim der ve aile bağ-larını bir tarafa atarsa o zaman millet için zafer kaçınılmaz olur.

İsyanın yenilgiye uğraması-nın en önemli nedenlerinden bir tanesi de tedbirsizlik ve halka yol gösterebilecek öncülerin olma-masıydı. Hiçbir tedbir yoktu. Bundan dolayı hükümet rahatlık-la içlerine girip onları oyuna getirebiliyordu. O zamanlar hal-ka yol, yöntem gösterebilecek öncüler olsaydı, hükümetin ayak-ta durmasından söz edile-meyecekti. İsyancılar çok yiğit ve savaşçı kişilerdi. Her biri tek başına bir alayı altedebilecek güçteydi. Oysa hükümet savaşa-gücünde değildi, korkusun-dan sesini çıkaramaz haldeydi. Ama bilinçliydi, kurnazdı. Çeşit-li hile ve oyunlarla halkın arasına nifak tohumları ekti ve halkı bölüp birbirine düşür-meyi becerdi. Bu konuda ustaydı. Hükümetin sözcüleri, halkı dev-letin uygulayacağı zulüm ve vahşetle korkutuyorlardı. Halkı topyekun katledeceği tehdidini savuruyorlardı. İsyandan vaz-geçmeleri karşılığında ise afedi-lecekleri vaadinde bulunuyor-lardı. Hükümet mertçe savaşa-rak isyanı bastırma gücünü ken-disinde göremiyordu. Onun için hile ve oyunlara başvurdu. Halk, bilinçli öncülerini olmadığından bu oyunları boşa çıkarma-sını bilemedi.

DEVAM EDECEK

Emperyalizmin Ortadoğu'da kendi politikalarının uygulanmasını kolaylaştıracak bir zemin yaratma yolundaki girişimleri, her gün yeni yeni adımlarla sürüyor. Bu çabaların bir parçası olarak, geçtiğimiz günlerde Fas Kralı Hasan ile İsrail Başbakanı Şimon Peres Fas'ta bir araya geldiler.

Büyük bir gizlilik içinde yapılan görüşmeler iki gün sürdü. Görüşmeler sonrasında ülkenin radyo ve televizyonundan bir konuşma yapan Kral Hasan, görüşmelerde FKÖ'nün İsrail tarafından tanınması ve İsrail'in işgal ettiği Arap topraklarından çekilmesi konusu üzerinde durduğunu, ancak İsrail'in bu konudaki olumsuz tavrında ısrar etmesi nedeniyle görüşmelerin başarısızlıkla sonuçlandığını açıkladı. İsrail Başbakanı ise, yaptığı açıklamalarda görüşmeleri kendileri açısından "başarılı" olarak niteledi ve gelecekte de benzer bir görüşmenin yapılması konusunda Kral Hasan'la anlaştıklarını açıkladı.

Görüşmeler, her ne kadar Kral Hasan'ın ifade ettiğine göre, somut bir anlaşmayla sonuçlanmadıysa da, emperyalizm ve siyonizmin amaçlarına ulaşma yolunda önemli bir adım attıkları bir gerçek. Bu tür görüşmelerin esas hedefini İsrail'in Arap dünyasından tecrit edilmişliğinin sona erdirilmesi ve bu temelde Arap dünyası içinde belli bir yer edinmesi teşkil etmektedir. Bu, gerek emperyalizm ve gerekse İsrail açısından uzun vadede çok önemli sonuçlar yaratabilecek bir hedeftir. Her şeyden önce, bu temelde Filistin davası desteksiz bırakılarak boğulmak istenmektedir. İsrail kendisine Arap dünyası içinden yandaşlar buldukça, geçmişten beri Filistin sorunu konusunda belli bir duyarlılığa sahip olan

Fas Kralı Hasan ile İsrail Başbakanı Peres Görüştü

İsrail, Arap Dünyasında Yeni Yandaşlar Ediniyor

Arap dünyası, kendi içinde daha çok parçalanacak ve ABD'nin kendi politikalarını bölgeye dayatması çok daha kolaylaşacaktır. Böylesi bir gelişme, Filistin sorununun Filistin halkı ve ilerici güçlerinin aleyhine ve emperyalizm, siyonizm ve Arap gericiliğinin ise lehine koşullarla pazarlık masasına yatırılmasını da her zamankinden daha çok olanaklı kılacaktır.

Nitekim, ABD, yıllardır Arap gericiliği ile ilişkilerinin en temel noktalarından birisi olarak da, bu devletlerin İsrail ile ilişkiye geçmelerini sağlamayı almaktadır. Bu doğrultudaki girişimlerde Mısır ile İsrail arasında gerçekleştirilen Camp David anlaşması bir dönüm noktası olmuştu. Bu görüşme ile, İsrail tarihinde ilk kez bir Arap ülkesi ile ilişkiye geçme ve ortak noktalarda anlaşma şansını elde etmişti. Ve bu Arap

dünyasında İsrail lehine açılan muazzam bir gedik anlamına gelmekteydi. İsrail'in 1982'de giriştiği Lübnan saldırısı ve sonrasındaki gelişmeler ise bu gediği günden güne büyütmektedir. Fas Kralı ile İsrail Başbakanı arasında gerçekleşen görüşme de bu politikanın bir parçasıdır. Böylesi görüşmeler emperyalizm ve siyonizm açısından son derece büyük önem taşımaktadır. İşte bu nedenledir ki, somut kararlar üzerinde anlaşmamışlar da olsalar, İsrail görüşmeyi kendileri açısından "başarılı" olarak değerlendirebilmektedir.

Bu tür görüşmelerle manevra alanı genişleyen İsrail, giderek Filistin halkı aleyhine yeni yeni taleplerde bulunma gücünü kendisinde görebilmektedir. Bu durumu en iyi Lübnan sahasında görebilmek mümkündür. İsrail son dönemlerde, Lübnan saha-

sında etkin olan bazı örgütlerle ortak noktalarda anlaşma çabasını hızlandırmış bulunmaktadır. Bu örgüt ve güçlere çağrıda bulunan İsrail, Filistinlilerin Lübnan sahasından bütünüyle atılması ve "sınırlarının" güvenliğinin sağlanması halinde Lübnan'daki askerlerini çekeceğini belirtmektedir. Diğer taraftan ise, Filistinli örgütlerin kamplarına yönelik askeri saldırılarını aralıksız sürdürmektedir. Geçtiğimiz günler içinde bu tür hava akınları geliştiren İsrail, bazı kamplarda ağır maddi hasarın yanı sıra bazı gerillaların da ölümüne yolaçtı.

Sonuç olarak; İsrail-Fas görüşmesi, Arap alemi ve Filistin halkı açısından bir kayıp, İsrail ve emperyalizm açısından ise yeni bir kazanç anlamını taşımaktadır.

Bomba Patladı: 40 Ölü, 140 Yaralı...

Lübnan'da iç savaş yer yer çatışma ve bombaların patlamasıyla devam ediyor. Özellikle Hristiyan ve Müslüman kesimi birbirinden ayıran Yeşil Hat üzerinde yoğunlaşan çarpışmalar, her iki taraftan aralarında sivil halkın da bulunduğu çok sayıda kişinin ölümü ile sonuçlanıyor. Yıllardan beridir süren ve onbinlerce kişinin ölümüne yol açan Lübnan iç savaşında taraflar birbirlerini kitleler halinde katletmeye dek varan çatışmalar içine giriyorlar.

Bunun en son örneği Temmuz ayı sonlarında Beyrut'ta meydana gelen bir bombalı saldırı sırasında yaşandı. Hristiyanların yaşadığı Doğu Beyrut'ta bir sinemanın önüne park etmiş bulunan bir otomobile yerleştirilen 200 kiloluk TNT'nin uzaktan kumanda ile patlatılması sonucu, aralarında çok sayıda kadın ve çocuğun da bulunduğu 40 kişi ölürken, 140 kişi de yaralandı. Patlama birçok evde ve arabada da yangın çıkmasına ve ağır maddi hasara yolaçtı.

Lübnan'da İç Savaş Sürüyor

Hatırlanacağı üzere, bir süre önce, bizzat Suriye'nin yoğun çabası ile Lübnan'daki iç savaşa son vermek ve tarafları uzlaştırmak amacıyla girişimler yapılmış, ancak Flanjistler yoğun olarak kendi ellerinde bulundukları ayrıcalıklı hakların bir kısmını Lübnan ordusuna devredilmesine karşı çıktıkları için, bu çabalar da kısa sürede sonuç-

landırılmadı. Lübnan'da barışın sağlanması için büyük umutlar bağlanan Suriye güvenlik planı yer yer çatışmalar meydana gelse de, uygulanması için çaba sarfedilmektedir. Suriye ve Lübnan ordu güçleri Beyrut'ta denetimi sağlamak için ortak hareket ediyorlar. Önümüzdeki günler planın tutup tutmayacağını da açığa çıkaracaktır.

Sason Şehitlerimizin direniş destanını, direnişin yanbaşında yeralmış bir yoldaşımızın anlarından sunuyoruz.

... VE İHANETE İNAT, DİRENDİK, DİRENİYORUZ, DİRENECEĞİZ

KASIM

Şubat'ın sonu martın ilk günleriydi, arkadaşlarla olan randevumuza gitmek üzere, bulunduğumuz alanlardan, Kulp'un Taloriye alanına doğru yola koyulmuştuk. Her taraf karlarla örtülüydü. Metre boyu karı yara yara büyük bir güçlkle ilerliyorduk. Eskiden yarım saatte aştığımız yollar, şimdi saatleri alıyordu. Yönümüz yokuş yukarı olduğundan, ilerledikçe yükseliyorduk, ancak yükseldikçe ilerlemek daha da güçleşiyordu. Zorlu ve yorucu geçen bir yolculuktan sonra nihayet Taloriye alanına varmıştık.

Diğer alanlardaki arkadaşlar da karlı yolları teperek, bu alana gelmişlerdi. Bizdeki durumun aynısını onlarda da görmemek mümkün değildi. Hepsi öfkeliydi. Çünkü işlerin rayına sokulması çalışmalarının yürütüldüğü bir anda, hesapta olmayan, daha doğrusu bitti sanılan karakış aniden bastırılmış ve yarattığı olumsuz koşullar nedeniyle, birçok görevin yerine getirilmemesine yol açmıştı.

Hiç zaman kaybetmeden ve mevsim koşullarını da dikkate alan bir değerlendirme ile hemen işlerin başına geçmek gerekiyordu. İki gün süren bir toplantı sonucunda, tüm arkadaşlarca onaylanan yeni bir çalışma planı oluşturuldu. Bu planın öngördüğü bir dağılımla, bazı arkadaşlar Taloriye alanında kalırken, bazılarımız ise başka alanlara doğru yola koyulduk.

Taloriye alanı, Kulp'a bağlı olup, Kulp, Sason ve Muş sınırlarını oluşturur. Bu üç alanın yüksek dağlarının arasında kalmış biçimiyle, derin bir çukuru andırır. Bulunduğu derin vadi, diğer alanlarla olan sınırlı oluşturan Kayser çayının aktığı vadidir. Taloriye, Kulp'a bağlı olan, bol sayıdaki kaynaklarıyla Kayser çayına güç katan ve üçgenin en görkemli dağı olan Andok Dağı'nın doğu yamaçlarını oluşturur. Bu alan, stratejik konu-

mundan ötürü, yakın tarihimizdeki Zilan isyancılarına yataklık etmiş ve isyan liderlerinden Teyfik, bu alanda katledilmişti.

Yaz ve bahar aylarındaki güzel havasıyla, soğuk suları ve rengarenk çiçekleriyle tam bir cenneti andıran bu alan, şimdi adam boyunu aşan karlı yapısıyla, hiç desen işlenmemiş bembeyaz bir örtüyü andırıyordu. Öyle ki, kar altında kalmış yapısıyla, kayalarını ve ağaçlarını bile fark edebilmek mümkün değildi.

Ve işte biz, yine karlı yollara düşerek, geldiğimiz alanlara doğru geri dönüyorduk.

Takvim sayfaları 7 Mart 1985'i gösteriyordu. Kulp'un sarp ve yüksek dağlarının eteklerini oluşturan gevşek ve engeli bir arazideydik. Geçmiş kışlarda doğru dürüst kar almayan, alsa bile birkaç gün gibi kısa bir aradan sonra insana kışı unutturan, baharı yaşıyor-muşcasına açan bu alan, şimdi olduğu gibi kar altındaydı. Her taraf bembeyazdı. Yakın çevrede kalınabilir bir tek mağara bile yoktu. Düşecekmişcesine öne doğru meyillenmiş olan ve bu yapısıyla da kar almayan tek tek kaya altları dışında, kar almamış bir tek kara parçası görmek mümkün değildi.

İşte, biz de karı yara yara, uzun ve yorucu geçen bir yolculuktan sonra, kan-ter içinde kalmış bir vaziyette sabaha doğru bu alana yetişmiş ve henüz etraf aydınlanmadan, bu kaya altlarından birini daha da açarak, kalınabilir hale getirmiştik. Düşmanın hava keşiflerine önlem olarak da, çevreden topladığımız kuru çalıların bir ucunu yere, diğeri ucunu ise kayaya dayamış vaziyette uygun bir biçimlendirme ile yerimizi kamufle etmiştik.

Kalacağımız bu yerde zorunlu kalmadıkça hareket etmeyecektik. Çünkü her tarafın karlarla örtülü olduğu böylesi bir beyaz

zemin üzerinde, en ufak bir hareketlilik dahi, bembeyaz bir örtüye düşmüş bir kara leke misali, çok uzaklardan bile rahatlıkla fark edilebilirdi. O halde, hem bırakacağımız izin ve hem de kendimizin görülebileceği hesabıyla, temkinli davranacak ve mümkün olduğu kadar hareket etmeyecektik.

Kısa bir çalışmadan sonra yerimizi hazırlamış ve yerleşmiştik. Biraz sonra karanlık dağılmış, etraf hafif aydınlanmıştı. Karşımızda, bizden biraz uzakta olan köyün evleri iyi seçilmiyordu ama, yeni yeni yanmaya başlayan sobalardan tüten ve köyün üzerine bir sis tabakası gibi çöken dumanı rahatlıkla görebiliyorduk. Herkesin karşıdaki köyün manzarasına bakakaldığı bir anda, arkadaşlardan biri...

– Vay be! dedi, bacalardan tüten dumanı seyretmek bile ısıtıyor adamı.

– Niye acaba?

– Niyesi var mı? Adama ateşi hatırlatıyor da ondan.

– Yani şimdi, o görünen duman, sana yalnız ateşi mi hatırlatıyor? Oysa ben de o dumanı görünce bir sıcaklık hissettim ama, bana ateşi hatırlattığı için değil, başka bir şeyi hatırlattığı için.

– Başka bir şey dediğin ne olabilir ki?

– Bak işte... bunu bilemediğime üzuldüm. O duman tüten sobalarda ne kaynıyor şimdi, biliyor musun? Mercimek çorbası. Şimdi... birazdan ateşten indirilecek... ağaçtan yapılmış büyük kepeçlerle taslara doldurulacak... Ve sonra buharlaşan sıcaklığıyla sofraya indirilecek... bir de yanına, yumrukla dağıtılmış bir baş soğan konulacak... ondan sonra...

– Eeee... ondan sonra?

Böyle bir soruyla birlikte herkes gülmeye başlamıştı.

– Hele şuna bakın yahu. Ondan sonrasını soruyor. Anlaşılan

ağzın sulandı senin. Yahu ben, çorbayı ağzımıza tat versin diye değil, bizi ısıtsın diye anlattım. Ama sen yine de ondan sonrasını merak ediyorsan, anlatayım yani.

Bu sözlerle birlikte herkes iki elini karnına dayamış vaziyette ve kendinden geçmişcesine kahkahayla gülüyordu.

Bu şakalaşma ve gülüşmelerimiz arasında zaman ilerlemiş, gün iyice aydınlanmıştı. Artık, köyün değil evlerini, elinde baltasıyla oduna giden insanların bile görebiliyorduk. Etraf aydınlanmıştı. Ama duman yapar diye ateş yakamıyorduk. İliklerimize kadar işleyen korkunç bir soğuk vardı. Özellikle, taşınan sırt çantalarının da etkisiyle, terden sıırılsıklam ıslanmış olan sırtımız, korkunç soğğun etkisiyle buz bağlamıştı adeta. Baştan ayağa kadar tir tir titriyorduk. Öyle ki, takırdayan dişler ve titreyen dudaklar arasından çıkan kelimeler adamı gülünç duruma düşürüyor diye, hiç kimseden çıt çıkmıyordu.

Ve işte, herkesin, ses çıkarmadan ayaklarını sallayıp ellerini oğuşturarak ısınma hareketleri yaptığı bir anda, aniden duyulan bir motor gürültüsüyle, tüm gözler aşağıımızdaki vadiye dikilmişti.

Evet, helikopter sesiydi bu. Üstelik, bu seferki alışkın olduğumuz, her günkü sesinden çok farklı ve çok gürültülü bir sestiydi. İki-üç helikopterin çıkardığı gürültüye hiç benzemiyordu. Vadi-de, bunca yüksek yankılanan bu ses, ancak çok sayıdaki helikopterin birlikte hareket etmesiyle çıkabilirdi. Ve nihayet vadiden görünmeye başladılar. Üç... yedi... on... on üç. Evet. Tam on üç helikopter, ardarda dizilmiş, Kayser çayı boyunca, suyun ters istikametine doğru alçalmış vaziyette ilerliyorlardı.

Kuşkusuz bu, alışlagelmiş, rasgele bir keşif uçuşu değildi. Hayır! Ondan ziyade, düşmanın,

almış olduğu bir ihbarı yerinde değerlendirme uçuşuna benziyordu. Ve bu, sıradan bir ihbar da olamazdı. Güvenilirlik derecesi yüksek ve çapı büyük bir ihbar olmalıydı. Çünkü helikopterlerin sıralanış vaziyetinde tam bir savaş hali vardı.

Ve işte o an helikopterlerin uçuş istikametine bakakalarak sesimiz soluğumuz kesilmiş, yüreklerimiz ağzımıza gelmişti. Çünkü istikamet Taloriye alanıydı. Ve orada 8 yoldaşımız vardı. Alanın üstüne varan her helikopter, daha da alçalıyor ve gözden kayboluyordu. Ardından ağır işitilebilen motor sesi tüm den kesiliyordu. Beş on dakikalık bir aradan sonra tekrar havalandı, geldiği istikametten geri dönüyor ve belli bir zamandan sonra, yine aynı istikametinden dönerek, aynı alana konuyordu. Belli ki alana indirme yapıyordu. Ve getirdiği takviye güçlerle de habire asker yığıyordu. Bu yapıyla da, operasyon, genelden çok, bir nokta operasyonuna benziyordu. Kuşkusuz bu da, ihbarın ne kadar kesin ve güvenilir olduğunu gösteriyordu.

Bir yandan, düşmanın gün boyu devam eden bu hareketliliğini izliyor ve bir yandan da aramızda tartışıyoruz. Herkes, "Acaba ne olabilir?" sorusuna cevap olarak, tahmini düşüncelerini söylüyordu. Ve şüphesiz ki, her arkadaşın tahmini bir tek noktada yoğunlaşıyordu: 8 arkadaşın alandaki varlığı ihbar edilmişti ve düşman, kesin sonuç almanın hesabıyla, büyük bir güçle alana yığılıyordu.

Ama nasıl bir ihbardı bu acaba? Arkadaşların alanda olduklarına dair yapılmış bir ihbar mı... yoksa kaldıkları yeri kesin belirten bir nokta ihbarı mıydı? Kuşkusuz ikincisinin olması durumunda çok daha kötü olacaktı. Ne malum ki şu an bir çatışma yaşanmıyordu? Ve ne malum ki takviye güçlerin indirildiği alan, bizzat çatışmanın yaşandığı nokta değildi? İşte buna kesin cevap verememenin sıkıntısı ve heyecanı içindeydik. Bu anlamda da, ne pahasına olursa olsun, bir köylüyü operasyon alanına gönderip, tahminlere yer vermeyen kesin bilgiler edinmemiz gerekiyordu.

Nihayet, uzun gelen sıkıcı bir günden sonra karanlık çökmüş ve biz de, köye gitmek üzere yola koyulmuştuk. Biraz sonra, göndermek istediğimiz köylünün evine varmıştık. Evine uğradığımız köylü arkadaşın bugünkü helikopterler için neler düşündüğüne ilişkin olarak anlattıklarını dinledik. İstisnasız her köylü, helikopterlerin bu şekildeki gidişinin boş bir gidiş olmadığı ve mutlaka bir olayın yaşandığı biçiminde düşünmüştü. Ve zaten böyle bir manzara karşısında başka türlü düşünmeleri de beklenemezdi.

Köylü arkadaşla olan bu sohbetimizden sonra, kendisinin yarın bu konuyla ilgili bilgi toplaması ve bunun için de operasyon alanına gitmesi gerektiğini söyledik. Ve kendisi de, bunun bir görev olduğunun bilinciyle, hiç tereddüt etmeden kabul etti. Girmesine gidecekti ama, kesin bir haber alabilmemiz için tam 24 saatin geçmesi gerekiyordu. Çünkü kendisi yarın sabah gidecek ve biz ancak akşama bir netice alabilecektik.

İşte, uykusuz geçen bir geceden sonra sabah olmuş ve biz yine aynı noktamızda, büyük bir huzursuzlukla akşamı bekliyorduk. Düşman helikopterlerinin Taloriye alanı üzerindeki hareketliliği, hızından hiçbir şey kaybetmeden ve hatta daha da hızlanarak, bugün de devam ediyordu. Ve bu durum biraz da olsa rahatlamamıza yol açmıştı. Çünkü bu, aramaların devam ettiğini gösteriyordu. Ve aramaların devam etmesi demek, düşmanın, arkadaşların kaldığı noktayı kesin bilmediği ve haliyle çatışma ortamını yaratacak herhangi bir karşılaşmanın da olmadığı demektir.

Düşman helikopterlerinin gün boyu devam eden hareketliliği içinde zaman ilerlemiş, güneş batmıştı. Biz de, alacağımız bilgilerin sabırsızlığıyla, hızlı adımlarla köye doğru yola koyulmuştuk. Az sonra eve varmıştık. Alana gönderdiğimiz köylü arkadaşın görünüşü, bizi biraz daha rahatlatmıştı. Çünkü daha kapıdayken, bizi tatlı bir tebessümle karşılamıştı. Ve bu da, korktuğumuz olayın yaşanmadığını anlatmaya yetiyordu.

İçeri geçip oturur oturmaz,

kendisinin de beklediği, bilinen sorumuzu sorduk.

– Nasıl? Alana gittin mi?

– He... gittim.

– Eeee... seni dinliyoruz. Seninle dün akşam konuştuklarımıza bağlı olarak, ne gördünse... ne duydunsa... her şeyi baştan sona anlatman gerekiyor.

– Şimdi... bildiğiniz gibi, dün sabahın erken saatlerinde alana çok sayıda helikopter gelmiş. Hepsi de asker dolu olarak inmiş ve askeri boşalttıktan sonra, asker getirmek üzere, bir daha havalanmış, doldurup bir daha inmiş... velhasıl bu işlemler, şu anda Taloriye alanına bine yakın asker yığılmış. Yani alanı kordon altına almış durumdadır. Ayrıca dağınık olan mezralarda çok sıkı aramalara girişmişler. Ve bu aramalar, tüm hızıyla bugün de devam ediyordu.

– Peki, niçin gelmişler, sormadın mı? Bu konuda askerler halka hiçbir şey söylememişler mi?

– Sordum tabii. O konuda bahsettiğiniz kişilerle görüştüm. Durumu onlardan sordum.

– Eee... ne dedi onlar?

– Dediler ki; düşman gelmez, köylülere toplamış ve topluluğa hitaben bir binbaşı konuşmuş. demiş ki; "Şu kadar devrimcinin bu alanda olduğunu kesin biliyoruz. Ne pahasına olursa olsun, onları yakalamak amacıyla geldik. Şunu çok iyi bilin ki, buradan kesin bir sonuç almadan ayrılmayacağız. Devrimcilerin kaldığı yeri bildiğinizi de çok iyi biliyoruz. Bu konuda elimizde sağlam kanıtlar var. Eğer işkencelerimize maruz kalmak istemiyorsanız, bize gönüllü yardımcı olur ve yerlerini gösterirsiniz. Aksi takdirde askerlerime emir veririm. Anlarsınız ya! Onlar, konuşmak istemeyenleri konuşturmasını çok iyi bilirler. Evet, kaybedecek zamanımız yok. Ya istediklerimizi hemen yaparsınız, ya da biz kendi işlemlerimize başlarız."

– Peki, köylüler ne demiş?

– Köylüler de inkar etmiş tabii. "Bizi assanız da, keseniz de, dediğiniz kişileri biz ne gördük, ne de biliyoruz" demişler. Ve bunun üzerine askerler çok vahşi işkencelere girişmişler. Kadın-erkek, yaşlı-genç demeden

herkese meydan dayacağı çekmiş ve saatlerce yarı çıplak karda süründürmüşler. Şüphelendikleri bazı köylülere ise helikopterlerle Sason'a götürmüşler. Onlara yapılan işkencenin ise çok daha vahşi olduğu söyleniyordu.

– Peki, ihbar için ne söylemiyor? Kim yapmış? Nasıl olmuş? Bu konuda kimse bir şey demiyor muydu?

– Herkes bunun kesin bir ihbar olduğu kanısında. Ama ihbarın kimin tarafından yapıldığı henüz netlik kazanmamış. Daha üç gün önce alanda bir grup arkadaş görülmüş ve muhtemelen şu anda hala düşman çemberinin içindedirler. Bu durum yöredeki halk tarafından da biliniyor. Ama bunca işkenceye rağmen düşmana bu yönlü bilgilerin sızdırılmış olması hala söz konusu değil. Fakat görülen odur ki, düşman kesin netice alacağı iddiasıyla gelmiş. Ve erken sonuç alma amacıyla kudurmuşçasına halka saldırıyor. Aslında uygulamalar çok vahşi. Bu uygulamalara daha ne kadar dayanılır ve bundan sonrası ne olur bilemiyorum. Ha! Unutmadan söyleyeyim: Operasyonda Nebil (Ali Ozansoy) haini de varmış.

Köylü arkadaşın vermiş olduğu bu bilgilerden de anlaşılacağı gibi, ihbar, kalman noktaya ilişkin değil, alana ilişkindir. Ve düşman bunca vahşetine rağmen, noktayı henüz öğrenmiş değildi. Bu birazcık olsun bizi rahatlatmıştı. Ama durum böyle bile olsa, yine de korkulurdu. Çünkü arkadaşların bulunduğu alan çok dar bir alandı. Ve bu daracık alana düşmanın sayısız askeri gücü yığılmıştı. Ayrıca, operasyonda nasıl davranması gerektiği konusunda kendisine sürekli bilgi veren Nebil gibi bir alçak vardı. Bu gücüyle alanı rahatlıkla denetim altında tutabiliyordu. Üstelik, kar tüm yolları kapatmıştı. Sadece belli noktalar geçit veriyordu ki, düşman gelişkin teknik imkanlarına dayanarak, bu noktaları da büyük bir güçle tutmuştu. O halde, bu durumda arkadaşların operasyon alanının dışına çıkabilmeleri de imkansızlaşıyordu.

Peki, sonuç ne olabilir acaba?

Devamı Syf: 18'de

GENELDE VE KÜRDİSTAN'DA HALK SAVAŞI

*“Yaşamak ve gelişmek için, gerilla savaşının hareketli savaşa doğru ilerlemesi gerekir”
(Giap)*

GEÇEN SAYIDAN DEVAM

Gerilla savaşını hareketli savaşa dönüştürmek, birliklerin sayıca ve nitelikçe artışına bağlı olduğuna göre, bu noktada titizlikle ele alınacak ilk husus da budur. Küçük birlikleri bir araya getirirken yerel gelişmeler ile genel çıkarlar arasındaki bağlantı güçlü kurulmalıdır. Gerilla birlikleri ya da komutanları bu durumu hesaba katarak, bölgesel birliklerin çoğunu birleştirme yoluna giderken, kuvvetlerin bazılarını bölgelerde alıkoyarak, gerilla savaşının genişlemesini sağlarlar. Birlik komutanları, birliklerini ortak harekate katarken, bunların asıl örgütlenmesini bozmamaya özen gösterirler. Böylelikle küçük gruplardan büyük gruplar haline dönüşüm sağlanır. Ancak varlıklarını sürdüren gerilla birlikleri, oluşan ana kuvvetlerin güçlü yardımcılarıdır ve onun durmadan büyümesinin tükenmez kaynağını oluştururlar. Zira, *“Gerilla savaşı üremelidir diyorduk. Yaşamak ve gelişmek için, gerilla savaşının hareketli savaşa doğru ilerlemesi gerekir.”* (Giap) Ne var ki, bir diğer koşul da gerilla birliklerinin niteliğini yükseltmektir. Öyleyse, onların politik ve örgütsel düzeylerini yükseltmek, donatılarını, askeri tekniklerini, taktiklerini, disiplinlerini iyileştirmek zorunludur. Politik bakımdan hem komutanları ve hem de savaşçıları eğitme, gerilla birliklerini düzenli kuvvetler düzeyine yükseltme, buna özen verme ancak politik çalışmayla mümkündür. Örgütlenme bakımından ise; askeri ve politik organlar, personel ve çalışma yöntemleri, düzenli bir ikmal sistemi, tıbbi hizmet, donatım bakımından daha iyi ve çeşitli silahların elde edilmesi, muhabere araçlarının ikmalinin artırılması gereklidir. Disiplin açısından ise, her türlü gevşekliğe son vererek, verilen tüm emirleri yerine getirecek bir emir-komuta

mekanizmasına ulaşma sorunu vardır. Tüm bunların yerine getirilmesi açık ki zorlu ve azimli bir çabayla mümkündür. Ve sağlanabilecek bu gelişmelerle, *“her gerilla bölgesine bir ana kuvvet konulabilir ve düşmana daha etkili hücumlarda bulunabilecek hareketli savaşa geçilebilir.”*

HAREKETLİ SAVAŞIN GELİŞİMİ VE HALK SAVAŞINDA STRATEJİK DENGE

Yaygınlaşan gerilla eylemlerini boşa çıkarmak isteyen işgalci güçler, daha büyük silahlı kuvvetlerle geniş bir “temizlik” hareketına koyulurlar. Harekatin esas hedefi, direniş güçlerini ezmek ve geri hatlarda, halk kuvvetleri içinde pasifikasyonu nüfuz ettirmektir. Bunun için tüm kuvvetleri, kontr-gerilla birlikleri ve “özel harbin” kullandığı tüm yöntemleriyle gerilla birliklerine saldırır, ürünleri ve malları yağmalarlar. Bu durum karşısında halk güçleri de karşı-temizlik hareketına girerler. *“Karşı-temizlik hareketleri yoluyla halkımız, güçlükler karşısında dayanıklılıklarını ve kahramanca mücadele ruhunu kuvvetlendirerek çok çeşitli savaşma biçimleri yarattı. Düşmanın geri hattındaki eylemleri korumak ve daha da yaygınlaştırmak için, Partimiz, siyasal ve ekonomik mücadelenin, askeri mücadeleyle birlikte götürülmesini çok akıllıca yürüttü. Partimiz, halkı silahlı mücadeleye sokmak, kuvvetlerimizi geliştirmek, düşman kuvvetlerini yıpratmak ve yok etmek, geçici olarak işgal altında bulunan bölgeleri, gerilla bölgeleri yahut da daha sonra kendi üslerimiz haline çevirmek ve ortaya çıkan elverişli fırsatlardan yararlanmak için büyük*

çaba harcadı.” (Giap)

Yürütülen halk savaşında stratejik bir öge olan gerilla, düşmana büyük kayıplar veririr, onu moral olarak çökertir. Ancak düşmanın büyük insan gücünü yok etmek, daha fazla gerilla bölgesini üsse çevirmek, toprağı kurtarmak için gerilla savaşı HAREKETLİ SAVAŞA dönüşmek zorundadır. Yürütülen gerilla eylemleri ile ilk önce dağıtık savaştan toplu savaşa ilerleyerek, devrimci kuvvetlerin askeri gücü gittikçe biçimlenir. Savaşın bu ilerleyişi içinde gerilla savaşı yavaş yavaş hareketli-düzenli savaş ilkelerini ortaya çıkarır. Ama gerilla savaşı hala önemli oranda kendi biçimini korur. *“Hareketli savaşta düzenli ordu, insan gücünü yok etmek amacıyla düşmana nispeten savunmasız olduğu yerden vurur. Düşmanın elinde olan bölgelerde derinlemesine ilerler, sonra hızla geri çekilir. Büyük çapta dinamizme, insiyatife, hareketliliğe ve yeni durumlar karşısında süratle karar alma yeteneğine”* (Giap) sahiptir. Başlangıçta HAREKETLİ SAVAŞIN stratejik rolü sınırlıdır. Fakat gittikçe bu rol artar. HAREKETLİ SAVAŞ ile GERİLLA SAVAŞININ hedef farklılığı ele alındığında; hareketli savaşın hedefi devrimci kuvvetleri geliştirmek için daha çok sayıda düşman kuvvetini yok etmektir, gerilla savaşının görevi ise, düşman yedeklerini yıpratmak ve yok etmektir. Bu durum dikkate alındığında HAREKETLİ SAVAŞ GERİLLA SAVAŞINI dışlamaz, tam tersine ikisi birlikte yürütülür. Bu demektir ki, daima üretici bir yapıya sahip olan gerilla savaşı hareketli savaşı doğururken; sürekli daha geniş bir alana yayılan gerilla eylemlerinin yarattığı hareketli savaşın hedefi ise daima gerillaların ve gerilla eylemlerinin varlığının devam etmesidir.

Bunun anlamı, *“Gerilla savaşı cephesinde bir defa hareketli savaş başladı mı, direnme ise şudur: Savaşını ilerletmek, daha çok sayıda düşman kuvvetini yok etmek ve gittikçe daha büyük zaferler kazanmak için, bu iki savaş biçimi arasında, yakın ve doğru bir uyum kurulması gerekir.”* (Giap)

HAREKETLİ SAVAŞ'ın ortaya çıkmasıyla yeni bir aşamaya ulaşılır. Hareketli savaşın ortaya çıkması düşmanın içinde bulunduğu koşullarla devrimci kuvvetlerin gücüne bağlı olduğu gibi, bölgenin topoğrafyası da buna etkide bulunur. Başlangıçta sadece bir cephede çıkan HAREKETLİ SAVAŞ –bölgesel olarak ortaya çıkan karşı saldırılar– giderek daha geniş alanlara yayılır.

HALK SAVAŞININ ilk aşamasının sonu olan bu dönemde sömürgeciler kendi saflarında doğan çözülme, panik, moral bozukluğu gibi nedenlerden ortaya çıkan asker eksikliği ile devrimci kuvvetlerin büyük direnişi karşısında, stratejik savunma için bazı uç noktaları sabitleştirmek zorunda kalacaklardır. İşte bu noktada düşman stratejik saldırıya son vererek, işgali altındaki bölgeleri korumaya geçer. Bu ikinci aşamaya; yani STRATEJİK DENGE'ye geçişir. Bu ikinci aşamada da, işgalci güç, boyunduruğu altında tuttuğu halkın üzerinde yağmasını sürdürür; elinde bulunan bölgeleri korumaya ve yer yer kukla hükümetler kurarak varlığını sürdürmeye çalışır. Fakat azimkar gerilla savaşı sürmeye devam eder. İlk geçişte HAREKETLİ SAVAŞ'la desteklenen GERİLLA SAVAŞI, düşmanın işgali altında bulunan büyük kentlerde ve bütün önemli muhabere hatları boyunca STRATEJİK SAVUNMA'yı benimsemesi devrimci kuvvetlerin teknik bakımdan yeterince donatıl-

mamış olmaları nedeniyle, hemen stratejik karşı-saldırıya geçilemeyen bu dönemde bir durgunluk, bir denge biçiminde sürer. İkinci aşama boyunca da savaşım insafsız olur ve ülke daha da ciddi bir biçimde yıkıma uğrar. Düşmanın işgali altındaki bölgelerde gerilla, üs bölgelerinde ise mevzilenen HAREKETLİ SAVAŞ'la, düşman sürekli hareketli halde tutularak yıpratılır. Giderek üs bölgeleri, sağlam kurtarılmış alanlara dönüşür. Öyle ki, sürecin başından sonuna doğru, geri çekilen düşmanın geri hatları devrimci kuvvetlerin ileri hatlarına dönüşür. Düşman dört bir taraftan kendisini sınırlanmış vaziyette hissederek, "Düşman nereye giderse gitsin, kendisine darbeyi vuran, maneviyatını bozup, kuvvetlerini tüketen silahlı bir halk tarafından kuşatılmıştır. Devrimci savaşta böyle savaşılr. Düşmanı yıpratmak için etrafa dağıtılan birliklere ek olarak, düşmanı yok etmek için belirli bir yerde ve belirli bir zamanda saldırıda üstünlük sağlamak için olumlu şartlar altında büyük çapta silahlı kuvveti bir araya toplamak gerekir. Çok sayıda küçük savaşlarda elde edilen başarılar, zamanla azar azar kendi kuvvetlerimizi güçlendirirken, düşmanın insan gücünü iyice yıpratır. Savaşın temel hedefi, düşmanın insan gücünün yok edilmesi olmalıdır." (Giap)

Dünya halklarının pratiği göstermiştir ki, STRATEJİK DENGİ AŞAMASI nispeten uzun sürer. Sayısız güçlükler getirmesi mümkündür ve bunlar daha başından göze alınır. Bu dönemde ekonomik güçlükler artar, hainlerin yıkıcı faaliyetleri tüm görünümleriyle atağa geçer. Halkın birleşik cephesinin yerel organlarından birleşik bir hükümetin doğmasını engellemek için düşman işgali altındaki bölgelerde hain örgütler tarafından "kukla hükümetler" kurulur. Ara katmanların saflarında ayrışma hızlanır. Bu noktada devrimci kuvvetlerin görevi, "bütün halkı tek vücut halinde birleştirmek üzere seferber etmek, savaşı yılmayan bir azimle yürütmek, birleşik cepheyi genişletmek ve takviye etmek, her türlü kötümserliği ve uzlaşma düşüncelerini

bir yana itmek, mücadele azmini geliştirmek ve yeni savaş haline uygun tedbirler uygulayarak güçlüklerin üstesinden gelmek olacaktır." (Mao)

En önemli görev, ortaya çıkan kurtarılmış bölgeleri, daha gelişmiş bir savaş için, bir MEVZİ SAVAŞI için, genelde KARŞI-SALDIRI için güçlü dayanaklar haline getirmedir. Kurtarılmış bölgelerdeki tüm nüfus bir seferberlik halindedir. Bir yandan yerel organlarını (bölgesel yönetim şuralarını), diğer bir deyişle yerel cephe hükümetlerini kurup sağlamlaştırırken; henüz düşman işgali altında bulunan alanlardaki savaşım için tüm güçlerini seferber eder. Kurtarılmış alanlarda her yönüyle bu yürütülür. Üretim üniteleri, en basit ihtiyaçtan savaş araç-gereçlerinin üretimine kadar her alanda faaliyet gösterir. Halkın sağlık ihtiyaçları için gerekli tesisler oluşturulur. Halkın ve çocukların eğitimi yürütülür. Tüm halkın etkin bir biçimde yönetime katılması sağlanır. Küçük sanayide ve tarımda yeni ekonomik gelişmeler ortaya çıkar. Uluslararası destek sürekli büyüyerek, açık ve tam desteğe dönüşür. Temel şiar, "BÜTÜN ÜLKEYİ BİRLEŞİK BİR HÜKÜMETTE BİRLEŞTİRMEK İÇİN İLERİ"dir. Savaş taktikleri sistematik olarak geliştirilerek, silahlı kuvvetler yeni bir şekle, bütün halkı seferber etme temelinde karşı-saldırıya göre hazırlanır. Direnme savaşının bu evresinde de "kendi kendine güven" ilkesi esas alınır. Bu konuda Vietnam halkının onurlu mücadelesinin sürekli gözönünde tutulması gerekir. Onlar, kendi kendine güveni daima esas almışlardır. Bu onurlu halkın büyük komutanı Giap şöyle yazar: "Direnenin ilk yılları sırasında halkımız, her yandan kuşatılmış bir halde mücadele etmek zorunda kaldı. Bu durumda, kendi kendine güven hayati bir sorundu. Halkımızın düşmanla başa çıkmak için kendi güçlerine dayanmaktan başka çıkar yolu yoktu. Kendi kendine güven duygusunu yüceltmek için askerlerimiz, halkın üzerindeki yükü hafifletmek amacıyla malzemelerini savaş alanlarında elde ettiler, silahlanmak için düşmanın si-

lahlarını ele geçirdiler, cephanes konusunda tutumlu davrandılar, dayanıklılıklarını geliştirdiler, güçlükleri yendiler, üretimde görev aldılar, ihtiyaçlarını asgariye indirdiler. Halkımız, kendilerinin ve cephenin ihtiyaçlarını karşılamak üzere, geri hatlarımızı güçlendirmek, direnme ekonomisini geliştirmek için çaba gösterdi..." Komutan Giap özellikle savaşın geliştiği, kurtarılmış bölgelerin sağlandığı, uluslararası desteğin çoğaldığı ve zaferin garantilediği noktada, ortaya çıkan "dışa bel bağlama" gibi hatalı tutumları eleştirerek, özgüce güven ilkesinin devamını kararlılıkla şöyle savunur: "Uluslararası durum lehimize olarak değiştiğinde bununla birlikte, hele birçok güçlüklerle karşılaştığımız sıralarda, Partide ve halk arasında bir bekleme ve dış yardımlara güvenme psikolojisi doğmaya başladı. Bundan dolayı, bir yandan halkı uzun bir direnme savaşına hazırlamaya devam ederken, Parti kendi kendimize güven duygusunu güçlendirmeye ve uluslararası dayanışma ve desteğin önemli olduğunu, fakat ancak kendi güçlerimize dayanarak halkımızın kurtuluş mücadelesinin zaferini güven altına alabileceğimizi anlamaya dikkat etti."

Vietnam Halk Ordusunun yaratıcısı ve büyük komutan Giap'ın sözleri, halk savaşının her döneminde ÖZ GÜCE GÜVEN ilkesinin temel olduğunu çok açık bir şekilde ifade etmektedir. Temel mücadele şekli HAREKETLİ SAVAŞ olan, fakat GERİLLA SAVAŞIYLA da sürekli beslenen UZUN SÜRELİ HALK SAVAŞININ STRATEJİK DENGİ AŞAMASINDA da uluslararası desteğin ve zafer garantisinin büyüklüğü ne ölçüde olursa olsun; halk kendi direnme azminden ve gücünü sonuna kadar seferber etmekten bir an bile geri durmaz. Yaratılacak olan, halkın kendi öz iktidarıdır. O halde, kendi öz gücü her şeyin üstündedir. Bizzat yönetimde yer alan halkın en ileri unsurlarının hiçbir biçimde rahat yönetim tarzına, dar görüşlülüğe ve bencillliğe düşmelerine izin verilemez. Uluslararası ilişkiler ve diplomasi

faaliyetleri çok çeşitli olanakları sağlar. Ülke halkının en zorlu ortamda bulunduğu bu dönemde, bir kesimi en rahat koşullarda faaliyet yürütmek zorunda kalır. Ancak sorun burada ihtilalci ruhu sürekli canlı tutmak, bir kolektif halk yöneticiliğinden uzaklaşmamaktır. Ho Chi Minh'in Moskova'da eğitimde ve faaliyetlerde bulunan bir grup yoldaşıyla arasındaki konuşmalarında şu sözler geçer: "Bireysel gururu bastırmayı, egoizmle ve bireysellik, disiplinsizlikle ve anarşist ruhla savaşmasını öğrenmek gerekir. Her şeyden üstün devrimin çıkarları tutulmalıdır... Böyle küçük bir grupta birliği sağlamada yeteneklilik gösteremezseniz, bir gün ülkeye döndüğünüzde, sömürgecilğe karşı savaşım ve ulusal kurtuluş için halk kitlelerini birliğe ve dayanışmaya nasıl çağıracaksınız." Burada Ho Chi Minh, böyle bir dönemde doğabilecek ve gelecek açısından tehlikeler barındıran bir hususa dikkat çeker ve eğitimi bu temelde yoğunlaştırır. Bunlar stratejik denge dönemlerinin önemli hususlarıdır. Ülke içinde HAREKETLİ SAVAŞ, GERİLLA ve MİLİS düzeninde ordulaşan bir halk ve cephe gerisindeki üretimi ile, ülke dışından sağlanan dış destek ve uluslararası diplomatik sahada sağlanan dış ilişkilere kabul görölme, koordineli, güçlü, kolektif ve daima özgüce güven ilkesiyle hareket etme geleceğin kesin belirleyicisi olur. Bu hususların en sağlıklı bir düzeyde birleşmesi, düşmanın mevzilenmediği ve savunmaya çalıştığı en son merkezlere kesin bir karşı-saldırıya geçmenin koşullarını yaratır. Halk savaşının bu döneminde de sağ veya sol bir anlayışa kapılınmaması önemlidir. Özgüce güvende gevşeme ve "dışa bel bağlama" ne kadar tehlikeli sağ bir yaklaşım ise, dış bağlantıyı sağlamama, onu dikkate almama da bir o kadar tehlikeli sol bir yaklaşımdır. En doğru biçimde ikisini de ele alıp, bağlantıyı sağlamak şarttır. Ancak bu şartın yerine gelmesiyle GENEL BİR TAARRUZA, İKTİDARIN topyekun ele geçirilme hareketine girişilebilir.

DEVAM EDECEK

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Savaşında...

Baştarafı Syf: 2'de

sını da kendisine yüklenilmiş bulunan rolü oynamaya çalışmaktadır. Düşman tüm saldırılarını planlı bir şekilde hayata geçirirken, arkasına gizlenmeye çalıştığı namus, haysiyet kavramlarından bolca dem vurmaktadır.

KUKM'ne karşı geliştirilen bu kampanya döneminde, bir de sistemin şeflerinin ağızlarına bolca aldığı bu kavramların gerçekte nasıl ayaklar altına alındı-

ğna, sömürgeci egemenlerin sözde namus ve haysiyet bekçiliğini yaptığı sistemin yapısına bizzat onun basınından yapacağımız bazı alıntılarla bakalım: "Çocuk fahişeler 10-15 yaşlarında." (Nokta, 1 Haziran 1986) Neden mi kaynaklanıyor? "Fuhuş sektörünün yeni sermayesi çocuklar bunlar!"

Evet, bu alıntıları yalnızca sistemin kadınlara hangi gözle baktığını göstermek için yaptık.

Hiçbir Çarpıtma Mücadelemizin...

Baştarafı Syf: 6'da

biliyor. Onların böylesi bir broşüre dört elle sarılacakları bellidir. Böyle bir broşürü yayımlayanlar da zaten gerçek niyetlerini ortaya koyuyorlar.

Faşizme karşı hiçbir girişimde bulunmadan böyle bir broşürle TC'yi teşhir ettiklerini söyleyecek ve kitleler karşısında görev yapmanın rahatlığını duyacaklar! Aynı zamanda PKK'ye karşı da kendi düşmanlık duygularını tatmin edip kitlelerde PKK'nin desteklenmeyen bir güç olduğu imajını yaratacaklar! Ancak belirtelim; baylar, geç kaldınız! Siz SHP'ye dahi kendinizi kabul ettirecek gücü bulamayacaksınız.

Yavuz Erkal için son bir söz daha söylemek bir yurtseverlik görevi olacaktır bizim için. Kendisi broşürü ile emekçilerin kafasında karışıklık yaratmaya uğraşacağına, kendi kendine sorunsun; kendisinin Kürdistan halkına karşı savaşmasının tek sorumlusu TC midir? Türkiye'de devrimi geliştirmeyerek, Kürdistan'daki savaşın TC'nin büyük güçle yürüttüğü bir düzeye gelmesine yol açanların payı da yok mudur? Biz halkımızın çektiği acılarda, faşizme karşı direnmekten kaçan sahte solcuların payı vardır der-

ken, bunların Yavuz Erkal ve daha birçok Anadolu çocuğunun Kürdistan'da suç işlemesinin ve ölmelerinin de sorumluluğunda pay sahibi olduklarını unutuyoruz.

Broşüründe, ekmek yediği kapıya fazla dokunmadığını hissettiren Yavuz Erkal'a bir başka sözümüz, ekmeğini ve keçilerini bol bol yiyip sırtından keyif çattığı Kürdistan halkının direnişine de küfredmemesi gerektir. Mülteci yaşam içinde kendini kaybeden o yarasaların oyunlarına daha fazla gelmemesi, kendisinin de sahip çıktığını söylediği demokrasi ve yurtseverliğin gereklerindendir.

Şunu söyleyelim ki, halkımızın PKK-ERNK-HRK önderliğindeki ulusal bağımsızlık direnişi her gün yeni mevziler kazanarak sürecektir. Çarpıtmalar ne olursa olsun, kan ve acı ne kadar yoğun olursa olsun, zafer mutlaka kazanılacaktır. Şovenizmin her türlü devrim kaçınılması yerle bir edilecektir. Gerçekler, senelerdir örümceklenmiş kafalarla, esnaf kurnazlıkları ile kendi kendilerini bitirenlerin beyinlerine dank etmeli artık.

PKK Halktır!

Sistem kadınları sermaye olarak nitelendirirken, bunun sermayedarlığını yapanların kimler olduğu da açıkça ortadadır: Özal-Evren ve onların görünmeyen sistem patronlarıdır bu sermayedarlar.

Kadın hak ve hukukundan dem vuran güruhların, kadınlarımızın öz katilleri ve onların kanını, canını dirhem dirhem yutan sistemin vampirleri olduğu gün geçtikçe tüm yönleriyle daha fazla açığa çıkmaktadır.

Bu kokuşmuş sistemi tarihin çöp sepetine atacak olan, PKK önderliğinde ve ERNK safalarında örgütlenen halkımızın tüm kesitleri ve özellikle de Kürdistan kadını, Kürdistan devriminde direnişi, Kürdistan'ın her

alanında yükselen ve bu onurlu görevin tarihi bilinci ile en görkemli direnişler yaratarak şehit düşen, Kürdistan kadınının sembolleri BESEYLER, AZİMELER, RAHİMELELER, ÇİÇEKLER ve HANIM YAVERKAYALAR'dan direniş bayrağını devralıp mücadelenin bu alandaki cephe örgütlenmesini daha fazla güçlendirerek, BAĞIMSIZ, BİRLEŞİK, DEMOKRATİK BİR KÜRDİSTAN'dan giderek sınıfsız toplumun oluşmasına kadar, PKK önderliğinde üzerine düşen görevi yaparak sömürgeciliğin ve sistemin çöküşünü hızlandıran bir itici güç olmasını bilecektir.

C. T.

DUYURU

Okuyucularımızdan gelen talep üzerine Feyka Kurdistan'ın konto numarasını yayınlıyoruz.

BfG.-Bonn,

Konto Nr: 12052421 00, BLZ: 38010111

...Ve İhanete İnat, Direndik...

Baştarafı Syf: 15'te

Düşman kesin sonuç alma amacıyla yönelmiş ve bu amaçla korkunç bir vahşet örneği sergiliyor. Arkadaşların alandaki varlığı birçok köylü tarafından biliniyor. Ama buna rağmen köylü bilgi vermemede diretiyor. Evet, direniş var ama, ihbarcılık gibi düşünülmeye gereken korkulacak şeyler de var. Öyle ya, her insan bir olmaz. Ya kendisini düşmana satmış alçağın biri çıkıp da düşmana ihbarda bulunursa?.. Veyahutta bizzat düşman askerlerini peşine takıp arkadaşların kaldığı noktaya götürürse?.. İşte, o zaman çok kötü olacak. Çünkü kış koşulları ve düşman gücü dikkate alındığında, böyle bir şeyin olması demek, kesinkes yoldaşlarımızın şehit düşmesi demek olacak. Ve kuşkusuz bu, halkı-

mız ve mücadelemiz açısından büyük bir kayıp olacak.

Bu ve buna benzer birçok soru vardı kafalarımızda. Bütün bu sorular da, 8 yoldaşımıza yönelik olan tehlikeyi seziniyordu. Ama biz, buna karşı bir şey yapamamanın büyük acısıyla kıvranıyorduk. Büyük bir öfke ve huzursuzluk içindeydik. Her haber saati yaklaştığında, istenmeyen haberi vereceği korkusuyla radyonun düğmesine çekinerek basıyorduk. Yüreklere ağza gelmiş vaziyette dinlenen radyodan böyle bir haber çıkmayınca, kesilmiş soluklar serbest bırakılarak derin bir iç çekiliyor ve ardından gözler, "Bugün de bir şey olmadı..." dercesine birbirine bakıyordu.

DEVAM EDECEK

Yazışma Adresi:
Berxwedan
c/o Feyka-Kurdistan
Kaiser Str. 151
5300 Bonn 1

Ödeme Adresi:
BfG.-Bonn
Konto Nr: 12052421 00
BLZ: 380 101 11

Danimarka 5.- dkr.
Avusturya 12.- s.
İngiltere 0.50 £.
Hollanda 2.- hfl.
Belçika 40.- bfr.

Norveç 4.- nkr.
Fransa 4.- ff.
İsviçre 1.50 sfr.
İsveç 4.- skr.
Avusturalya 2.- \$

Impressum: I. Korkmaz, c/o Feyka-Kurdistan

في احدى مقالاته يكتب الاستاذ خالد بكداش الأمين العام للحزب الشيوعي السوري ما يلي : " أما عند الشيوعية فهذان الاتجاهان غير متناقضين بين الأمم - المؤلف) بل يمكن حلّهما بشكل بسيط جداً هو التحرر من نير الاستعمار والانفصال عن الدولة المستعمرة وتأسيس دولة قومية مستقلة ومن ثمّ الاتحاد الاختياري الحرّ مع جميع الشعوب الأخرى في نظام اقتصادي عالمي موحد على أساس المساواة للتامة * هذه هي النظرة الماركسية - اللينينية تجاه القضية القومية ومسألة المستعمرات . يجب التأكيد مرة أخرى أن نضال شعب من أجل الحرية والاستقلال ضدّ الامبريالية ونظام رجعي شوفيني ذو طبيعة فاشية مثل النظام في تركيا لا يتناقض أبداً مع مصالح الطبقة العاملة للأمة الظالمة أي الأمة التركية .

المسألة القومية ومسألة المستعمرات بحد ذاتها معقدة وحساسة ، لذلك يتطلب من بروليتاريا الأمة السائدة وحزبها الطليعي أقصى حد من التفاني والاخلاص للمبادئ الاممية والتعاون بين الشعوب وأي تراجع عن هذه المبادئ يلحق أضراراً فادحة بمصالح الطبقة العاملة للأمة الظالمة نفسها ومصالح انتصار الثورة الاشتراكية في هذا البلد . ان المواقف النصفية تؤدي الى تشديد التوتر وتعميق التناحر بين الأمم والقوميات ، ليس فقط بين الأمم بل وبين عمال مختلف الأمم ، الشيء الذي يخدم مصالح الطبقات السائدة للأمم الظالمة والمظلومة . نعود الى القضية الارلندية مرة أخرى التي كانت في تلك الأزمنة أكثر المسائل القومية حدة من تلك التي كانت تواجه الشيوعيين ومنظمتهم الاممية . يقول كارل ماركس في احدى رسائله الى كوفلمان مايلي : " لن يكون أبداً بمقدور هذه الطبقة (أي العاملة) أن تقم في انجلترا بالذات بخطوة حازمة الى الأمام طالما لم تقطع نهائياً كل صلة لها بسياسة الطبقات السائدة في المسألة الايرلندية " .

اليم ، كما في فترات سابقة هناك رأى أنه لا يمكن أبداً للأمة المظلومة أن تتخلص من الظلم القومي والاستعماري الا فقط بعد انتصار الثورة الاشتراكية لبروليتاريا الأمة الظالمة . هذه الآراء غير صحيحة تماماً ويتناقض مع تعاليم الماركسية حول الثورة والمسألة القومية ، وخاصة مع نظرية لينين حول الحلقة الضعيفة في سلسلة النظام الرأسمالي * لنرى ماذا قال ماركس في هذه المسألة قبل أكثر من مائة عام ، في رسالته الى ماير وفوغت / نيسان ١٨٧٠ / انه يقول : " ان القضاء على الارستقراطية العقارية الانجليزية في ايرلندا عملية أسهل بما لا حد له مما في انجلترا ذاتها . ناهيك عن أن الارلنديين أكثر تحملاً وأشدّ ثورية ممن الانجليز * * * " .

البقية في العدد القادم

*** أنظر خالد بكداش - الشيوعية والقومية في كتابه ملاحظات وأراء في بعض قضايا الفكر والفلسفة والأدب دمشق ١٩٧٦ ص ٨٩ .

* أنظر رسالة ماركس الى كوفلمان - ماركس انجلز في الاستعمار ، ص ١٥٢
 ** أنظر لينين حول شعار الولايات المتحدة الأوربية . الأعمال الكاملة المجلد ٢٦ ، ص ٣٥٥ (بالروسية) .

*** رسالة ماركس الى ماير وفوغت ، ماركس - انجلز في الاستعمار ص ١٥٤

إذا أمكن التعبير يستطيع المرء إجراء مقارنة بين وضع كردستان تركيا اليوم ووضع أيرلندا في أواسط القرن التاسع عشر على الرغم من خصوصيات الظروف التاريخية لكل واحدة منها .
 عننا من المفيد الاستشهاد بما كتبنا من جلسات إلى ماركس بعد رحلة له في أيرلندا عام ١٨٥٦ حيث قال : "من الممكن اعتبار أيرلندا المستعمرة الإنجليزية الأولى وبهذا الصفة بالذات ، لا تزال تحكم كما من قبل بسبب قربها من المتروبول فلم أر في مكان آخر مثل هذا العدد من رجال الدرك وقسمات الوجوه الدركية الكحولية . . بلغت أعلى درجات الكمال عند هؤلاء . . المسلحين بالبنادق والحرايا والقيود اليدوية . . ومن جراء كل هذا بالذات يضيفنا من جلسات المكتسب الشعب (الإيرلندي - المؤلف) طابعا أصيلا . . فان هؤلاء . . لم يعودوا ويشعرون بأنهم في بيوتهم وفي بلد هم بالذات أيرلندا لأجل السلاسونيين ! (يقصد الانكليز) وهذا يتحقق الآن * .

اليس من الممكن القول ان كردستان تركيا جزء من الممتلكات العثمانية التي بقيت تحت السيطرة التركية الحديثة تحولت إلى مستعمرة داخلية لرأسمالية الدولة الاحتكارية التركية ؟ هل توجد في منطقة من العالم كمية أكثر من القوة العسكرية التركية الموجودة في كردستان ؟ ألم يكتسب الشعب الكردي اليوم طابعا نضاليا أصيلا ؟ هل يشعر الكردي أنه في بلده ؟ وأخيرا اليسهم حكام انقرة الذين يقولون ان تركيا فقط لأجل الأتراك ؟ ؟ ؟ نعم ان كردستان هي مستعمرة للدولة التركية بكل معنى الكلمة .
 طبيعة المرحلة ومسألة الشعار :

من أجل أن تنتصر حركة أمة طبقة أو أي شعب لابد من وضع البرنامج الصحيح لكل مرحلة نضالية ورفع الشعار الذي يتجاوب مع مصالح الجماهير وطبيعة المرحلة . ان لا يمكن للجماهير أن تناضل في سبيل شيء لا تؤمن به . يقول لينين ان ماركس كان يرى " ان مهمة العلم الصريحة هي ان يعطي شعارا حقيقيا للنضال في كل مرحلة من المراحل ، دون أن يغيب عن البال الطابع العام للنضال وهدفه العام أي القضاء تماما ونهايا على كل استثمار وكل ظلم * .

هنا يطرح نفسه سؤال من أجل ماذا يجب ان يناضل شعب مستعمر تحولت حياته الى جحيم لا يطاق نتيجة للاضطهاد الأسود ومنذ أكثر من خمسة قرون . لقد عمقت الدولة التركية الحديثة بسياساتها الاستعمارية والشوفينية الفظيعة عمقتا لشرح بين الشعبين التركي والكردي . ويوما بعد يوم تصبح الحياة ضمن الدولة واحدة غير ممكنة ومستحيلة .

ولذلك من الطبيعي أن يناضل الشعب الكردي من أجل حقه في تقرير المصير وحقه هو في إقامة دولته الوطنية المستقلة . فالاتحاد والنضال ممكن فقط في ظروف المساواة الكاملة بين الشعوب ورفق شكل من أشكال المساواة القومية هو لا استقلال سياسي والاقتصاد . وهذا لا يتناقض أبدا مع الاتجاه التاريخي العام نحو التقريب بين الشعوب وانشاء أسرة عالمية واحدة . يقول انجلس : " وهي (أي الدولة القومية) في الوقت نفسه مقدمة ضرورية لأجل إقامة التعاون الأممي المتناسق بين الشعوب الذي تستحيل سيادة البروليتاريا بدونه . ولاجل تأمين السلام العالمي ، ينبغي في المقام الأول ازالة جميع الاحتكاكات القومية أيما كانت ، وينبغي أن ينال كل شعب الاستقلال وأن يكون سيّدا في بيته بالذات * .

* انظر ماركس وانجلس في الاستعمار ، موسكو ١٩٨٥ (باللغة العربية)

** انظر لينين : من هم أصدقاء الشعب وكيف يحاربون ضد الاشتراكيين الديموقراطيين . ص ٢٨٧ - ٢٨٨

(بالعربية)

*** انظر رانجلز ودور العنف في التاريخ مجلد ٣ ص ٢٣٣ - ٢٣٤ بالعربية .

هكذا ومنذ الايام الاولى لها سلكت الجمهورية التركية سلوكا ازدياديا وقحا اى المناورة بين السلطة السوفيتية الفتية والدول الامبريالية مع ارجاع كفة الميزان الى طرف الامبرياليين . انهم اى الكماليون الى جانب سياستهم الهادفة الى الحفاظ على الدولة التركية وتخليص الشعب التركي من الاستعمار الاوربي قد مارسوا سياسة عدوانية اغتصابية * ضد الشعوب العربية والكردية واليونانية والارمنية . اى انهم واصلوا سياسة الدولة العثمانية الاستعمارية المتخلفة بهدف الحفاظ والحاق مناطق جديدة بالدولة التركية . وهذا ما فعله ايضا الطغمة العسكرية الحالية في انقرة .

ان معلم البروليتاريا الكبير لينين قد تنبىء بهذه الظاهرة . في تقريره امام المؤتمر الثامن لسوفيئات عموم روسيا / كانون الثاني عام ١٩٢٠ / حيث قال - انه على رأس الحكم في تركيا يقف الكاديت والاكثوريون (تشبيهه بالقوميين الروس - المؤلف) القوميين المتعصبين الذين مستعدون لبيعنا (اى السلطة السوفيتية - المؤلف) الى دول الائتلاف (اى بريطانيا ، فرنسا والخ . .) **

هذه هي سياسة الجمهورية التركية تجاه الاتحاد السوفيتي مثلا وحتى يومنا هذا . ان تركيا كانت دائما مستعدة لتحقيق مطالبها في الجمهوريات السوفيتية الواقعة في ما وراء القوقاز . وما زالت لها لفافة لهتلرية في فترة الحرب العالمية الثانية تؤكد ذلك بشكل لا جدال فيه * * * . نستخلص من كل ذلك ان الدولة التركية الحديثة هي استمرار للدولة العثمانية في سياستها تجاه الشعوب والدول المجاورة . وهذا ليس سمة تتميز بالطابع العدواني الاغتصابي . من ناحية اخرى ما زالت الدولة التركية تحتفظ بكردستان بكل خيراتها المادية والبشرية وقد تحول كردستان الى مصدر رخيص للثروات الباطنية وسوقا حرا للبضائع للصناعة التركية في ظروف انعدام المزاخمة التجارية . اليم يمكن للمرء ان يلاحظ بشكل ساطع الفرق الشاسع في التطور الاقتصادي والاجتماعي والثقافي بين غرب تركيا وشرقيها اى بين تركيا وكردستان . على الرغم من ان التطور الاقتصادي للجمهورية التركية قد سار بخطوات أسرع منذ اكثر من ٦٠ عاما . اى منذ بداية العشرينات . ان المناطق الشرقية من تركيا ما زالت تعيش في ظروف التخلف الملحوظ ومن كل النواحي بالمقارنة مع المناطق الغربية . ان المناطق الكردية تتطور بمقدار متطلبات التطور الاقتصادي لرأس المال الدولة الاحتكارية التركية . لقد مارست الحكومات التركية وتمارس سياسة التفرقة والتمييز تجاه كردستان في كل المجالات . طبعاً خلال تلك الفترة الطويلة جرت محاولات كبيرة في تركيا ، لكن كردستان كانت دائما بعيدة عن هذه الاصلاحات بشكل مصطنع . بالاضافة الى ذلك عاشت المناطق الكردية قرابة ٣٠ سنة في ظروف حالة الطوارئ العسكرية وذلك على فترات متتالية . لقد قتلت السلطات التركية ٧٠ ألف مواطن كردي اكثرهم من الشيوع والنساء والأطفال في اثناء قمع انتفاضة ديسيم الكرد ي عام ١٩٣٨ * * * * * . لقد بلغ مجموع الذين قتلوا على ايدى الاثراك الكماليين من عام ١٩٢٥ الى ١٩٣٨ اقربا بمليون كردي . يقول العالم السوفيتي ن . ف . كومافيد زه : ان تركيا الشرقية في الوقت الحاضر منطقة متأخرة ومتخلفة ليس فقط اقتصاديا بل هي كذلك ايضا من الناحية الاجتماعية والثقافية * * * * *

* انظر م . ا . كسرتيان . موجز تاريخ تركيا . موسكو ١٩٨٣ باللغة الروسية .

** انظر ف . ا . لينين - الأعمال الكاملة مجلد ٤٢ ، ص ١٢٥ (بالروسية) .

*** للمعلومات انظر مذكرات المرشال جوكونف .

**** انظر موجز تاريخ تركيا ص ٢٠١ ، بمصدر سابق .

***** انظر كتاب : تركيا تاريخ اقتصاد وسياسة . موسكو ١٩٨٤ ص ١٧٣

ك . سِيَّهَان
=====

ان تاريخ الشعب الكردي هو تاريخ نضاله من أجل وجوده القومي والتحرر والاستقلال . لقد خاض الأكراد نضالاً بطولياً ضد أعداء مختلفين في الفترات التاريخية الغابرة . وطن الأكراد كردستان قسمت لأول مرة في القرن السادس عشر بين الدولة الفارسية الصفوية والعثمانية . حدث التقسيم الثاني بعد الحرب العالمية الأولى بين المستعمرات البريطانية والفرنسية وإيران والدولة الكمالية التركية الناشئة . لسنا هنا بصدد تفاصيل التقسيم وجزئياته . المهم هنا أن الدولة التركية الجديدة بعد مساومات عديدة مع المستعمرين الانجليز والفرنسيين استطاعت الحفاظ على الجزء الأكبر من كردستان تحت سيطرتها والغاء معاهدة سيفر الكرتونية (١٠ آب ١٩٢٠) بمقابل تأييد الحكومة التركية لبريطانيا والدول الاستعمارية الأخرى في موضوع المضائق وذلك ضد المقترحات السوفيتية . حدث كل هذا في مؤتمر لوزان (٢٤ تموز ١٩٢٣) . مثل تركيا في هذا المؤتمر أكثر الشخصيات التركية مكرماً واحتياجاً ألا وهو عصمت اينونو .

* مع العلم أنه نشر قبل عدة أعوام كتاب تحت عنوان - PKK (أى حزب العمال الكردستاني) ثورية أم ارهابية؟ للمؤلف المعروف كمال برقاي . الكتاب يتصف بالصفات المذكورة أعلاه .

العالم لمعركة الشرف هذه ، فأديت أولى مهاكم حين أددت حزب العمال الكردستاني لشعوب العالم . أما المهمة الراحنة فهي حماية هذا الامر ، أي حزب العمال الكردستاني الذي شكلته . فمن أجل الاجهاز عليه يسعى العدو للإجهاز عليك أنت ، لذا يجب ألا نعطيهِ الفرصة ، وتعتبر مهمة حماية حزب العمال الكردستاني و (APO) مهمة ملحة للشعب الكردستاني قبل أي أحد آخر . ننادي وكلنا أمل بأننا قمنا بحماية شرف الاكراد وكردستان حتى في أصعب الظروف . ولعل الطريقة المثلى الوحيدة لاختار الالام التي عاشها أبنائك هي التضحية في معركة الشرف هذه .

أيها الحزبيون ! كل واحد منكم يمثل حجر أساس للثورة ، وأن الدماء التي تسكبونها هي ضريبة الثورة . يتابع كل ثوار العالم الدور الثوري الذي تلعبونه ، بفيرة ثورية كبيرة . انكم تثبتون وتؤكدون بأنكم لا تتلون بهذه المهمة . يجب ألا تنسوا ضرورة السير في طريق الضال دون اهمال أوجه الاحتياطات والتدابير اللازمة . عظمة مواجعتكم للالام التي تعانيونها ستتحول الى موت مقدس وحيد . شريفة حرة . فأكبر أمانى الشيوعي الكردستاني هي اللحاق بقافلة الشهداء الذين قادهم حقي ومظلوم امنيتنا جميعا أن يتحقق أملنا هذا . أن نذوق طعم هذا الامل .

الى البشرية التقدمية في العالم ! .. ان مقياس انسانية الخراء هو حفاظه على معرفته . فمن أجل اغقادنا صفة الانسانية مارس العدو الذي يدعي الانسانية ، بحثنا كل أنواع الممارسات الحيوانية (اللانسانية) واستهدف شرف الانسانية من خلالنا ، لقد انتهك حرمة الشرف الانساني . وارتكب المجازر بكل دناءة وقذارة . لكننا رغم كل ذلك حامينا عن انسانيتنا وحافظنا عليها . وجعلنا من أجسادنا دروعا لحماية شرفك . لازلنا نخوض عمار هذه المعركة . لقد أكد الشيوعيون من خلال أعضاء حزب العمال الكردستاني مظلوم وكمال وخيرى في زنانات ديار بكر ، أنه لا يستطيع أى شيء من صنم الانسان أن يغلب ارادة الشيوعيين الذين يجسدون الايديولوجية الشيوعية في أنفسهم .

أيها الشعب الكردستاني الشجاع ! لقد فهموا من خلال زنانات ديار بكر بأنهم لن يتمكنوا من الاجهاز عليك وابادتك ، وسنعلمهم ذلك أكثر فأكثر .

الى المفزة الاولى والمنظمة لبروليتاريا كردستان حزب العمال الكردستاني !

تعتبر دماء شهدائنا خير دليل على صحة الايديولوجية وعدالة القضية اللتان نتبناها .

أيها الرفاق ! ..... التفتوا وانظروا الى تاريخ حزب العمال الكردستاني ، فلن تروا سوى الدماء . لقد حولوا وطنكم الى بؤرة تراكمت فيها الوحشية والمجازر والظلم وكل ألوان اللاشرف والازدواجية والخيانة والانانية . من أجل تمزيق وخرق هذا الوضع يجب أن نتحرك بقلوب مملوءة بالشرف الانساني وأمفة محشوة بارادة شيوعية فولادية . احموا قائدنا (APO) الذي منحنا الشرف والمعرفة ومما يجب ويستحق أن يموت المرء في سبيله ، وملاً قلوبنا وعقولنا بالحماس والاندفاع ، وأسس تنظيمنا الحقيقي حزب العمال الكردستاني الذي ظلمنا تعطينا اليه على مدى تاريخنا ، ويمنحنا المبرر في حياة الاعتقال ووضع حدا للتمزق والتجزئة وخلق تاريخ الانسانية وظروف وطننا بخامة . انه بانى حزب العمال الكردستاني وهو الذى عليكم ولقنكم فكر الاستقلال الذى ترفعون رايته خفاقة فعضني جبال وطنكم . هو الذى انتشلكم للحفاظ عليكم كشعب يعيش في وطنه الذى حوله المستعمرون الى مستنقع ضحل . طالما تستمر حرب استقلالكم ستعرضون للخسائر وسيكون هناك من يترككم وفارين وخونة ومرتدين . لاتغفلوا عن هذه النقطة . ان وجودكم مرتبط بالالتفاف حول المشعل الذى ينير وطننا ومرشدنا وقائدنا العظيم (APO) . حتى الان كانت تحرككم عبون التاريخ والبشرية وشعبنا ، تحرككم أنتم الذين حرستم كردستان وشعبها وضحيتم بدمائكم في سبيلها . فلتحرس عيونكم قائدنا العظيم (APO) حيث تبدأ مسؤوليتكم التاريخية . واعلموا بأنكم لا تتمتعون بحق اغماض عيونكم . ولا تنسوا بأن الامبريالية ورجعية المنطقة لاتفوت أية لحظة وتسعى باستمرار لاخذ (APO) منكم . ليوجهوا بذلك ضربة قاصمة لدماعك .

اننا نعيش وسنظل مرفوعي الرأس لكي نكون لائقين بقائدنا العظيم الذين ندين له بانسانيتنا كما ندين لحزب العمال الكردستاني العظيم وللشعب الكردستاني والشيوعيين في العالم وللانسانية . انه لشرف كبير لنا أن نموت . فهذا دينكم المستحق علينا . الشرف هو الموت ! هو الشهادة !

معقلو حزب العمال الكردستاني
في زنانات ديار بكر

لقد افتتح الحزب البلشفي عصر الثورات الاشتراكية في العالم : وأصبح حزب العمال الفيتنامي ممثل حركات التحرر الوطني ضد الامبريالية . وفي يربنا يقوم حزب العمال الكردستاني بتنظيم وقيادة بمعارضات شعوب الشرق الاوسط ضد الامبريالية التي تزداد شراسة بشكل ملحوظ . لذا فكل مجموعة على حزب العمال الكردستاني وكل جهد رام لصدده عن النضال ستكون خدمة للثورة المضادة ، لقد خابن الوقت الذي يؤكده فيه الشعب الكردستاني على أن اليهودية ليست قدرا حتميا . فالحياة الانسانية لايمكن أن تتحقق الا بثحنين الحياة كشعب مستغل وبخلق القيم بحرية ؛ وقد خلقنا الفرصة لكي نعيش مثل هذا الشكل من الحياة . فالمعركة التي بدأها حزب العمال الكردستاني هي أكبر فرصة لوضع حد نهائي لشكل الحياة الذي يعيشه الشعب الكردستاني . من أجل ادراك هذه الفرصة وتعظيم الانسانية باضافة قيم جديدة اليها كعضو لاشرة الشعوب الحرة في العالم ، يجب الاصطفاف تحت قيادة حزب العمال الكردستاني ورم هذه الصفوف وعيش محاسبة الالاسنين مع العدو ؛ وها أنت قد لفت أنظار

نداء أسرى حزب العمال الكردستاني الى الحزب والشعب والبشرية :

لم يهم العالم أمر كردستان في أى وقت من الاوقات كما يهمه الآن. ولم تكن الحسابات على كردستان دقيقة بهذا القدر في أى زمان. ولم تكن نظرة القوى الخارجية الينا جدية لهذا الحد. ولم تزيد نعمة عدونا علينا بهذا القدر في وقت من الاوقات. ولم تصل وحشيته الى هذا المستوى في أى وقت من الاوقات. فالظلم وصل الى أبعاد جنونية.

من المعروف أن أغلب الشعوب الحرة في العالم وصل الى حريتها بعد أن عاشت مثل هــنـد المصاعب التي نعيشها نحن. فذلك هو ثمن الحرية الذي لابد منه. والذين لم يتجرأوا على دفع ثمن هذا الثمن هم الذين لم يحظوا بنيل شرف جيش كهذا. حينئذ، تحية لشعبنا الذي بدأ بدفع ثمن الحياة الحرة. اذ بدأت تفتح براعم شجرة الحرية في كردستان. تحية للمناضلين الذين تفتحوا في جبالنا الشماء مثل البراعم. تحية لحزب العمال الكردستاني الذي يقود ويدير محاسبة شعبنا مع التاريخ. تحية لقائدنا العظيم (APO) الذي يجسد في نفسه النضال ضد العدو، وضمن وجسود الشعب الكردستاني من خلال القيم التي خلقها، ويقود المقاومة المعاصرة في الشرق الاوسط. نحياكم من سجن ديار بكر أيها القائد العظيم ونحيي البعيرة في شخصكم. لقد كلفتمكم ومـنـزـالـنـزـال وستزال تكلفكم الحياة بمهام جسام دون مشورة أى واحد منا، هذه قاعدة الحياة التي لا يمكن الاعتراض عليها. والمعروف أن المرء يستخدم ارادته الحرة ازاء مثل هذه المهام، فاما يقبلها واما يرفضها ويعترض عليها. لذا نرى أنفسنا كشعب وكحزب وككوادر حرييين مدعوين في المرحلة الراهنة لانداء مهام يلقيها التاريخ على عاتقنا.

لقد وقعنا بين يدي العدو بينما كنا نوءى مثل هذه المهام، وبعدنا عن الجبهة التي عيننا النضال فيها. يستمد اعتقالنا طبيعته من طبيعة نضالنا. ولكن المهم هنا هو أنه لم ولن يثتقلي أمر المحاسبة التاريخية التي بدأناها. سيستمر نضالنا بنفس الوتيرة في جبهة أخرى ولكن هــنـد المرة في ظل وحشية أكبر. نقول وحشية أكبر لاننا في هذه الحرب لا نملك أية وسيلة للدفاع عـنـنـا أنفسنا سوى المعرفة التي نتمتع بها. ورغبة منه في دفعنا للهيانة يتحمل العدو علينا بـسـمـل قواه، ويسعى للاجهاز على الحزب بهذه الخيانة. واستهدف حزبنا من خلالنا والشعب من خلال حزبنا.

لقد انخرط الشعب الكردستاني لأول مرة في تاريخ عبوديته، في معركة مصيرية بوعي ضرورة أن يكون شعبا تحت قيادة حزب العمال الكردستاني. انتهاء حزب العمال الكردستاني في هذه المعركة يعني انتهاء الشعب الكردستاني نفسه. هذا هو الهدف الذي كانت ترمي اليه وحشية العدو التي مارسها بحق أسرى معركة وحرب التحرير الوطني الكردستانية. لذا لم يكن أمامنا خيار سوى مباينة هذه الوحشية، وهي نفسها المهمة الملقة على عاتقنا. كنا حديثي العهد بالنسبة لهذه المهمة.

فلم يحملها أحد قبلنا. أي أننا لم نكن نملك أى ميراث نستند عليه. كان علينا أن نقاوم ونكافئ ميراثا لنترك نهجا نضاليا للمستقبل. بالطبع لم يكن بمقدورنا تعليق النضال متحججين بعـمـم وجود ميراث نعتمد عليه. تعليق النضال. يناقض المقاومة، الشرط الاساسي لوجود حـزـب العمال الكردستاني. وهذا ما شكل أساس مقاومتنا. حين استهدفنا العدو. الا أن كوننا مانح زال حديثي العهد بهذه الحرب قد تسبب في حملنا الكثير من عوامل التخلف. مما أدى الى وقوعنا في نقاط الضعف بين الحين والآخر، وأحيانا الى تأخرنا في اظهار سياسة مقاومة تتناسب معـمـم ايدئولوجيتنا. ولكن ثقتنا بالممارسة العملية وصحة ايدئولوجيتنا لم تتزعزع في وقت مـمـم الاوقات. وحولنا المحاكم المبنية على أساس محاكمة حزب العمال الكردستاني الى أماكن لمحكمة الاستعمار، وأظهرنا باستمرار ثقتنا بأننا كشعب لم ولن ننته أبدا، وإيماننا بايدئولوجيتنا.

HÎLPÎŞKÎNA HAVÎNÊ BÎ PÊŞKETÎNA BERXWEDANÊ Û LÎVBAZÎYEN XURTDÎBÎN BERDEWAM DÎKE

Çima Mêtîngerên Faşîst Bedeng Dimînin?

Serketînên ku pay (du) Gavên Buhar û Newroz'ê behtir xurtbûn û bi Hilpişkîna Havînê bideştetîn, mêtîngerên faşîst kirin nava bêdengbûneke gelek mezin. Cunta faşîsta ku pêşketînen li Kurdistan'ê bi hişkî ji alema gişî dixwaze veşêre, weke ku tu bûyer nebin xwe dilivîne. Gava ji hêlekê haziriyên nûh birêve dibe, ji hêla din jî duxuyaniyên xwe de, *"temana kêrikariyê re hindek maye"* dibêje. Ev herdu tewrên ku hevdû derewkar derdixînin, bêçaretîya cunta li pêşberê têkoşîna me didin der.

Ji alîki berpirsiyarên rejîma (hukma) faşîst di karvaniya (pratîka) xwe de nikarin rastiya şerê li Kurdistan pêşvedîçe biniximînin, lê ji aliyê din bi serhişkî xwe jê dur digrin ku nav li vî şerî lêkin. Ev rewş diyar dike ku, mêtîngerên faşîst xwe dane hin haziriyên nûh. Ji bona bikaribin van haziriyên xwe bi rengê qomployan di rojên bên de bikarbênin û bala xelkên dinê biqulibînin derne din, berpirsiyarên cunta rasttir dibînin ku bi bîngêhî deng dernexînin. Herwusa, ger li derveyî û ger jî li hundurê welat

gelek pergala û pirsgirekan diafirînin û bi vî avahî dixebitin ku bala alema gişî bîkşênin ser hin rûdanên din yên derewîn. Lê em dixwazin li vira yekcardin bêjin ku, bilî hemû keftûlaftên wan, gelek jê durin daku bikaribin jehatî bin. Bixwazin û nexwazin jî, necar dimînin têkoşîna me ji ber çavan derbasbikin.

Wezîrê Karên Hundurî ê Tirkiye Yildirim Akbulut, duxuyaniyeka xwe de li dawîya miha Hezîranê, *"propaxanda kêrikariyê xwe quliband bajarê Stembolê"* got û wusa tîrsa dilên xwe anî zman. Duxuyaniya xwe de gotînen xwe bi vî avahî berdeyam kir: *"Çetên xirakar, daku xebatên xwe li dijî yekbûna welatê me û rejîma me bêbetlanî birêvebibin, her fîrsend û derfetê bikartênin. Rêxistinên kêrikar, bi rêya sazîkirina eniyên yekîtiya him û livbaziye, dixwazin xebatên li dijî welatê me bilezînin; bi rêya bi rengê veşartî (illegal) derbaskirina hêzên milîtan ji tixuban xwe dihelîfênin êrîşan..."* Y. Akbulut, bi van gotînen xwe dixebite ku bejê, kaniya livbaziye me

yên rizgariya netewî ku bi tu avahî nikarin pêşîya wan bigrin, hêzên biyanî ne. Duxuyaniyeka xwe a din de jî vî yekê digot: *"... Em nikarin mêtînyekê bidin daku em bikaribin bêjin, wê rûdan di vî rojê de bêne dawîkirin. Rawestandina kêrikariyê, bi guhurdandina baweriya hêzên derveyî û hêzên dibin leyistokên wan ve girêdayîye. Lê belê dewleta Tirk wê serê xwe li ber wan natewîne û çî hewce be wê bike..."*

Roja 30'ê Hezîranê rojnama bi navê "Tercuman", bi tîpên gir van sernivîstan da belavkirin: *"PKK li Îraq'ê qempên nûh sazîkir. Xain, rewşa êrîşê de ne."* Ev nûçên bi vî rengî, tîrs û bizdana ku cunta faşîsta Tirkan ketî nav de dan der. Herwusa, di eynî demê de gelek agahiyên din di rojnaman de hatin weşandin. Di van dengûbehsan de, li ser haziriyên leşkerî dihat seknandin, lê pêre jî dihat xwestin ku mamhostayên û memurên li Kurdistan'ê delametên xwe dîkin, çetir li bin qontrolê bîngirtin. Rojnama "Tercuman" di vî barê de duxuyankir ku dewlet haziriyên nûh dimeşîne û li

derî vî jî, belavkir ku mamhostayek behtirî 3 salan nikare li heremekê karbîkê û piştî 3 salan wê vegere bajar an gundê xwe; ev yek hatiye biryargirtin.

Gava meriv pêşketînen miha dawî û duxuyaniyên mêtîngeran bêne ber çavan, rastî sedema bêdengbûnê gelek bi hesanî dikare bê fahmkirin. Ê din mêtîngerên faşîst, daku têkoşîna me ku li Kurdistan'ê rayên xwe girtiye, bi perçiqênin, li du hin qomployên babetî ne. Nexasim, Wezîrê Karên Hundurî Yildirim Akbulut, *"niha jî tixuban kesek xwe ji derveyî welat derbasî welat nakê"* got û bi devê xwe îtiraf kir ku, têkoşîna me xwe li welat bîngêh kiriye.

Di rojên pêşîya me de, herçuqasî êrîş û qomployên nûh yên mêtîngeran wê bîngirtin jî, wê têkoşîna me a rizgariya netewî jî her aliyê ve bi gavên herî gewre pêşve here û xurtbibe. Herçuqasî bêdengbûna mêtîngeran îşareta hin êrîşên nûh datîne holê jî, ê din têkoşîna me gihaye wê himê ku bikaribe her cure êrîşê bêhuda derxîne.

Ji Dilê Kurdistan'ê Dengûbehsên Livbaziyan Nûh Tê

Pêvajoya Hilpişkinên Bi-har û Havînê de li derûdorên bajarên Çolamêrgê, Şirnex, Perwarî û Qilaba bi dehan leşkerên dijminan, taliya livbaziyan bicih hatin, hatin tunekirin. Hêzên me yê şoreşger ku rewşa cengê li dijî yekîtiyên dijminan dijin, hinek ji têkoşerên xwe yê hogir û hêja şehîd dan. Li berambera vê yekê jî, di nav refa dijminên mêtîngerên faşîst de bi sedan leşker hatin bêbî-zavkirin. Li van derdoran ku dilê Kurdistan'ê datînin holê; mêtîngeran, derbên mezintir ku dîroka xwe de leqa nebibûn, girtin.

mekê dirêj û nexasim piştî pe-qandina narîncokan ji dur, karin xwe nêzikî cihê bûyerê bikin.

2- Roja 16'ê Nîsanê 1986'an dora (seet) 5.00 beyanê (sibê) li çiyayê Gabar, mabeyna yekîtkî me a şoreşger ji Hêzên Rizgariya Kurdistan (HRK) û hêzên leşkerî yê dijmin şerekî gelek dorfireh derket. Êrîşa dijmin a bi armanca tunekirina hêzên me destpekiribû û bilî yekîtiya taybetî a ji 25 kesan, çetên milîs yê Derwêş ji tekil bûn, ji hêla yekîtiya me a rizgariya netewî bi tektîkên hosta hat pûçkirin.

3- Dîsa di eynîrojê de, gava li çiyayê Gabar pozberî (levxistin) berdewam dikir, rûdaneke din jî pêkhat. Roja 28'ê Adarê 1986'an, roja ku qomutanê mezin rêheval Mahsum KORKMAZ ronakrewan (şehîd) bû, di vî şerî de rêheval Qalender ÎLHAN (Metîn) jî brîndar ketibû û ji hêla hevalên wî li çiyayê Gabar hatibû veşartin û brînen wî dihatin pêçandin. Taliya glîkî cihê wî ji hêla dijminan hat peyda kirin û ew jî şehîd ket. Bi destpêka 9'ê Nîsanê pêde dijmin, cihê ku rêhevalê me ji li wir bû, tevayî heremê zivirand. Ji ber ku dij-

dare. Lê dijmin, nekarî wêrîna nêzikbûnê şanî bide û bêbextê bi navê Sûleymanê Mehdînanî ku glî kiribû, kire pêşiya 3 serbazên xwe û şiyand ser wî. Rêheval Metîn ku li benda dijmin mabû ku xwe baş nêzik bike, narîncoka destê xwe de gava dijmin nêzik bû bikaranî û heta kêliya dawî berxwedaneke gelek bilind danî pêşiya çavan. Taliye peqîna narîncokê her 3 serbazên dijmin û bêbextê xiniz hatin kuştin û hogir Metîn jî tekilî kerwana şehîdan bû.

Berxwedana hogir Metîn, li ser gundiyan derdorê tesîreke gelek mezin rakir. Rêheval Metîn ku baş zanî bibe tîmsal û numenekî canfîdekariyê, wêrî-nê û baweriyê; rehevalek bû ku bi şervaniya xwe ji mêj mafkiribû, bighije merteba lehen-giya netewî û hevalekî gelek hêja bû.

4- Roja 22'ê Nîsanê 1986'an li gundê Kereşa navça Şirnexê şoreşgeran dest danîn ser bêsima (têlsiz) keyê (muxtar) gund. Ji ber ku keyê gund glîkarî jî dikir, 100.000 Lîrên Tirkî ceza peran jê re hate birin.

5- Roja 29'ê Nîsanê 1986'an êrîşek li dijî yekîtiya dijmin ku xwe li gundê Omyanus navça Perwarî bicih kiribû, pêkhat. Leşkerekî dijminan brîndar ket.

6- Roja 29'ê Nîsanê 1986'an li gundê Kaal navça Perwarî şerek di navbera hêzên şoreşger û çetên milîs yê gundê Osyan derket. Gundikî welatperwer brîndar bû.

7- Roja 11'ê Gûlanê li ser rêya Qilaba û Ava Hêzilê li derdora Elean, şerek di navbera yekîtiyên mêtîngerên faşîst û yekîtkî HRK pêkhat. Di vî şerî de serleşkerek (subayêk) û 2 leşker hatin kuştin û gelek ji leşkerên dijmin brîndar ketin. Bilî vê jî segurek (seyekî gurî) ku dijmin dema levxistinê de li dijî hêzên şoreşger bikartanî, hate kuştin.

Şer û livbaziyan ku me berî nihan jî belavkiribû û niha nûçên dorfirehtir li derheqê wan berdestê me bûne û li qîrexa Ava Hêzil, çiyayên Gabar û Çirav û navçên Perwarî û Qilaba ûhw. bicih hatin, evên jêrin:

1- Miha Adarê de li herema Bestler qîrexa Ava Hêzil'ê livbaziyeke li dijî qereqola dijmin pêkhat. Li girên nêzikî qereqolê û rex qereqolê kemînen narîncokan (bomban) hatin vegirtin û panqert hatin daleqandin. Yekîtiyên dijminan, piştî de-

Yekîtiya me a rizgariyê a ku têgihîştê, dijmin dixwaze bi rengekî dijwar dorê bigre, cih de serwextî xwe bû û bi lez ber li ser hêzên dijmin barand. Yekîtiya me a şoreşger dijmin ji paş zivirand û kemînek (xefîkek) vegirt. Taliya vê kemîn vedanê de 4 leşkerên dijmin kuşt. Li ser vê bûyerê dijmin kete nav xof û tirseke mezin. Bi rengekî şaşûmaşî necar ma ku xwe paş ve bikişîne. Yekîtiya me a rizgariyê a çekdarî di vî şerî de tu derb negirt û bê hundabûn xwe rizgar kir.

minên faşîst, nekarî yekîtiya me a rizgariya netewî têxin kemîne, roja 15'ê Nîsanê destpêkirin ku êrîşa tunekirinê birêve bibin.

Yekîtiya dijmin ku di niqta êrîşê a yekemîn de derbên giran girt, nacar ma ku xwe bide paş. Paşê bera xwe da niqta duwemîn ku rêheval Metîn li wir bû. Herçuqasî ev rêhevalê me brîndar û tenê bû jî, dijmin newerî xwe nêzik bike û banga xwebî-destdayînê kir. Rêheval Metîn, bersiva xwe de ji dijmin xwest ku bîna wî û diyar kir ku brîn-

Lê belê di vişeride yekîtiya me a cenga şoreşger, rêheval Emîn DAL (Hesen) şehîd da. Hogir Emîn ku mêrxasîkî gelek mezin danî holê, herçuqasî brîndar jî bû, ilmê hevalên xwe bi dorgirtina dijmin pêanî û bi duruşma "Bijî PKK" canemêrg bû.

8- Roja 16'ê Gulanê 1986'an kemînek li pêşberê yekîtikî dijminan ku ji tabura gundê Xirbikê Bestê navça Şirnexê bo yekîtiya li gundê Omyanus xwe cih kiriye, erzaq dibir, hate vegirtin. Taliya kemîne, barê 6 qantiran erzaq kete destê şoreşgeran. Dijminê ku ditirse bi derfetên xwe erzaqê bikşene, bi gundiyan welathêz dida kişandin. Domana kiryarê de, axaftinek li gundiyan hat kirin û hat êşkere kirin ku ji bo leyistokek çawa mîna hacetan tîn bikaranîn û şixulandin.

9- Roja 20'ê Gulanê 1986'an, yekîtikî me a şoreşger ji pira ava Xeburê derbasî Kurdistanê Başûr bû. Piştî seetek rêveçûyîn, mayînek peqî û têkoşerekî mêrxas şehîd ket. Taliya peqîna mayîne ku ji hêla yekîtiyên dij-şoreşger hatine vegirtin, hogir Mehmet Emîn SEZGİN (Hacı Omer) şehîd bû.

10- Roja 22'ê Gulanê şerek li çiyayê Çiravê derket. 3 şoreş-

gerên me ronakrewan ketin. Dijmin, bi destika balafiran, bi top û rokêtan û bi çekên nîv-otomatîk êriş kir, lê di sa ji derbên xedar girt; 2 serleşker (subay), 18 serbaz û 4 bêbext bi mirinê hatin cezakirin û herwusa jî, hêjmareke bilind ji leşkerên dijmin brîn girtin.

Şer, car-carnan bi rengê zivirandinan, car-carnan jî sing ber sing berdewam kir. Yekîtiya me a rizgariya şoreşger, domana pozberiyê de tektîkên leşkerî yên jîr û jêhatî birêvebir û hêzên dijmin paşve revand û belavkir.

Di vi şerî de rêhevalên bi navê Abdullah ACAR (Yasar), Abdulqadir HANÇER (Hacı Musa) û Ekrem ... (Adnan) şehîd ketin.

Li derî van livbazî û şerên bicih hatin, xebatên konevanî û ramyarî jî, yên ku konevaniya dij-şoreşgerî yên dijmin û di nav refên gel de dimeşene bêtesir dikin û planên dijmin tarûmar dikin, hatin birêve birin.

Çetevaniya ku dijmin dixwazê serdest bike, li gundê Rûpîn navça Qilaba û gundê Osyan navça Şirnexê hate

belavkirin. Hêzên me yên şoreşgeriya çekdarî, bala dorke-sên ku çek ji dijmin girtine an dixwazin bigrin kişand û otorîta şoreşgerî li ser wan paland. Gava hinek ji yên çek girtibûn taliya xebatên qinyadê çek li dewletê vegeandin, yên ku dixwestin hêj bigrin jî, dev ji vê daxwaza xwe berdand. Mêtîngerên faşîst, li berambera van pêşketinan, gava hin çek di sa komkirin û girtin, hinek kesên xwestin çekan vegeandin girtin û kirin hepsan de.

Nîştêyên navça Qilaba û gundên derdorê ku potensiyaleka pêwîst a nîştîmanhêz datînin holê, daxwaza dijmin bo çetevaniyê nepejirandin (nederivandin) û berxwedaneke bêdeng lê gelek mezin û birûmet şanî kirin û dikin. Gelê xopanê ku ji livbaziyan xweragirtina Partiya me tesîreke gelek kurt girtiye, grêdana xwe bi Partiya me re bêhtir xurt û jidandî dike. Mêtîngerên faşîst yên ku vê taybetiya gel gelek rind fahmkirine, lewma bi serhişkî pêşketinên şoreşvanî yên li vê heremê vedişêrin. Gelê dorhêlê ku dekûdolabên dijmin yên çetevanî yê pûçkir, yên ku çek ji dijmin distênin, demekî kinde pişange û rabirî (tecrît û teşhîr) dike.

Li Bîngol'ê (Çabaxçur) Berxweden Bihîm Dibe

Derdorêkî ku li wir Hilpişkîna Havîne bi kiryarên dorfireh hat jiyankirin, derdora bajarê Bîngol'ê ye. Mêtîngerên ku bi xwedestdayîna bêbextekî bi navê Hidayet Bozyîxît ê bêşeref, bawer dikiran wê bikaribin pêşîya pêşketinên şoreşger li dora bajarê Bîngol'ê bigrin, li bendê rawestiyabûn ku li vê derdorê berxwedana şoreşger rayên xwe negre. Bihar û Havîne de, hemû hevî û daxwazên mêtîngeran di avê de çûn.

Li herema Bîngol'ê xweragirtina şoreşgerî rayên xwe dagerand û giha merhelên ku ê din nikare bê qutkirin. Kirya-

rên me yên berxwedana çekdarî ku bi Gava Biharê dorfireh û ragirtbûn, domana Havîne de jî berdewam dikin.

Dawiya miha Hezîranê de yekîtiyên HRK bi livaziyan xwe yên referê, tesîreke konevanî a dorfireh li heremê afirandin.

Hêzên HRK li gundê Toprak navça Kîxî bajarê Bîngol'ê êrişek pêkanîn. Domana kiryarê glîkarek bi navê Nurettin Akan ku wê kêliyê li gund bû, hate kuştin. Piştî livbaziya belavkirina belavokan û axaftinek li gundiyan hat kirin pêde, Nurettin Akan ku şixuriya wî bi

delîl bû, rastûrast bi erêgotina gundiyan hat cezakirin.

Destpêka miha Tirmihê (Temmuz) li gundê Xezik (Kuruca) bajarê Bîngol'ê jî, nokerek din hate cezakirin. Di mabeyna yekîtikî operasyonan ku li ser vê bûyerê dihat gund û yekîtiyên me yên rizgariya şoreşgerî de, şerekî dijwar derket. Domana levxistinê de dijmin, yekîtiyên xwe yên balafiran jî bikaranî. Xwest yekîtiya HRK tune bike. Mîna agahiyên gihan me, di vi şerî de yekîtiyên me yên şoreşger tu xusar negirtine, lê karîne balafîrekî dijminan li erdê bixin. Balafîr hate îmhêkirin û kesên

tê de jî, wek tê gotin, giş mirine. Li pêşberê tektîka hosta a yekîtiyên şoreşger, hêzên dijmin necar mane ku paş ve birevin.

Bilî van bûyeran, tê gotin ku yekîtiyên şoreşger êrişek ji birine ser xaniyê bêbextê bi navê Hidayet Bozyîxît. Weke ji dengûbehsên rojnamên mêtîngeran diyar dibe, 2 mirovên bêbextê xîz hatine kuştin û yên din yên ku li mal bûn brîndar ketine. Hêjmara brîndaran gelek bilinde û di nav wan de zarokên serekê DYP (Partiya Réya Rast) navça Genç'ê jî hene.

Li Şemzînan Derbên Giran Li Çetên Milîs Ketin

Ji ber ku roja 15'ê Tebaxê 1984'an li kêleka navça Êrûhê li navça Şemzînan ji livbaziye berxwedanê birêveketin, di navbera mêtîngerên faşîst û hêzên şoreşger de li derdora Şemzînan şerên dorfireh encamê de derketin û berdewam dikin. Mêtîngerên faşîst ji bona ku prestîja xwe a ku ji bin hejiyabû ji nûh ve serdest bikin, dest bi êrişên herî dijwar kirin. Li kêleka rastûrast bikaranîna yekîtiyên xwe yên leşkerî, bi rengekî dorfireh karên rêkxistina çetên milîs ji birêve birin. Bivî avahî dixwazin tevgera me a berxwedanê, ji 2 hêlan bikin bin êrişan û dixebitin wusa hêzên me tune bikin.

Di vê dema talîyê de mêtîngerên faşîst, li herema Şemzînan dest avêtine tektîkên nûh. Yekîtiyên ordiya xwe rastûrast natevgirînin; behtir avahiya sîxur û çetan dilivînin û dixwazin wusa biçin encamê. Gelek qereqolên xwe radikin; û dixwazin bi kemîn vegirtinên bi destê yekîtiyên xwe yên peyayî (seyyar) encaman bidest bînin. Van yekîtiyên xwe yên ku li tu derê nebicihin û timûtim

bizavê de ne, derdixin deşt û çiyên û bi rêya wan kemînan vedigrin û wusa dixebitin encaman ji xwe re bidest bînin.

Li derî van tektîkan, hertim operasyonan li gundan bicih tînin, girsên gel tehdît dikin û dixebitin bi vî terzî piştgirtina girsên gel bo têkoşîna rizgariya netewî bibrin. Meriv dikare bêje ku li Şemzînan serê her kesekî 1 an 2 leşkerên dijmin dikevin. Bi van hêzên xwe mêtînger, hertim tehdîta valakirina gundan li gundiyan dikin û xebatên jîr birêve dibin, daku pêşîya pêşketinên şoreşger bikaribin bigrin.

Komara Tirk ku bo rêkxistinkirina çetevaniyê, xebatên xwe de derfet û berjewend ji kevneperestîya nijadparêz ji distêne, dixwaze bi paldana ser van doran çetevaniyê dorfireh bike. Rista van hêzan di xebatên rêkxistinkirina çetevaniyê de îro bêhtir zelal derdikeve ronahiyê. Ev çetevaniya ku bin hilma PDK-Î'ê tê birêvebirin, bilî hemû derew û înkarkirina van hêzan, nikare ê din bê niximandin. Herçûqasî gotinên ku dibêjin em piştgirtên berxwe-

danê ne belav dibin jî, hevdîtî-nên wan yên bi serokên çetan re û pêwendiyên wan, herwusa xebatên zixtkirî ji hêla wan, rastiyan datînin holê.

Rojên derbasbûyî de derbên pêwîst li avahiya sîxur û milîsan ku mêtînger birexistin dikin û pêşve dibin, ketin. Çetevaniya ku ê din li Şemzînan û dora Şemzînan nikare ser piyan xwe bigre, ber bi belavbûnê ve diçe.

Roja 26'ê Gulanê 1986'an li gundê Nîrkola kesek bi navê Musa Şen ku bidilxwazî çetevanî bo mêtîngeran dikir, hat bêçekkirin. Şoreşgeran dest danîn ser tivinga Musa Şen a ji marka siminof û 43 heb berên vê tivingê. Musa Şen ji bo mêtîngeran diyar kiribû ku tivingeke wî heye û dest bi çetevaniyê kiribû. Li vî gundî durbinêk jî kete destê şoreşgeran.

Roja 30'ê Gulanê 1986'an li gundê Nehrî şoreşgeran dest danîn ser tivingeke ji marka kalaşnikof û tevî 29 beran ser rexta vê tivingê ku a kesekî bi navê Reşî Çiftçi bû.

Roja 2'ê Hêziranê 1986'an

li gundê Kolitan kesekî bi navê Selahattin ..... ku amedekariya çetevaniyê dikir, ji hêla şoreşvanan hat ronakkirin. Bin navê "parêzkarê gund" ristek ji bo çêwê bileyize û dikeve nav kîjan gunehan de jê re hate eşkere kirin û dîsa hate berdan.

Roja 17-18'ê Heziranê 1986'an dest li ser çekên gundê Herkî bi temamî hate danîn. Gund hat bêçekkirin. Ev livbazî bi rengê êrişa yekîtiyên HRK li ser vî gundî pêkhat û 2 rojan berdewam kir. Li vî gundî 2 tivingên kalaşnikof, 4 hep rextê beran û 72 hep ber ji yên çetan, ketin destê şoreşgeran de. Herwusa 12 hep tivingên ji marka bruno, 10 hep rextên van tivingan û 340 hep ber ji "parêzkarên gund" hatin standin.

Destpêka miha Tirmihê de erîşek çû ser gundê Derecik navça Şemzînan. 2 parêzkarên gund hatin kuştin, 4 kes jî brî-nên xedar girtin. Ev kiryar bi şev bicih hat. Hêzên HRK tu hundabûn nedan û bi rengekî serkeftinî xwe kişandin parêzguhên xwe.

Ordiya Tirkan Di Nava Xofê De Ye

Şerên li çiyayên Gabar û Çiravê derketin, bi roj pêkhatin. Lewma herdu cengan de rewşa yekîtiyên dijminan gelek ronak derkete holê. Duxuyaniyên mîna, "Herem gelek çiyagîrbû û derfet ji tariya şevê girtin" belavkirin, lê rastî mêtînger qelsî û melûlbûna xwe bi van gotinan xwestin biniximînin. Jariya mêtîngeran û qelsiya ordiya Tirkan bi rengekî pir zelal derkete holê.

Weke di şerên çiyayên Gabar û Çiravê de hat ditin, mêtînger ne di wê rewşê de ne ku bikaribin sing ber sing li pêşberê hêzên HRK şer bikin û

cengê bajon. Ji ber ku pozberî ber ronîya rojê pêkhatin, hemû îddîayên mêtîngeran ku piştî xwe didanê, pûç derketin. Pir zelal hate nasîn ku mêtînger nawerîn li pêşberê hêzên HRK şerbikin û derkete holê ku serleşkerên dijminan gelek jê durin ku bikaribin sineta cengê bikarbînin.

Mêtîngerên ku ji van levxistinan encamên ji xwe re hêvî dikiran nekarî bidest bînin, di terzê tevgerandina yekîtiyên xwe de guhartinan pêkanîn. Heta niha gelek baş têgihîştne ku bi çiya û çiya gerandina yekîtiyên xwe li du şoreşgeran,

operasyonên xebatên bêhuda ne û nikarin bê berçav anîna xusarên mezin li çiyayên Kurdistan'ê bi hesanî bigerin. Yekîtiyên mêtîngerên faşîst yên ku lewma dest bi parastina xwe kirine, ê din bêhtir dixebitin daku bi rêyên kemîn vegirtinan û gliyan biçin encamê. Ev rewşa ku derfet ji bo şoreşgeran diafirîne daku bikaribin li ser coxrafyekî fireh xwe bilivînin, rê ji bona bêhtir xurtbûna têkoşîna me a berxwedanê re vekir. Niha hêzên HRK ji dema derbasbûyî bêhtir li ser axekî fireh û bi rengekî serdestî xwe ditevgirînin û dilivînin.

Ev herdû şerên hanan tesîreke gelek gewre li ser gel bilindkirin. Ev şerên ku dijmin dixwest bi rengekî hişk ji gel veşêre, bilî hercure giftûgriftê, di nava girsên gel de belavbûn. Pêşketin ji hêla gundiyan derdore, ji rewşa xwe a rast gelek bilindtir hatin nişankirin û gotinên mîna ku dibêjin, 200 leşkerên dijmin hatine kuştin, bilez belav û dorfireh dibin.

Ev rewş dijmin dike nav xofê û gêj dike. Ji hêla din Hêviyên ku gel bi şoreşê ve grêdaye, şabûn û dilsoziya hêzên me yên şoreşger xurt û bilind dike.

Hilpişkîna Me a Şoreşger Didome

Hilpişkîna me a livbaziyan a dema Havînê derbên xedar li mêtîngerên faşîst dixê û berde-wam dike. Nûçe û agahî li der-mafê gelek kiryanan dighine me, lê em hêj vanan rind nizanin.

Mîna dengûbehsên ji der-dorên Pazarcik, Çabaxçur (Bingol), Batman, Cezîra Bo-tan, Dêrsim û hwd. dighine me, diyar dibe ku pêvajoya şerên çekdari, êriş û kemîn vegirtinan de gelek leşkerên dijmin hatine

kuştin an brîndar kirin.

Hilpişkîna me a şoreşgerî bi hemû leza xwe, xeml û rêdana xwe ve, pêşve diçe. Di rojên pêşiya me de, hilpişkîna me wê bilindbûn û xurtbûnê tevli xwe bîne. Gava ordiya faşîst giş berûpaş ve diçe, hêzên me yê şoreşger kozên xwe yê cengê û serdestiya xwe li welat qelew û xurt dikin, dora xwe fireh dikin!..

Ji Bo Kovara "BERXWEDAN" Re

ŞOREŞA KURDISTAN DÎ QONAXEK NÛJEN Û BİLÎND DE YE

Xwuşk û brayên têkoşer,

destpêka nama xwe de ji we re slavên xwe yê germ û şoreş-gerî û slavên qehremaniya dirokî bo têkoşerên PKK û şer-vanên HRK re pêşkêş dikim. Bi destpêka sedsala bîstan, ji Şoreşa Oktober a sosyalist û qehreman ta Şoreşên Vietnam û Nikaragua cihan kete qalibek nûjen. Li her bêşekî cihanê şoreşên sosyalist, şoreşên ser-xwebûn û azadiyê bi hukmên xwe yê şoreşger cihan xemilandin û bo mêtînger û imperyalistan cihan kirin goristan.

Ger iroj em disa bîst ser diroka şoreşên an tevgerên ku di welatê me Kurdistan de peydabûn, em dibînin ku ev şoreşna ji aliyê îdeolojî, stratejî, rêzanî, taktîkî û heta leşkerî ji şoreşên cihanê yê nûjen bidûrketibûn û di qalibek teng de karûnibatên xwe kirine. Çawan ku em dizanin bi sazûna partiya proletarya Kurdistan PKK di sala 1978'an de, tevgera rizgarîxwaz a gelê Kurdistan li pêşberê tevgerên şoreşên cihanê kete qonaxek nû û bilind, wusa ji iro mirovê Kurd ê şoreşger bi saz-

bûna tevgera Partiya Karkerên Kurdistan li pêşberê şoreşgerên cihanê serbilinde.

Bêguman iro, bilî mêtîngerên Tirk yê faşîst û bin serokatiya Emrika imperyalizma cihanê, gelek hêzên sosyal-şovenistên Tirk û reformistên Kurd li hemberê PKK bûne dijminên şoreşa Kurdistan'ê û bi taybetî piştî meşûya 15'ê Tebaxê pêde ku PKK agirê şoreşa Kurdistan a nûjen li ser çiyayên Kurdistan'a Bakûr pêxist, ev rewşa xwe zelaltir danin pêşiya çavan. Heke em baweriya marksîzm-lenînîzm ji xwe re bîngê bigrin, em dibînin ku hêzên sosyal-şovenistên Tirk û bi taybetî "TKP" ne tenê ne marksîst-lenînistên, lê belê ne demokratin ji. Di vê barê de mamhostayê proletarya Lenin vê dibêje: "Ger komunistên milletên serdest piştgotina serxwebûna gelên bîndest nekin, ewna ne bes ne komunistên, lê belê ne demokratin ji." Mîrov dikare Şoreşa Nikaragua ji xwe re nimûne bigre, meriv dibîne ka çawan komunistên klasîk di nav pê-

ketina Şoreşa Nikaragua de hundabûn û şoreşgerên Sandinist welatên xwe biserxistin û kemilandin.

Peydabûna şoreşa nûjen bin pêşengiya PKK li Kurdistan'a Bakûr, wê di rojên pêşin de, wê rîstek (rolek) ne kêmî rîsta Şoreşa Vietnam di nav tevgera şoreşgeriya cihanê de bide leyistandin. Ev bûn 2 sal şerê çekdari li Kurdistan'a Bakûr destpêkirye. Di van herdu salan de ji her aliyê ve gavên xurt û heja hatin avêtin; wek sazûna ERNK (Eniya Rizgariya Netewa Kurdistan) û HRK (Hêzên Rizgariya Kurdistan).

Hevalên heja,

bi sazûna Partiya Karkerên Kurdistan (PKK), serokek netewî ê qehreman hate meydane, ew ji Abdullah OCA-LAN (APO) ye. Serokek wek APO ku bi naye karker û gundiyan hejar (seqir) yê Kurd kar û têkoşinê dike, ji netewê Kurdistan'ê re serbilindiye. Çawa ku Ho Chi Minh an Fidel Castro bi zanabûn û hogiri serokatiya welatên xwe kirin,

APO ji bi zanabûn û qehremaniya xwe serokatiya netewa Kurdistan dike.

Li ser şehîdbûna qehremanê welat, qehremanê Hêzên Rizgariya Kurdistan Mahsum KORKMAZ; slav ji dil û can bo rihê wî ku di rojên pêşin de AGÎT'ê mîrxas bû nişanek ji nişanên lehengiya Şoreşa Kurdistan'ê!

Li dawiya nama xwe carek din dibêjim ku her rojekê derbas dibe, baweriya min bi Partiya Karkerên Kurdistan xurttir dibe. Anê berî niha, çî roj û çî şev partiyek wek PKK ji min re armanc û heviyek bû. Niha ew armanc û daxwaza min pêkhat. Armanca bîngê min Partiya Karkerên Kurdistan hildaye ser şax û milên xwe, ew ji SERXWEBUNA KURDISTAN U AZADIYA GELE KURDE!

- Biji Şoreşa Kurdistan
- Biji PKK, ERNK û HRK!
- Biji Serok APO!

Ferhad Şexo
3. 7. 1986, Nürnberg

Baştarafı son sayfada

Çin'e sığındılar. Aynı yıl yapılan Çinhindi Komünist Partisi Merkez Komitesi VIII. toplantısında ulusal bir cephenin kurulması kararı alındı ve Vietnam'ın Bağımsızlığı İçin Devrimci Birlik-Vietminh kuruldu. Bundan sonra mücadele, kitleleri Vietminh saflarında birleştirerek devrime seferber etmek doğrultusunda yoğunlaştırıldı.

19 Haziran 1940'da Japonya, Fransa'nın Çinhindi Genel Valisi'ne bir ultimatom vererek ülkede bazı imtiyazlar talep etti ve ülkenin en önemli demiryolunun imtiyazı ve üç havaalanının yanısıra, ülkeye bir kısım asker çıkarma hakkını elde etti. Böylece, Fransız işgaline ek

Vietminh, genel ayaklanma hazırlıklarına başladı. Gerilla eylemleri yoğunlaştırıldı, halk devrim komitelerinin örgütlenmesine hız verildi. Nihayet 13 Ağustos 1945'te genel ayaklanma ilan edildi. Kurtuluş ordusu, başta Hanoi ve Saygon olmak üzere tüm kentleri birer birer ele geçirmeye başladı ve 30 Ağustos'ta İmparator Bao Dai iktidarı Demokratik Vietnam Cumhuriyeti'nin Geçici Hükümetine bırakmak zorunda kaldı. Başkan Ho Chi Minh, 2 Eylül'de milyonlarca Vietnamlının önünde okuduğu Bağımsızlık Bildirisi ile yeni Vietnam Cumhuriyeti'nin kuruluşunu tüm dünyaya ilan ediyordu.

dan denetim altında tutuluyordu. Savaş kıyasıya devam ediyordu. Fransızlar ülkeye yeni yeni askeri güç yığıyor, buna karşılık Vietminh gerillaları başarılı eylemlerle Fransızları giderek daha çok yıpratıyorlardı. 1954 yılının Mayıs ayında Fransızlara karşı gerçekleştirilen efsanevi Dien Bien Fu baskını ile sömürgeci güçlere ağır bir darbe vuruluyor ve Fransızlar Vietnam'daki egemenlikleri süresince tanık oldukları en büyük yenilgiyi yaşıyorlardı.

1954 yılının Temmuz ayında Vietnam sorununa çözüm bulmak amacıyla, Cenevre'de bir uluslararası konferans toplandı. Konferans sonucunda, Vietnam komünistlerinin de isteği ile Vietnam'ın Kuzey ve Güney Vietnam olarak ikiye bölünmesi karar altına alındı. Ho Chi Minh önderliğindeki komünistlerin amacı, böylece Kuzey Vietnam'da sosyalist inşaya hız verirken, Güney Vietnam kurtuluş savaşını da ayrıca yürütmektir. Konferans kararları gereğince, Kuzey Vietnam'da Vietminh'nin egemenliği tanınırken, Güney Vietnam'da da Fransızların denetiminde bir yerel hükümetin kurulması öngörülüyordu.

1955'te İmparator Bao Dai'nin bir referandumla yönetimden uzaklaştırılması ile Güney Vietnam'da kanlı Ngo Dinh Diem yönetimi başladı. Tam bir diktatörlük rejimi kuran Diem, emperyalistlerle işbirliği içinde Vietnam halkı ve komünistleri üzerinde terör estirmeye başladı. 1957'de Güney Vietnam'da silahlı ayaklanma patlak verdi. 1959'a gelindiğinde artık Diem rejimi sallanmaya başlamıştı. Artık vaktin geldiğine karar veren Komünist Partisi Merkez Komitesi, 1959 Mayıs'ında ayaklanma kararı aldı. Ayaklanmanın yönetimi, başını Ho Chi Minh'in çektiği devrim liderlerinin elindeydi.

20 Aralık 1960'da Ulusal Kurtuluş Cephesi (NLF) kuruldu. Ulusal Kurtuluş Cephesi esnek bir politikayla emperyalistlere ve kukla rejime karşı olan en geniş kesimleri örgütleyerek devrime seferber etti. 1 Kasım 1963'te gerçekleştirilen bir ayaklanmayla Diem devrilerek ölümlü cezalandırıldı. Ancak ye-

rine yine emperyalizmin kuklası olan askeri bir cunta iktidarı ele aldı.

Amerikalılar daha başından beri Vietnam'daki gelişmelerle yakından ilgiliydiler. Burada "komünist egemenliğini" asla kabul etmeyeceklerini açıkça belirtiyorlardı. 1961'de Vietnam'a onbinlerce asker ve danışman göndererek savaşa fiilen katıldılar. Bu, ABD'nin hiç unutamayacağı "Vietnam bataklığına" adım adım batmasının ilk işareti oldu. Bundan sonra askeri-teknik her yönden savaşın taraflarından biri olmaya devam etti. Vietnam Kurtuluş Hareketi'nin gelişmesi karşısında, ABD 1965 yılında, savaşı yönlendirmekle itham ettiği Kuzey Vietnam Demokratik Cumhuriyeti'ne yönelik hava saldırılarına başladı. Bu saldırılar yıllarca sürdü ve Kuzey Vietnam'daki sosyalist inşaa çabalarına ağır darbeler indirdi, ancak Vietnam halkının haklı savaşını durdurmaya yetmedi.

Vietnam halkı, bağımsızlık ve özgürlüğünün bu en son ve en azgın katiline karşı yıllarca süren kanlı bir savaş yürüttü. Tekniğin en son buluşları ile bir halkın iradesine boyun eğdireceğini umudeden ABD emperyalizmine, tüm dünyanın hayret dolu gözleri önünde unutamayacağı dersler verdi. Ve bunu, inancını ve bedenini, uçaklara, tanklara, napalm bombalarına, dikenli tellere ve diğer akla gelebilecek her türlü savaş aracına siper ederek başardı. Vietnam halkı, ABD emperyalizminin yeni sömürgecilik politikasını yerle bir eden ilk halk olma onurunu kazandı. Gelecek ulusal kurtuluş hareketlerine sonsuz değerde deneyimler ve dersler kazandırdı. En üstün tekniğin insan olduğunu ve bir avuç arının azgın bir fili altedebilecek güçte bulunduğunu kanıtladı. Bu gerçeği en sonunda ABD emperyalistleri de kabul etmek zorunda kaldılar ve 1973'te Paris'te imzalanan silah bırakışması antlaşmasıyla yenilgilerini resmen itiraf ettiler. Bundan sonra Vietnam halkı için yeni ve onurlu bir dönem başlıyordu. Bağımsız, Birleşik ve Demokratik bir ülkede sosyalizmin zaferini adım adım yakınlılaştıran bir dönem...

olarak Japonların işgali de başlamış oluyordu. 1940-41 yılları Vietnam halkının yeni ayaklanmalarına sahne oldu, ancak bu ayaklanmalar da daha öncekiler gibi başarısızlıkla sonuçlandı. Bundan sonra 1944 yılına kadar sürececek bir durgunluk dönemi başlar. Ancak bu görünüşteki bir durgunluktur. Bu süreçte Vietminh halkın içinde derinliğine ve genişliğine örgütlenmesini güçlendirecektir.

Japonlar, 1945'in mart ayında Fransızlara verdikleri bir ultimatomla Çinhindi'deki yönetimi ele geçirdiler ve Fransız egemenliğine son verdiler. Bunu İmparator Bao Dai'nin ağzından Vietnam'ın bağımsızlık bildirisi'nin yayınlanması izledi. Ancak bunun hiçbir inandırıcılığı yoktu ve yönetimin yegane sahipleri Japonlardı. Bu tarihten itibaren

Ancak bu henüz bir ilk adımdı. Vietnam'ın gerçekten kurtuluşuna kavuşması için daha yıllarca savaş vermesi ve çok kan dökmesi gerekecekti. İşte asıl Vietnam destanı bu tarihten sonra yazılacak ve tüm dünya halklarının hayranlığını ve saygısını kazanan bir ulusal kurtuluş savaşının gerçeği yaratılacaktı.

Emperyalistlerin Vietnam'dan ellerini kolay kolay çekmeye niyetleri yoktu. Nitekim bir Fransız birliği, 25 Eylül 1945'te Güney Vietnam'a indirme yaptı. Çan Kay Şek'in Japonların kalıntılarını temizlemek üzere Kuzey Vietnam'a gönderdiği Çinli savaş senyörleri de burada iktidarlarını kalıcılaştırmayı hedefliyorlardı. Özellikle kentlerde yeniden Fransız egemenliği tesis ediliyor, ancak kırsal alanlar Vietminh tarafın-

Yeni Bir Yıldönümünde Vietnam Devrimi Yolumuzu Aydınlatmaya Devam Ediyor

Vietnam Devrimi 41 yaşında. Tam 41 yıl önce, 30 Ağustos 1945'te Vietnam halkı yüzlerce asırlık yabancı egemenliğe karşı hiç dinmemiş bulunan kutsal isyanını zaferle taçlandırarak, Demokratik Vietnam Cumhuriyeti'ni kurdu. Gerçi bu, Vietnam'ın bir bütün olarak kurtuluşu anlamına gelmiyordu; Vietnam'ın Kuzeyinde hüküm sürecektir devrimci hükümet sosyalizmin inşasına girerken, Güney Vietnam'da emperyalist işgale karşı savaşım tüm şiddeti ile sürüyordu ama, kesin zafere giden yolda Demokratik Vietnam Cumhuriyeti'nin varlığı büyük bir güç kaynağını oluşturuyordu.

Vietnam tarihi, sayısız işgalcinin sömürü ve baskısına tanık olmuş acılı bir tarihtir. Bu tarihe damgasını vurmuş ilk işgalci güç Çinlilerdir. Vietnam'a komşu olan Çinlilerin egemenliği on beş yüzyıl kadar sürmüştür; Vietnamlılar ancak M.S. 939-1428 arasında güçlü bir krallık kurarak kendi ülkelerinin egemenleri olabilmışlerdir. Ancak XIV. yüzyılın başlarında Çinliler, Vietnam'a yeniden el atmış ve ardından Avrupalıların egemenliği başlamıştır. 1535'te Portekizlilerin ülkeye el atmasıyla başlayan Avrupalı egemenliği, İngilizler ve Hollandalıların etkinliği ile sürmüştür ve nihayet XVIII. yüzyılda, Vietnam'ın kesin kurtuluşuna dek sürecektir Fransız egemenliği başlamıştır.

Fransızların Vietnam'daki egemenliği, polis ve sermaye gücüne dayanan, Vietnamlıların her türlü öz değerini yıkmaya çalışan, tüm yeraltı ve yerüstü zenginliklerini talan ederek ülkeyi denetimi altında tutmayı hedefleyen bir sömürgecilik biçimine dayanıyordu. Sömürgecilerin içte dayandıkları işbirlikçi bir kesim başlangıçta oluşabilmiş değildi ve Avrupa kültürünün ülkeye yansımaması için elden gelen yapıyordu. Ancak 1911 Çin Burjuva Devriminin, Viet-

nam'daki yurtseverler üzerinde yarattığı etkiler ve I. Dünya Savaşının yol açtığı gelişmeler Fransız sömürgecilğini içte işbirlikçi bir kesim oluşturma çabalarını artırmaya ve Vietnamlı aydınların Batı kültüründen yararlanma taleplerini bir ölçüde de olsa karşılamaya zorladı. Ancak Fransız emperyalistleri içte kendi çıkarlarının sözcülüğünü yapacak güçlü bir yerli işbirlikçi kesimi hiçbir zaman gerçek an-

lamda oluşturmamışlardı. Batı kültürünün ülkeye yansımamasına bir ölçüde de olsa izin vermeleri ise daha başından itibaren kendi aleyhlerine işleyen bir olgu durumundaydı. Fransız egemenliğinin bu karakteri, sömürgecilerin Vietnam'daki güçsüzlüklerinin ve salt polis ile sermaye gücüne dayanan varlıklarının temel kaynağını oluşturmaktaydı.

Bu dönemde, Güneydoğu Asya'daki gelişmeler, Hindistan, Siyam ve Filipinler'deki bağımsızlıkçı ve yenilikçi hareketlerin kaydettiği ilerlemeler ve özellikle de Çin'de burjuva devrimi sonrasında hız kazanan sosyalist eğilimli çabalar, Vietnam aydınlarını derinden etkiliyor; kendi mücadelelerini geliştirme yolundaki arayışlarını hızlandırıyor. Vietnamlı ilericilerin çoğu Çin'e sığınmış bulunmaktaydı ve buradan Viet-

nam'ın içine sızarak, edindikleri devrimci düşünceleri yayma çabası içine giriyorlardı. 1927 yılında, Vietnam'ın bağımsızlığı ve özgürlüğünü öngören ancak bunu 'tedhişçi' yöntemlerle elde etmeye çalışan Vietnam Ulusal Devrim Partisi kuruldu. Bu hareketin üyeleri derin yankılar uyandıran sabotaj, suikast, soygun vb. türden eylemler geliştiriyor, devrimci uyanışı hızlandırıyor, ancak bu arada kadro-

larını eylemler içerisinde kaybeden hareket zayıflıyordu. Diğer taraftan, Nguyen Ai Quoc (Ho Chi Minh), 1925 yılından itibaren bulunduğu Çin'den ülke içini etkilemek için yoğun faaliyetlerini sürdürüyor, marksist-leninist düşünceler temelinde ilk komünist hücreleri örgütleyordu. Bu komünist hücreler süreç içerisinde Ulusal Devrim Partisi'nin tedhişçilerini içlerine alarak erittiler ve giderek daha da güçlendiler.

1930 yılı Vietnam tarihinde bir dönüm noktasını teşkil eden gelişmelere tanık oldu. Bu yıl, Ho Chi Minh'in önderliğinde Hong Kong'da Çinliler Komünist Partisi kuruldu. Aynı yılın sonlarında Komünist Partisi'nin önderliğinde bir dizi ayaklanma gerçekleştirildi. Ancak ayaklanmalar kanlı bir şekilde bastırıldı. Bu ayaklanmaların en önem-

lisi 12 Eylül 1930'da gerçekleştirilen Nghe An köylü ayaklanmasıydı. Nghe An köylüleri komünistler önderliğinde giriştikleri ayaklanmayı kararlılıkla yürüttüler. Sömürgeci zorbalığı temsil eden her şeyi yakıp yıktılar. Köylüleri temsil eden bir hükümet kurdular ve giderek bu hareket içinde Nghe An Sovyetleri diye adlandırılan komünist köy örgütlerini inşa ettiler. Nghe An Sovyetleri birkaç haftalık bir süre için de ayakta kalmış olsalar geleceğin özgür toplumunu müjdelemekteydiler.

1931 yılında Japonya'nın Çin'e saldırması ve saldırının bütün Doğu Asya'ya yayılma eğilimi göstermesi, bütün Asya komünistlerini SSCB'nin de çağrısı ile güçlerini birleştirmeye yöneltti. Bu durumda Fransızlara karşı mücadele ikinci plana düşüyordu. Fransızlar da bu dönemde Vietnam'daki baskılarını gevşeterek, halk yararına birtakım değişikliklere gitmek ve siyasal örgütlenme konusunda bazı tavizler vermek zorunda kaldılar. 1937'de işçi hareketleri, grevler ve gösteriler yeniden yoğunlaştı. 1939'da Fransızların, Fransa ve ona bağlı deniz aşırı ülkelerde komünist eylemi yasaklaması üzerine Çinhindi Komünist Partisi yeniden yeraltı çalışmasına yönelerek mücadelesinin hedefine Fransız ve Japon emperyalistlerine karşı savaşımı aldı. Fransızların 1940 yılında, II. Dünya Savaşında aldıkları yenilgi onların Vietnam'daki varlıklarının iyice zayıflamasına yol açtı, ancak Vietnam halkı henüz sömürgeciligi tümünden söküp atacak güçte değildi.

Bu yıllardan başlayarak Ho Chi Minh, III. Enternasyonal ile ilişkilerini güçlendirerek Vietnam sorununa uluslararası komünist hareketin desteğini sağlamayı başardı. Bu, Vietnam Devriminin gelişimi üzerinde büyük rol oynayacak önemli bir gelişmeydi. 1939'da komünistler aleyhine geliştirilen yasaklar nedeniyle Vietnamlı komünistler

Devamı Syf: 31'de